
Zasobność gospodarstw domowych w Polsce

Aneks metodologiczny
do pilotażowego badania 2014 r.

Zasobność gospodarstw domowych w Polsce

Aneks metodologiczny
do pilotażowego badania 2014 r.

Opracował:
Departament Stabilności Finansowej (we współpracy z Instytutem Ekonomicznym)

Pod redakcją:
Piotra Bańbuły i Zbigniewa Żółkiewskiego

Zespół autorski:
Piotr Bańbuła
Kacper Grejcz
Filip Premik
Joanna Przeworska
Zbigniew Żółkiewski

Publikacja została przygotowana w Departamencie Stabilności Finansowej, we współpracy z Instytutem Ekonomicznym, na potrzeby organów NBP. Opinie wyrażone w niniejszej publikacji są opiniami autorów i nie przedstawiają stanowiska organów Narodowego Banku Polskiego.

Spis treści

1. Informacje na temat badania	4
2. Ocena jakości wyników	6
2.1. Zwrotność ankiet	6
2.2. Imputacja i edycja danych	18
2.3. Porównanie z innymi źródłami danych	25
3. Formularz ankietowy	32
Bibliografia	81

1. Informacje na temat badania

Badanie pilotażowe zasobności gospodarstw domowych (BZGD) w Polsce zostało przeprowadzone w dniach 20.01-28.02.2014 roku, na próbie 7000 gospodarstw domowych zamieszkałych na terenie całego kraju, przez ankieterów wojewódzkich urzędów statystycznych. Badanie zrealizowano metodą wywiadu bezpośredniego, przeprowadzonego z osobą najlepiej zorientowaną w sytuacji finansowej gospodarstwa domowego (tzw. osobą referencyjną lub odniesienia) oraz niektórymi innymi członkami gospodarstwa domowego (w przypadku wybranych pytań), przy użyciu kwestionariusza papierowego.

Próba do badania została wygenerowana w wyniku zastosowania schematu losowania dwustopniowego, przy czym losowanie pierwszego stopnia miało charakter warstwowy (losowane były obwody spisowe spośród warstw), zaś na drugim stopniu losowano mieszkania. Warstwowanie oparto o kryteria: województwa, wielkości miejscowości (6 kategorii) i zamożności (w skali 4 stopniowej). Łącznie powstało 106 warstw. Cechą szczególną zastosowanego schematu losowania było nadpróbkiwanie gospodarstw domowych, dla których założono domniemanie posiadania szczególnie wysokiego majątku. Za takie uznano gospodarstwa domowe, będące mieszkańcami gmin o największych dochodach z podatku dochodowego od osób fizycznych w przeliczeniu na 1 mieszkańca, a jednocześnie zamieszkujące nieruchomości o największym średnim metrażu. Nadpróbkiwanie polegało na alokacji do poszczególnych warstw mieszkań potencjalnie zamożnych gospodarstw domowych w stopniu większym niż wynikający z 'czystego' schematu losowania, według kryteriów wpływów z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz metrażu nieruchomości. Tego rodzaju modyfikacja schematu losowania próby jest właściwa i powszechnie zalecana w przypadku badań ankietowych majątku, co do którego wiadomo, że jest on zazwyczaj silnie skoncentrowany w górnym (prawym) ogonie rozkładu, a jednocześnie gospodarstwa domowe, posiadające znaczne zasoby majątku, cechuje mniejsza w stosunku do pozostałych respondentów skłonność do udziału w badaniach¹. W efekcie, osiągnięta w ten sposób nadreprezentacja gospodarstw najbardziej majątnych w losowanej próbie, poprawia reprezentatywność zrealizowanej próby, w odniesieniu do tej ważnej z punktu widzenia majątku grupy gospodarstw domowych.

Wskaźnik realizacji badania, rozumiany jako iloraz liczby wywiadów zrealizowanych całkowicie² do liczby wylosowanych mieszkań wyniósł 49,4%, zaś wskaźnik odpowiedzi (stosunek liczby wywiadów zrealizowanych całkowicie do liczby efektywnie³ objętych badaniem mieszkań)

¹ Patrz: ECB (2013b).

² Przez wywiad zrealizowany całkowicie rozumie się taki, w którym respondenci odpowiedzieli na większość ważnych pytań, zgodnie z przyjętą z góry definicją. Łącznie zrealizowano 3455 takie wywiady.

³ Otrzymaną w wyniku odjęcia adresów, pod którymi nie ma budynku, mieszkań niezamieszkałych oraz gospodarstw domowych cudzoziemców.

wyniósł 54,6%. Powyższe wskaźniki zwrotności ankiety, uzyskane w badaniu BZGD świadczą o relatywnie wysokiej efektywności procesu ankietowania. W przypadku badania przeprowadzonego przez HFCN dla strefy euro, wskaźnik odpowiedzi⁴ (mediana) wyniósł 41,8%, zaś ograniczony do respondentów pierwszy raz uczestniczących⁵ w badaniu – co jest sytuacją w pełni porównywalną z BZGD – było to 35%.

Skłonność respondentów do odpowiedzi na poszczególne grupy pytań (*item non-response*) była zróżnicowana, przy czym – w opinii ankieterów – szczególne problemy sprawiały pytania dotyczące planów emerytalnych oraz o niespłacone saldo kredytu. Braki odpowiedzi zostały, w przypadku wielu zmiennych, uzupełnione metodą imputacji wielokrotnej⁶, według metodologii stosowanej przez HFCN (ECB, 2013b). Analiza danych z kwestionariuszy ankietowych doprowadziła do wykrycia przypadków błędów odpowiedzi (*misreporting*) w odniesieniu do niektórych pytań, które to odpowiedzi poddano następnie edycji.

Kwestie braku odpowiedzi na pytania ankiety, zastosowane procedury imputacji i edycji danych są omówione bardziej szczegółowo w dalszych częściach Aneksu (2. Ocena jakości wyników).

⁴ Na podstawie: ECB (2013a).

⁵ W niektórych krajach, mających tradycję tego rodzaju badań (np. Hiszpania, Włochy), pewna grupa gospodarstw domowych uczestniczy w kolejnych rundach badania (badanie panelowe).

⁶ Imputację przeprowadzili eksperci Urzędu Statystycznego w Łodzi.

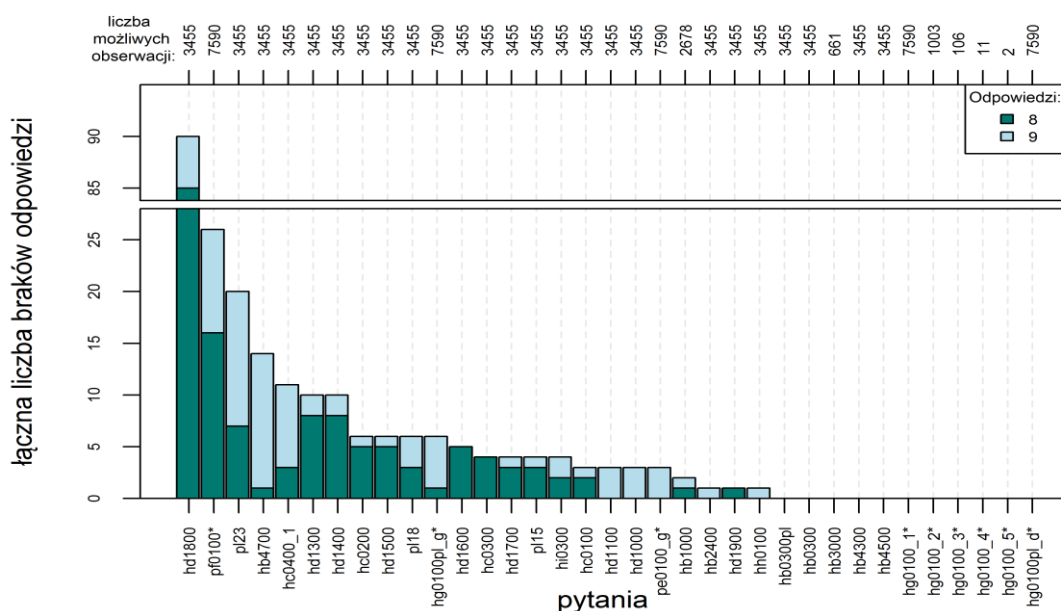
2. Ocena jakości wyników

2.1. Zwrotność ankiet

W tej części opisano zjawisko występowania odpowiedzi na pytania w kwestionariuszu niezawierających właściwej informacji, czyli „nie wiem” (kodowane jako 8, 88 lub 888 w zależności od pytania, na potrzeby opracowania w skrócie określane dalej jako odpowiedzi 8) oraz „brak odpowiedzi” (kodowane jako 9, 99 lub 999 w zależności od pytania, na potrzeby opracowania w skrócie określane dalej jako odpowiedzi 9), nazywanych w dalszej części opracowania odpowiedziami nieinformatywnymi. Przeanalizowano liczbę wystąpień nieinformatywnych odpowiedzi wyłącznie w pytaniach, na które respondent powinien udzielić odpowiedzi ze względu na konstrukcję warunkową kwestionariusza. Wyjaśnienia dotyczące treści rozdziałów oraz dokładnej formy pytań klasyfikowanych jako „szare” zamieszczono w części 3 (Formularz ankietowy) w dalszej części opracowania.

Pytania „szare” stanowią wprowadzenie do bardziej szczegółowych pytań w poszczególnych sekcjach kwestionariusza, najczęściej o charakterze jakościowym.

Wykres 2.1. Liczba nieinformatywnych odpowiedzi w podziale na "nie wiem" i "brak odpowiedzi" dla pytań kategorii "szare"

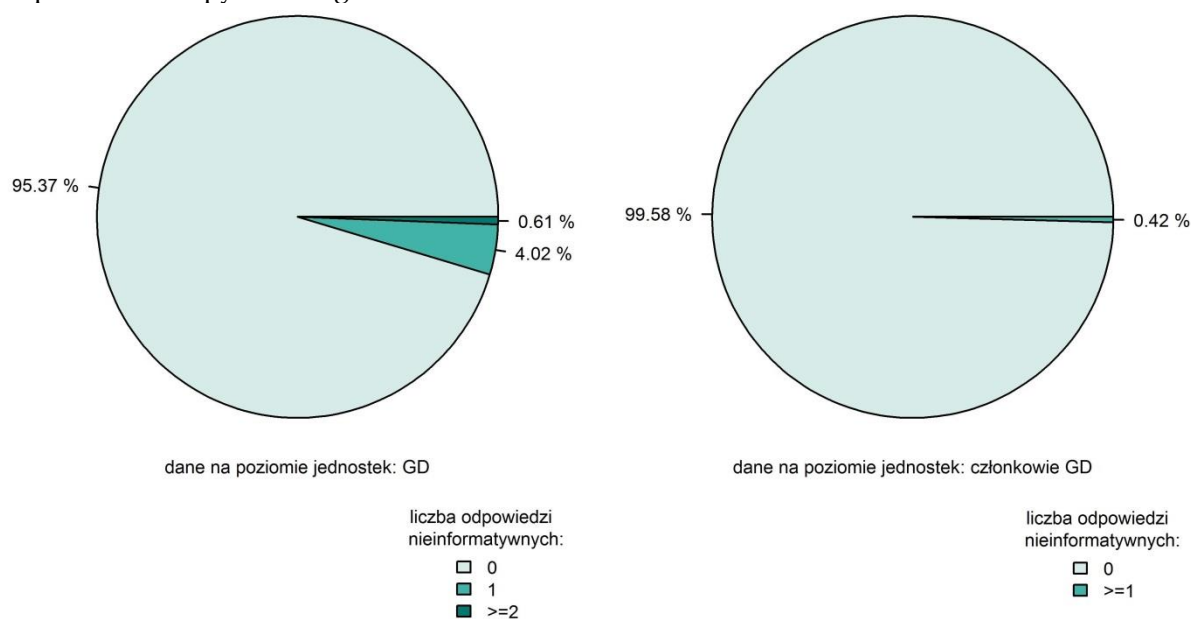

Uwagi: * oznacza pytanie na poziomie członków gospodarstwa domowego.

Źródło: BZGD, NBP.

Nieinformatywne odpowiedzi mają marginalne znaczenie w kontekście pytań kategorii „szare”, stanowiąc średnio jedynie 0,23% wszystkich odpowiedzi na dane pytanie. Warto zwrócić uwagę na rząd wielkości łącznej liczby odpowiedzi nieinformatywnych względem liczby możliwych odpowiedzi⁷, która wyłącznie dla jednego pytania (hd1800 - o skalę ryzyka finansowego podejmowanego przez gospodarstwa domowe przy oszczędzaniu lub inwestowaniu; sekcja 11) przekracza 30. W strukturze odpowiedzi nieinformatywnych dominują odpowiedzi „nie wiem”. Rozważając pytania, na które ponad 10-ciorotnie udzielono nieinformatywnych odpowiedzi, istotną przewagę odpowiedzi „brak odpowiedzi” odnotowano jedynie w pytaniach pl23 (pytanie o rezerwę finansową na czarną godzinę; sekcja 17), hb4700 (pytanie o fakt posiadania biżuterii, dzieł sztuki, antyków, itp.; sekcja 11), oraz hc0400 (pytanie o inne kredyty, np. samochodowe, konsumpcyjne, ratalne, itp.; sekcja 10). Wszystkie z nich odwołują się do kategorii, które można uznać za szczególnie wrażliwe. Niemniej jednak, odsetek odpowiedzi nieinformatywnych ma marginalne znaczenie w rozważanym przypadku pytań kategorii „szare”.

Wykres 2.2. Rozkład jednostek względem liczby pytań, na które udzielono nieinformatywnej odpowiedzi dla pytań kategorii "szare"

Źródło: BZGD, NBP.

Marginalne znaczenie liczby nieinformatywnych odpowiedzi dla pytań kategorii „szare” potwierdza również rozkład liczby nieinformatywnych odpowiedzi udzielanych przez respondentów badania. Ponad 95% gospodarstw domowych udzieliło informatywnych odpowiedzi na wszystkie pytania, na które powinny odpowiedzieć zgodnie z konstrukcją warunkową kwestionariusza. Jedynie nieco ponad 6 promili gospodarstw domowych nie udzieliło informatywnej

⁷ Liczba możliwych odpowiedzi definiowana jest jako liczba jednostek (gospodarstw domowych lub członków gospodarstwa domowego, w zależności od adresata pytania), które zgodnie z konstrukcją warunkową kwestionariusza powinny odpowiedzieć na dane pytanie.

odpowiedzi na dwa lub więcej pytań. Z kolei w pytaniach na poziomie członka gospodarstwa domowego jedynie 4 promile jednostek udzieliły nieinformatywnej odpowiedzi na co najmniej jedno pytanie. Podsumowanie liczby nieinformatywnych odpowiedzi w pytaniach kategorii szarej znajduje się w poniższej tabeli.

Tabela 2.1. Podsumowanie odpowiedzi nieinformatywnych dla pytań kategorii "szare"

Pytanie	Liczba możliwych odpowiedzi	Liczba odpowiedzi „8”	Liczba odpowiedzi „9”
Pf0100*	7590	16	10
Pe0100_g*	7590	0	3
Hg0100_1*	7590	0	0
Hg0100pl_g*	7590	1	5
Hg0100pl_d*	7590	0	0
Pl23	3455	7	13
Pl18	3455	3	3
Pl15	3455	3	1
Hi0300	3455	2	2
Hh0100	3455	0	1
Hd1900	3455	1	0
Hd1800	3455	85	5
Hd1700	3455	3	1
Hd1600	3455	5	0
Hd1500	3455	5	1
Hd1400	3455	8	2
Hd1300	3455	8	2
Hd1100	3455	0	3
Hd1000	3455	0	3
Hc0400_1	3455	3	8
Hc0300	3455	4	0
Hc0200	3455	5	1
Hc0100	3455	2	1
Hb4700	3455	1	13
Hb4500	3455	0	0
Hb4300	3455	0	0
Hb2400	3455	0	1
Hb0300pl	3455	0	0
Hb0300	3455	0	0
Hb1000	2678	1	1
Hg0100_2*	1003	0	0
Hb3000	661	0	0
Hg0100_3*	106	0	0
Hg0100_4*	11	0	0
Hg0100_5*	2	0	0

Uwagi: * oznacza pytanie na poziomie członków gospodarstwa domowego.

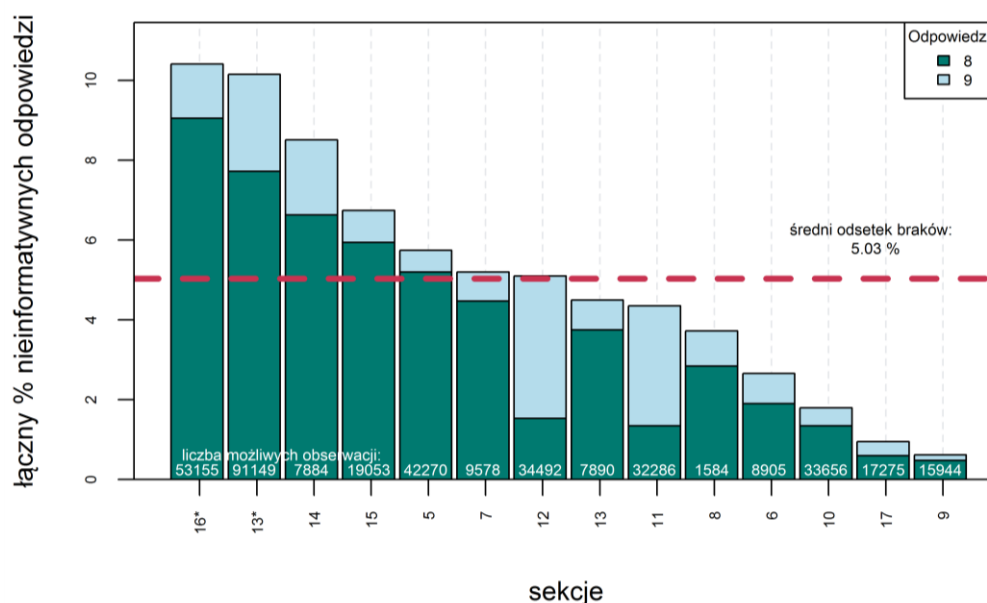
Źródło: BZGD, NBP.

Pytania pozostałe stanowią uzupełnienie wstępnych informacji o respondencie uzyskanych w odpowiedziach na pytania „szare”. W większym stopniu wpływa na nie struktura warunkowa kwestionariusza, przez co wariancja liczby możliwych odpowiedzi jest znacznie wyższa niż

w przypadku pytań kategorii „szare”. Jednocześnie, ze względu na wysoki stopień szczegółowości oraz ilościowego charakteru pytań, należy oczekiwać znacznie wyższych odsetków odpowiedzi nieinformatywnych niż dla pytań z kategorii „szare”. W tej części opracowania rozważono rozkłady odpowiedzi nieinformatywnych na wszystkie pytania w kwestionariuszu.

Średnio w pojedynczej sekcji kwestionariusza 5% odpowiedzi na pytania miało charakter nieinformatywny, przy 0,23% dla pytań wyłącznie kategorii „szare”. Relatywnie najwięcej odpowiedzi nieinformatywnych udzielano w sekcjach opartych przede wszystkim na pytaniach adresowanych do poszczególnych członków gospodarstw domowych (sekcje 13 i 16, w obydwu przypadkach powyżej 10%). Wśród odpowiedzi nieinformatywnych w tych sekcjach zdecydowanie przeważały odpowiedzi „nie wiem”. To zjawisko można wiązać z faktem, iż odpowiedzi na pytania udzielała jedna osoba. Przy wysokim poziomie szczegółowości pytań w tych sekcjach istnieje dodatkowe prawdopodobieństwo, iż respondent biorący udział w wywiadzie nie zna szczegółowych odpowiedzi dotyczących statusu na rynku pracy czy planów emerytalnych dla każdego członka gospodarstwa domowego. W podobny sposób należy tłumaczyć relatywnie wysoki udział odpowiedzi „nie wiem” na pytania sekcji 14 (o działalność gospodarczą gospodarstw domowych). Jeśli osoba biorąca udział w wywiadzie nie jest osobą decyzyjną w kontekście zarządzania firmą prowadzoną przez gospodarstwa domowe, można zakładać, iż nie ma ona wystarczającej informacji do udzielenia pełnej odpowiedzi na pytania sekcji 14.

Wykres 2.3. Odsetek nieinformatywnych odpowiedzi w podziale na "nie wiem" i "brak odpowiedzi" w kolejnych sekcjach

Uwagi: * oznacza pytanie na poziomie członków gospodarstwa domowego.

Źródło: BZGD, NBP.

Jedynie w dwóch sekcjach przeważały odmowy odpowiedzi na pytania – w sekcji 11 (zasoby finansowe) i 12 (wydatki gospodarstwa domowego). Pytania w tych sekcjach dotyczą wrażliwych aspektów sytuacji finansowej gospodarstw domowych, przez co obserwowana struktura odpowiedzi nieinformatywnych jest zgodna z intuicją ekonomiczną. Należy podkreślić, iż łączny odsetek odpowiedzi nieinformatywnych dla sekcji 12 jest zbliżony do wartości średniej, zaś dla sekcji 11 plasuje się poniżej średniej.

Poniższa tabela podsumowuje liczbę odpowiedzi nieinformatywnych dla pytań w kolejnych rozdziałach. Warto zwrócić uwagę na średnią liczbę możliwych odpowiedzi na pytanie, która obrazuje stopień rozwinięcia struktury warunkowej pytań w obrębie sekcji. Przy braku struktury warunkowej w obrębie sekcji, co zachodzi dla sekcji 17 (informacje uzupełniające), wszystkie gospodarstwa domowe powinny odpowiedzieć na każde pytanie, w wyniku czego średnia liczba oczekiwanych odpowiedzi na pytanie równa jest liczebności próby (3455 dla pytań na poziomie gospodarstw domowych, 7590 dla pytań o cechy poszczególnych członków gospodarstw domowych). Warunkowanie obniża liczbę możliwych odpowiedzi, w niektórych przypadkach bardzo silnie, np. w sekcji 8 (kredyty, których zabezpieczeniem są nieruchomości).

Tabela 2.2. Podsumowanie liczby nieinformatywnych odpowiedzi w podziale na sekcje

rozdział	5	6	7	8	9	10	12	13	13*	14	15	16*	17
Liczba wystąpień „8”	2197	169	428	45	77	455	963	296	7041	523	1131	4812	103
Liczba wystąpień „9”	227	68	70	14	22	151	2201	59	2216	148	153	725	61
Liczba wystąpień „8” lub „9”	2424	237	498	59	99	606	3164	355	9257	671	1284	5537	164
Liczba poprawnych odpowiedzi	39846	8668	9080	1525	15845	33050	63614	7535	81892	7213	17769	47618	17111
Liczba możliwych odpowiedzi	42270	8905	9578	1584	15944	33656	66778	7890	91149	7884	19053	53155	17275
Odsetek „8” i „9”	5,7%	2,7%	5,2%	3,7%	0,6%	1,8%	4,7%	4,5%	10,2%	8,5%	6,7%	10,4%	0,9%
Średnia liczba możliwych odpowiedzi na pytanie	2818	116	259	22	1139	570	1391	877	2532	239	476	3127	3455
Liczba pytań z zerową możliwą liczbą odpowiedzi	0	30	0	28	0	0	1	0	0	7	3	0	0

Uwagi: * oznacza pytanie na poziomie członków gospodarstwa domowego.

Źródło: BZGD, NBP.

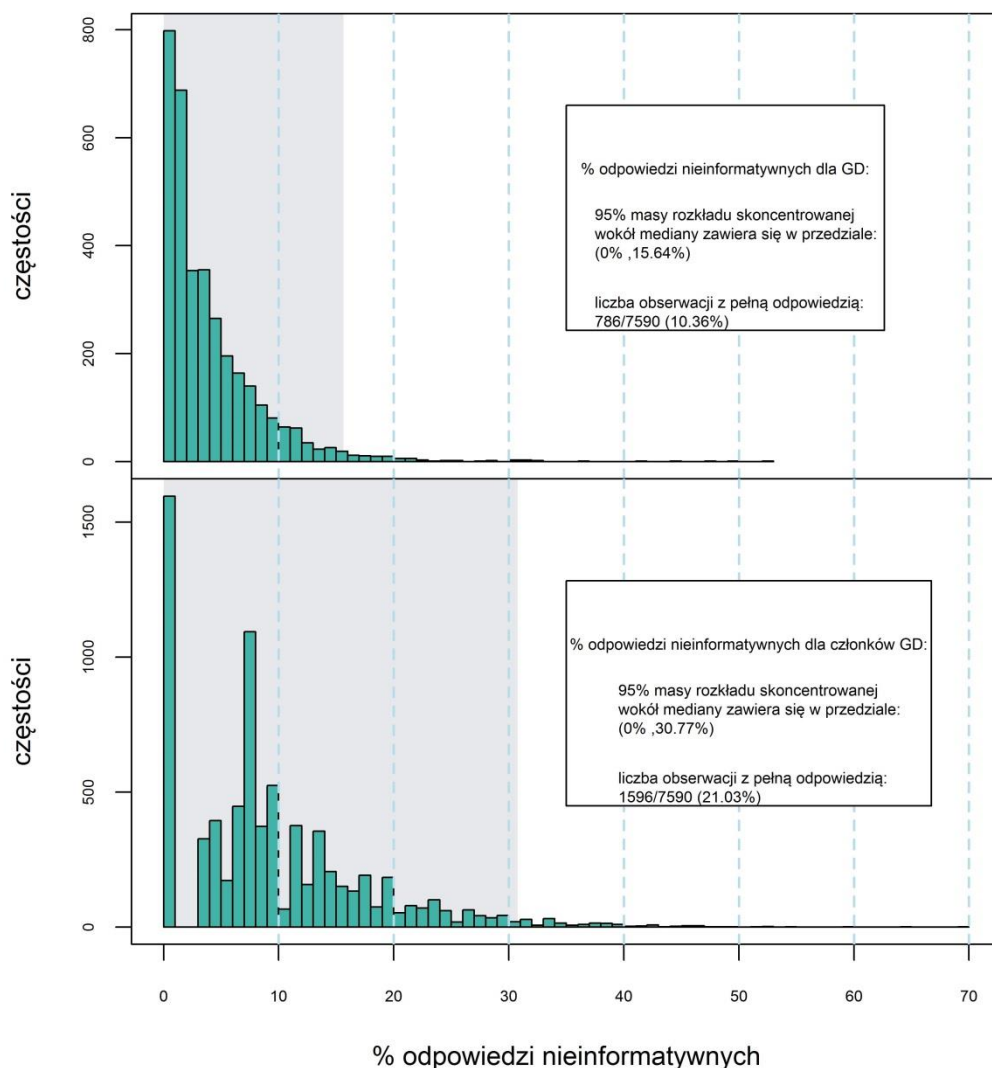
Dodatkowo, efektem zaniżającym średnią liczbę możliwych odpowiedzi na pytanie są pytania dotyczące kolejnych kredytów, nieruchomości itd. W przypadku, gdy gospodarstwo domowe deklarowało brak kredytu, na wiele pytań nie miało możliwości odpowiedzi. Wskutek tego w sekcjach, gdzie znaczna część pytań odnosi się do deklarowanych kredytów, nieruchomości, itd., średnia liczba możliwych pytań jest zaniżona. Indykatorem skutecznym we wskazywaniu tego typu sekcji jest liczba pytań z zerową możliwą liczbą odpowiedzi, wynikająca ze struktury warunkowej kwestionariusza. Nie stwierdzono wzrostu udziału odpowiedzi nieinformatywnych

wraz z numerami sekcji, co mogłoby sugerować irytację respondentów wynikającą ze zbyt długiego lub też szczegółowego wywiadu.

Łączne rozkłady nieinformatywnych odpowiedzi, liczonych jako udział liczby odpowiedzi nieinformatywnych w liczbie wszystkich możliwych do udzielenia odpowiedzi dla jednostek, różnią się zasadniczo pomiędzy pytaniami na poziomie gospodarstwa domowego oraz członka gospodarstwa domowego. Rozkład tych pierwszych ma regularny kształt; gęstość monotonicznie opada od dominanty w zerze. Nieco ponad 10% gospodarstw domowych kompletnie⁸ wypełniło ankietę na poziomie gospodarstwa domowego, zaś jedynie 2,5% udzieliło więcej niż 15,5% odpowiedzi nieinformatywnych. Z kolei, w przypadku pytań na poziomie członków gospodarstwa domowego odsetek jednostek, które udzieliły pełnej, informatywnej odpowiedzi na pytania jest dwa razy wyższy niż w przypadku pytań na poziomie gospodarstwa domowego, przy przeciętnej liczbie osób powyżej 16 roku życia (uprawnionych do odpowiadania na pytania w kwestionariuszu) tworzących gospodarstwo domowe równej 2,7.

⁸ Tj. bez odpowiedzi nieinformatywnych.

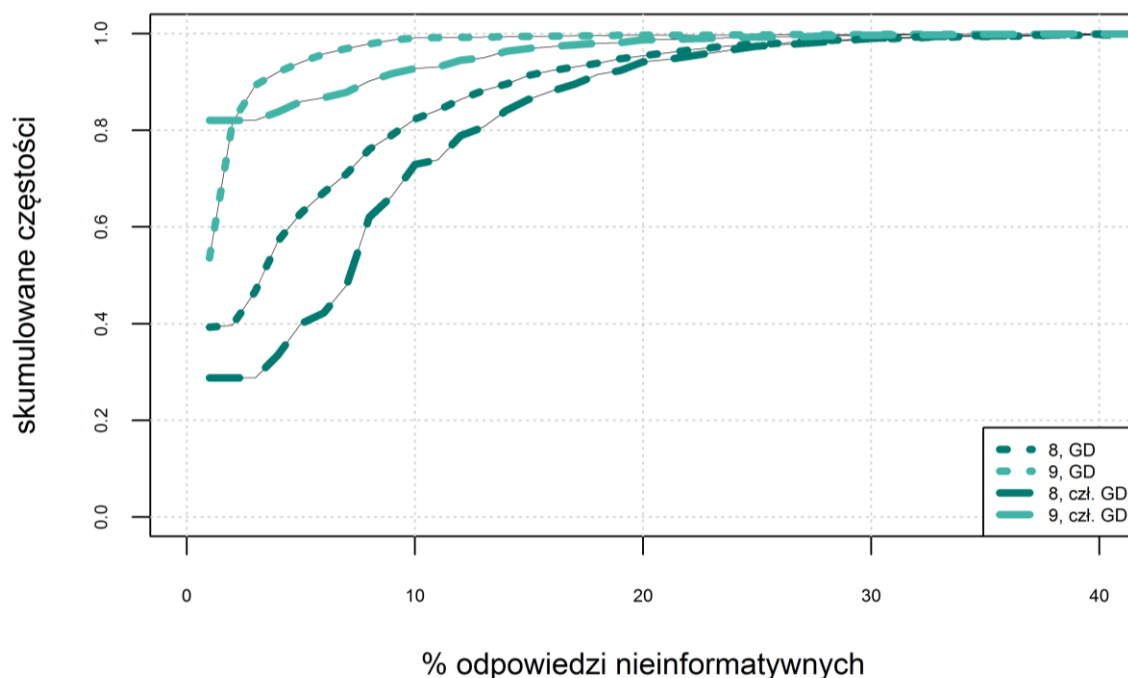
Wykres 2.4. Rozkłady odpowiedzi nieinformatywnych dla pytań kierowanych do gospodarstwa domowego jako całości oraz poszczególnych członków gospodarstwa domowego

Źródło: BZGD, NBP.

Co ciekawe, jeśli dla danego członka gospodarstwa domowego udzielono odpowiedzi nieinformatywnych, to występowały one co najmniej 3 razy. Rozkład empiryczny na poziomie członków gospodarstw domowych jest znacznie mniej regularny, z dominantą w 7 odpowiedziach nieinformatywnych (po wyłączeniu zera). Cechuje się on również większym rozrzutem odsetka odpowiedzi nieinformatywnych. Około 95% masy rozkładu skoncentrowanego wokół mediany mieści się w przedziale [0% ; 30,77%], znacznie szerszym niż w przypadku pytań na poziomie gospodarstwa domowego.

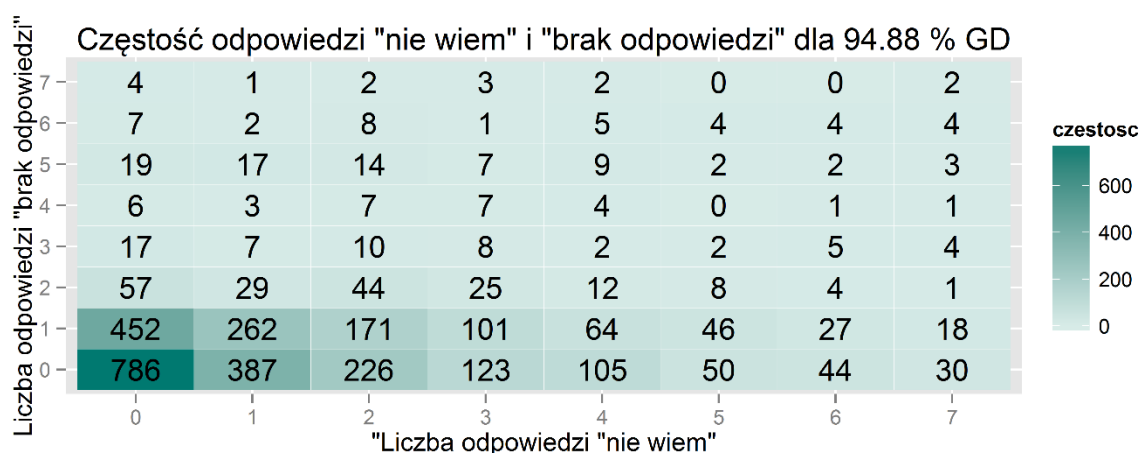
Wykres 2.5. Skumulowane częstości % odpowiedzi nieinformatywnych w podziale na typ odpowiedzi oraz adresata pytania

Źródło: BZGD, NBP.

Dodatkowo, częstości występowania odpowiedzi nieinformatywnych wygasają istotnie szybciej dla odpowiedzi „brak odpowiedzi” niż dla odpowiedzi „nie wiem”, zarówno w przypadku pytań adresowanych do gospodarstwa domowego jako całości, jak do jego poszczególnych członków. Kumulanty zbiegają do jedności dla około 20% odpowiedzi nieinformatywnych dla odpowiedzi „brak odpowiedzi” oraz około 30% odpowiedzi nieinformatywnych dla odpowiedzi „nie wiem”. Dodatkowo, dla wartości z wnętrza przedziału [0,1] kumulanta dla odpowiedzi 9 jest położona ściśle wyżej niż kumulanta dla odpowiedzi 8. Oznacza to, iż przeciętnie respondenci częściej odpowiadają „nie wiem” niż odmawiają odpowiedzi i tym samym można mieć nadzieję, iż odsetek gospodarstw domowych nadużywających odpowiedzi „brak odpowiedzi” jest nieznaczny. Łączny rozkład empiryczny występowania odpowiedzi „nie wiem” oraz „brak odpowiedzi” w kwestionariuszu jednego gospodarstwa domowego przedstawia tabela na poniższym rysunku. Łącznie 786 gospodarstw domowych odpowiedziało w sposób pełny na wszystkie pytania, które wynikały ze struktury warunkowej kwestionariusza. Większość masy rozkładu skupiona jest w prostokącie rozmiaru 2x5 w lewym dolnym rogu tabeli, a ponadto nie występuje schemat podawania wielu nieinformatywnych odpowiedzi, który byłby charakterystyczny dla znacznej liczby respondentów.

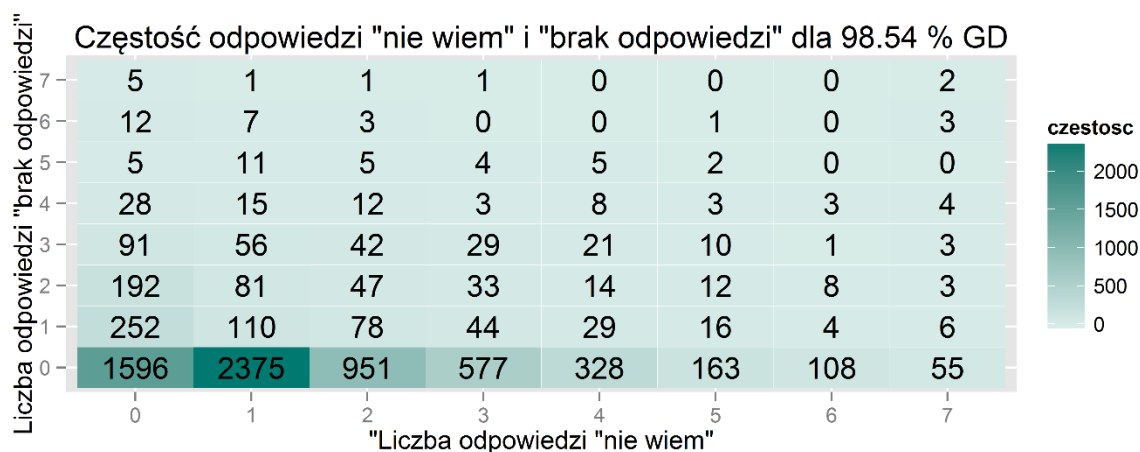
Rysunek 2.1. Łączny rozkład wystąpień nieinformatywnych odpowiedzi w pytaniach kierowanych do gospodarstwa domowego

Źródło: BZGD, NBP.

Bardzo podobnie przedstawia się wzorec odpowiedzi nieinformatywnych dla pytań adresowanych do członków gospodarstw domowych, wśród których odnotowano 1596 w pełni informatywnych rekordów.

Rysunek 2.2. Łączny rozkład wystąpień nieinformatywnych odpowiedzi w pytaniach kierowanych do poszczególnych członków gospodarstwa domowego

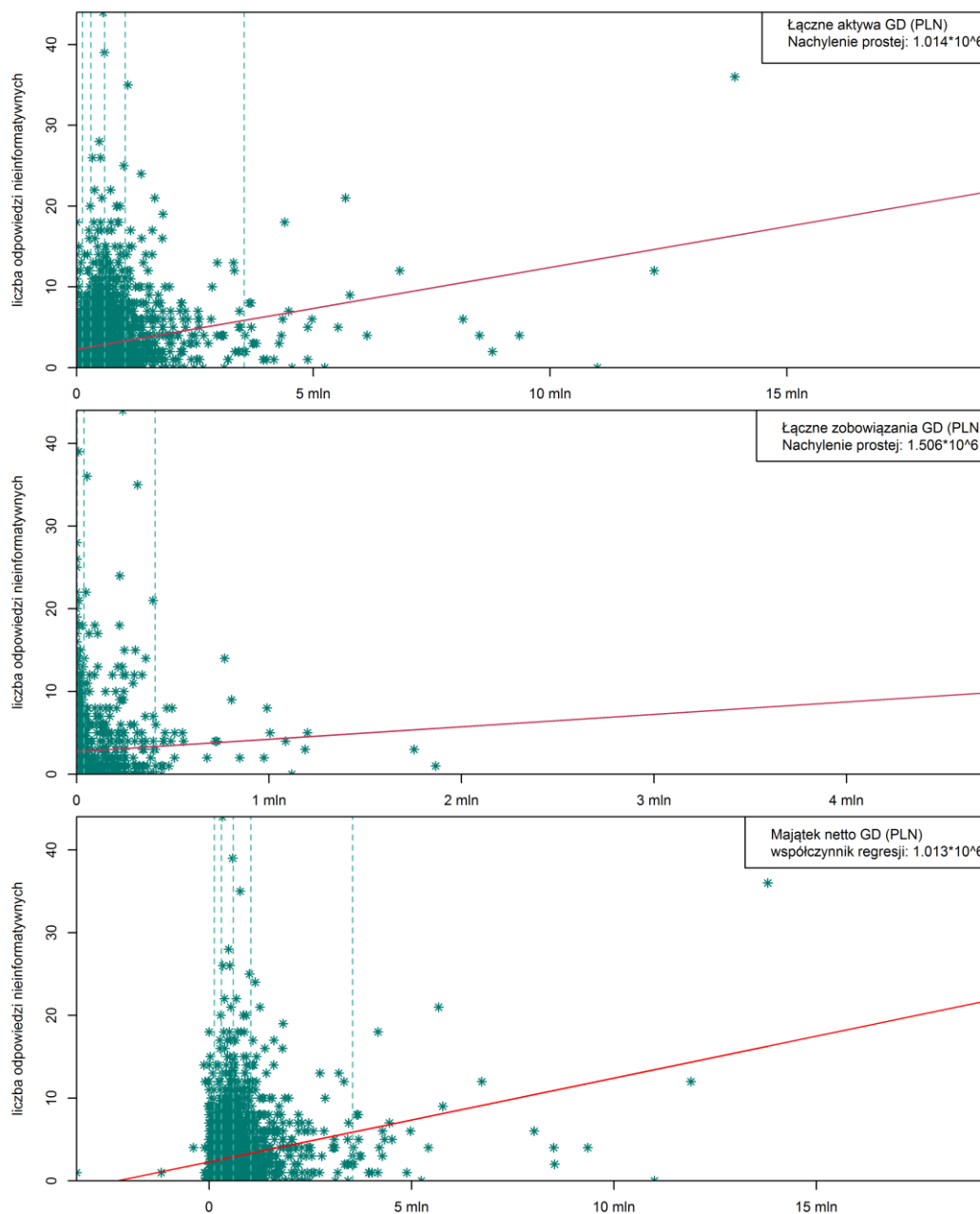
Źródło: BZGD, NBP.

Warto zauważyć, iż rozkład brzegowy liczby odpowiedzi „brak odpowiedzi” jest znacząco skoncentrowany w zerze, silniej niż w przypadku pytań adresowanych do gospodarstwa domowego jako całości. Oznacza to, iż braki odpowiedzi występują relatywnie rzadziej w pytaniach na poziomie członka gospodarstwa domowego.

Wśród przyczyn podawania odpowiedzi nieinformatywnych często podaje się odbiór niektórych pytań przez respondenta jako wrażliwych dla niego. Wzrost niechęci do szczegółowego opisu

swojego majątku łączy się w literaturze⁹ z gospodarstwami domowymi z wyższych kwantyli rozkładu cech opisujących majątność, takich jak dochód, majątek, aktywa.

Wykres 2.6. Odpowiedzi nieinformatywne a zagregowane cechy opisujące zasobność gospodarstw domowych. Pionowe linie wskazują kolejno 25, 50, 75, 90 i 99 kwantyl odciętej

Źródło: BZGD, NBP.

⁹ Riphahn i Serfling (2002).

W przypadku BZGD rozważono zależność pomiędzy łącznymi aktywami¹⁰, łącznymi zobowiązaniami oraz majątkiem netto gospodarstwa domowego a łączną liczbą nieinformatywnych odpowiedzi udzielonych przez gospodarstwo domowe w pytaniach adresowanych do gospodarstwa domowego jako całości¹¹. Pewne światło na uzyskane wyniki rzucają wykresy zamieszczone na Wykresie 2.6. Zależność pomiędzy zagregowanymi cechami opisującymi majątność gospodarstwa domowego a liczbą nieinformatywnych odpowiedzi jest dodatnia w sposób istotny statystycznie na dowolnym ze zwyczajowo przyjmowanych poziomów istotności¹², jednak za każdym razem rezultaty są nieistotne w kontekście ekonomicznym. Interpretacja współczynnika przy łącznych aktywach mówi, iż przy egzogenicznym wzroście tej cechy o ok. milion zł, przy pozostałych czynnikach ustalonych, należy oczekiwać wzrostu łącznej liczby nieinformatywnych odpowiedzi w kwestionariuszu o jeden. Warto zauważyć, iż 99% gospodarstw domowych w badaniu dysponuje łącznymi aktywami o wartości niższej niż 3,5 mln zł. Wskutek tego, w analizie przekroju 99% gospodarstw domowych teoretyczny zakres zmienności liczby nieinformatywnych odpowiedzi powinien zawierać się w przedziale [0;3,5], a jak już stwierdzono jest istotnie szerszy. Gdy rozważyć oddzielnie regresje liczby odpowiedzi „nie wiem” oraz „brak odpowiedzi”, wyniki jeszcze silniej wskazują na brak ekonomicznej istotności badanej zależności.

Tabela 2.3. Współczynniki w regresji cech opisujących zasobność gospodarstw domowych a liczbą nieinformatywnych odpowiedzi (wartości wyrażone w jednych milionowych złotych)

	Łączne aktywa	Łączne zobowiązania	Majątek netto
„nie wiem”	0,760	0,831	0,766
„brak odpowiedzi”	0,254	0,674	0,246
łącznie	1,014	1,506	1,013

Źródło: BZGD, NBP.

Niemalże identyczne wnioski należy wyciągnąć z rozważań na temat dwóch pozostałych cech majątności gospodarstwa domowego, tj. łącznych zobowiązań oraz majątku netto. Praktyczny brak zależności pomiędzy liczbą nieinformatywnych pytań a zasobnością gospodarstw domowych wskazuje na potencjalny brak obciążenia prawych ogonów rozkładu wynikający z uchylania się od odpowiedzi. Jest to pozytywny rezultat, nie wskazujący jednak niczego na temat potencjalnego zafałszowywania odpowiedzi przez najbardziej majątnych respondentów.

W tej części raportu opisano wzorce występowania odpowiedzi nieinformatywnych, tj. „nie wiem” lub „brak odpowiedzi” na kolejne pytania w kwestionariuszu. Problem nieinformatywnych

¹⁰ W analizie wykorzystano również zaimputowane wartości zmiennych w celu ujęcia w analizie maksymalnie wielu gospodarstw domowych, zwłaszcza z prawego ogona rozkładu.

¹¹ Modelowanie łącznej liczby odpowiedzi nieinformatywnych, przy uwzględnieniu pytań na poziomie członków gospodarstwa domowego, byłoby problematyczne, choćby ze względu na zróżnicowaną liczbę członków gospodarstw domowych i tym samym systematycznie nierówną liczbę możliwych odpowiedzi pomiędzy gospodarstwami domowymi.

¹² Rozważano regresje proste liczby nieinformatywnych pytań względem cech opisujących zasobność gospodarstwa domowego. Statystyczna istotność z dużym prawdopodobieństwem wynika z pominięcia istotnych czynników wyjaśniających odpowiedzi nieinformatywne i jednocześnie skorelowanych z majątnością, np. tzw. *financial literacy* gospodarstwa domowego.

nych odpowiedzi jest relatywnie nieistotny w przypadku pytań kategoryzowanych jako „szare”, a więc wprowadzających w tematykę danej sekcji. Wynika to zarówno z łatwego, jakościowego sposobu konstrukcji tych pytań, jak i scenariusza wywiadu (są zadawane na wstępie). Łącznie odsetek odpowiedzi nieinformatywnych we wszystkich odpowiedziach na pytania, na które dane gospodarstwo powinno odpowiedzieć zgodnie ze strukturą warunkową kwestionariusza, wynosi 5%, przy czym wyraźnie najwyższy jest dla pytań dotyczących poszczególnych członków gospodarstwa domowego. Odnotowano systematyczną przewagę odpowiedzi „nie wiem” nad „brak odpowiedzi”, obecną we wszystkich sekcjach poza dwiema, odwołującymi się do potencjalnie wrażliwych informacji na temat zasobów i wydatków gospodarstwa domowego. Nie stwierdzono wzrostu liczby nieinformatywnych odpowiedzi wraz z numerem sekcji kwestionariusza, co mogłoby wynikać z potencjalnego zmęczenia lub irytacji respondenta długością wywiadu, ani ekonomicznie istotnej zależności pomiędzy liczbą nieinformatywnych odpowiedzi a zmiennymi opisującymi zasobność gospodarstwa domowego.

2.2. Imputacja i edycja danych

2.2.1. Przyczyny stosowania metod imputacji danych.

W większości badań o charakterze ankietowym występują problemy z niepełną odpowiedzią respondentów. Wynikają one z braku odpowiedzi respondentów na niektóre pytania w kwestionariuszu. Niepełna informacja o cechach jednostki badania stanowi zagrożenie w dalszej analizie opartej o zbiór danych utworzony w wyniku badania. Przeważnie prowadzi bowiem do konieczności odrzucenia obserwacji z brakującymi danymi wynikającej z konstrukcji większości klasycznie stosowanych estymatorów. Skala zagrożenia i jednocześnie metody przewyżczania problemów związanych z brakami danych w ścisły sposób zależą od mechanizmu generowania braków odpowiedzi. Niech R oznacza macierz losową kodującą w sposób binarny braki odpowiedzi w zbiorze danych (jej wymiar odpowiada wymiarowi macierzy danych), Y_m stanowi prawdziwe, lecz nieobserwowane realizacje obserwacji brakujących, Y_o obserwowane realizacje zbioru zmiennych Y , oraz $Y=Y_m \cup Y_o$. Rubin (1996, 1987) wymienia trzy główne mechanizmy generowania braków danych:

- *missing completely at random data* (MCAR) - prawdopodobieństwo występowania braku danych, Y_m , nie zależy ani od samej wartości Y_m , ani od wartości innych mierzalnych zmiennych. Można interpretować to jako całkowicie losowo wygenerowane braki danych - stanowią losowo wybraną próbkę całego zbioru danych. Można zweryfikować generowanie braków danych według mechanizmu MCAR zgodnie z prostą intuicją. Jeśli braki danych w zmiennej Y zostały losowo przyporządkowane do jednostek badania, to znaczy, że rozkłady pozostałych cech pomiędzy grupami z brakiem informacji oraz z wypełnioną odpowiedzią nie powinny się różnić (z dokładnością do błędu próbkowania, ang. *sampling error*) - rozkład prawdopodobieństwa braku danych da się wówczas wyrazić jako zależący wyłącznie od stałych wartości zbioru parametrów Φ :

$$p(R|\Phi)$$

- *missing at random data* (MAR) - prawdopodobieństwo braku danych w zmiennej Y jest związane systematyczną zależnością z innymi mierzalnymi zmiennymi, lecz nie zależy od rzeczywistych wartości samego Y_m . Można przedstawić rozkład prawdopodobieństwa macierzy losowej R jako zależny wyłącznie od obserwowalnej części zbioru danych, Y_o , która związana jest z prawdopodobieństwem występowania braków danych poprzez pewien zbiór parametrów Φ :

$$p(R|Y_o, \Phi)$$

- *missing not at random data* (MNAR) - prawdopodobieństwo braku danych dla zmiennej Y jest związane z wartościami samego Y_m , nawet przy kontroli wpływu innych zmiennych. Rozkład R może zależeć zarówno od obserwowalnej części zbioru danych, jak i brakującej:

$$p(R|Y_m, Y_o, \Phi)$$

Oczywisty przykład, obecny również w przypadku badania BZGD, stanowi odmawianie podawania dochodu przez ankietowane gospodarstwo domowe. W idealnym przypadku (MCAR), rozkład prawdopodobieństwa braku odpowiedzi jest homogeniczny w przekroju respondentów, przez co występujące braki danych mają strukturę losową – i w dużych próbach nie zakłócają założeń o losowości próby. Estymacja na zbiorze danych w którym odrzucono braki danych może zachować swoje teoretyczne własności z prób losowych, będąc narażona potencjalnie wyłącznie na spadek efektywności powodowany zawężoną liczebnością próby. Gdy mechanizm generowania braków danych jest zgodny z MAR, rozkład prawdopodobieństwa braku odpowiedzi jest związany z cechami jednostek obserwowaną przez statystyka. Na przykład, w zależności od wykonywanego zawodu jednostki mają większą lub mniejszą skłonność do ukrywania dochodów. W tym przypadku braki danych można wytłumaczyć dysponując informacją zawartą w zbiorze danych. Zastosowanie znajdują więc metody imputacji opisywane w tej sekcji. Ostatecznie, w przypadku danych MNAR, nie istnieją statystyczne metody umożliwiające na uwzględnienie problemu występowania braków w danych. Odwołując się do przykładu, chodzi o wzrost skłonności gospodarstw domowych do zatajania wartości dochodu w zależności od konkretnej wartości dochodu. Często obserwowany jest fakt, iż osoby, których dochody plasują się w górnych kwantylach rozkładu w populacji, mają większą skłonność do zatajania go. Warto zauważyć, iż przykładowe braki odpowiedzi dla osób o najwyższym dochodzie prowadzą dokładnie do usunięcia ich z próby, przez co traci ona charakter losowy. W ten sposób klasyczna estymacja będzie dawała odpowiedź na pytanie o zależności w grupie osób do, powiedzmy, 90 percentyla dochodów, a nie na poziomie populacji. Dokładnie z tego powodu nieadekwatne są również metody imputacji danych, które imputowałyby wartości teoretyczne na podstawie modelu oszacowanego na obserwowanych danych. Dlatego też stosując procedury imputacyjne przyjmuje się założenie o procesie generowania braków danych MAR.

2.2.2. Imputacja

Imputacja polega na wstawieniu w miejsce braku danych wartości wyprognozowanej według konkretnego algorytmu, w celu uzyskania kompletnego zbioru danych do dalszej analizy (najczęściej: estymacji) tak, by właściwości uzyskanych oszacowań były analogiczne do uzyskanych na pełnym zbiorze danych w hipotetycznej sytuacji nie występowania braków danych. Chodzi zatem o uzupełnienie braków danych konkretną liczbą, np. statystyką opisową lub pozycyjną (średnią, medianą, dominantą) uzyskaną na bazie wyłącznie obserwowanych odpowiedzi, wartością dopasowaną z regresji na bazie obserwowalnych danych, czy też wartością dopasowaną z regresji na bazie obserwowalnych danych zaburzoną o dodatkowy składnik losowy (tzw. regresja stochastyczna). Stosowane są również techniki imputacji bazujące na zastosowaniu metod *matchingowych*, w których zastępuje się brakującą odpowiedź wykorzystując inne odpowiedzi, pochodzące z podobnych pod względem wybranych charakterystyk ankiet (zob. Enders, 2010).

W tym momencie oczywisty staje się fakt, dlaczego tak ważne jest, by prawdopodobieństwo braku danych zależało wyłącznie od obserwowalnych czynników – w przeciwnym przypadku ekonometryk nie jest w stanie go poprawnie modelować.

Każda ze wspomnianych powyżej metod imputacji ma swoje wady i zalety, których omówienie wykracza poza ramy tego krótkiego opracowania. Z kolei łączy je to, że imputują tylko jedną wartość, która następnie traktowana jest jako prawdziwa realizacja zmiennej dla konkretnej jednostki badania. Ten sposób mechanicznego obejścia niepewności wynikającej z imputacji prowadzi do zaniżenia wariancji estymatorów szacowanych na podstawie imputowanego zbioru danych i może powodować utratę pożądanych własności estymatorów w dalszej analizie przy wykorzystaniu imputowanego zbioru danych. Wszak byłyby to analizy na błędnie wypełnionych danych. Zaproponowano zatem procedury imputacji wielokrotnej, polegające na wysymulowaniu pewnej liczby imputowanych zbiorów danych, na których łącznie przeprowadza się dalszą analizę.

W kontekście wielokrotnej imputacji bardzo użyteczne jest wykorzystywanie paradygmatu bayesowskiego w rozumieniu konstrukcji modelu statystycznego. Zgodnie z nim, parametry regresji imputacyjnej (tj. tej, której wartości dopasowane służą jako imputowane wartości brakujących odpowiedzi) traktuje się jako zmienne losowe o danym rozkładzie, a nie zaś ustalone parametry. Wobec tego powtarzanie procedury imputacyjnej dla kolejnych realizacji parametrów opisanych danym rozkładem prowadzi do uzyskania rozkładu wiarygodnych odpowiedzi w miejsce braków. Procedura imputacji wielokrotnej została zastosowana w przypadku Badania Zasobności Gospodarstw Domowych i polegała ona na wielokrotnym powtórzeniu metody imputacji jednokrotnej w postaci regresji stochastycznej. Algorytm postępowania (w kroku t) jest następujący:

1. dla zbioru danych posiadanego w okresie t (dla $t=0$ jest to wyjściowy zbiór danych z brakami danych) oszacuj parametry regresji objaśniającej cechę zawierającą braki danych względem czynników obserwowalnych, które w satysfakcjonujący sposób mają udział w objaśnianiu jej wariancji. Uzyskaj wartości dopasowane dla punktów, w których występują braki danych.
2. Zakłóć tak utrzymane wartości dopasowane składnikiem losowym o wariancji odpowiadającej wariancji reszt z regresji. W ten sposób uzyskiwany jest zaimputowany zbiór do kroku $t+1$.
3. Jeśli nie uzyskałeś wymaganej liczby zaimputowanych zbiorów danych, wróć do kroku 1.

Na imputację wielokrotną składają się procedury o dość wysokim stopniu skomplikowania, m.in. ze względu na zależność statystyczną pomiędzy zbiorami danych imputowanymi w kolejnych (zbliżonych do siebie) krokach (chodzi o uzyskanie swego rodzaju zbieżności pojmowanej jako uzyskanie stacjonarnego rozkładu parametrów w kolejnych replikacjach) czy założeniem o rozkładzie zaburzenia dodawanego do wartości dopasowanych w drugim kroku. Innym zagadnieniem jest wyznaczenie optymalnej liczby zaimputowanych w ten sposób zbiorów danych. W literaturze osiągnięto konsensus, zgodnie z którym praktycznie wystarczająca jest liczba pię-

ciu zaimputowanych zbiorów danych, i tyle też zbiorów danych wypełniono w omawianym badaniu. Ta procedura jest w zgodzie ze standardami przyjętymi w analogicznych badaniach przeprowadzanych przez pozostałe kraje uczestniczące w projekcie Europejskiego Banku Centralnego. Enders (2010) proponuje zwięzły i zrozumiały wywód poruszający większość zagadnień praktycznych związanych z wielokrotną imputacją danych.

Ostatecznie, estymacja na wielokrotnie zaimputowanym zbiorze danych numerycznie sprowadza się do estymacji na średniej z zaimputowanych wartości, z odpowiednią korektą na wariancję oszacowań zwiększoną poprzez niepewność związaną z imputowaniem losowych wartości.

2.2.3. Imputacja w Badaniu Zasobności Gospodarstw Domowych

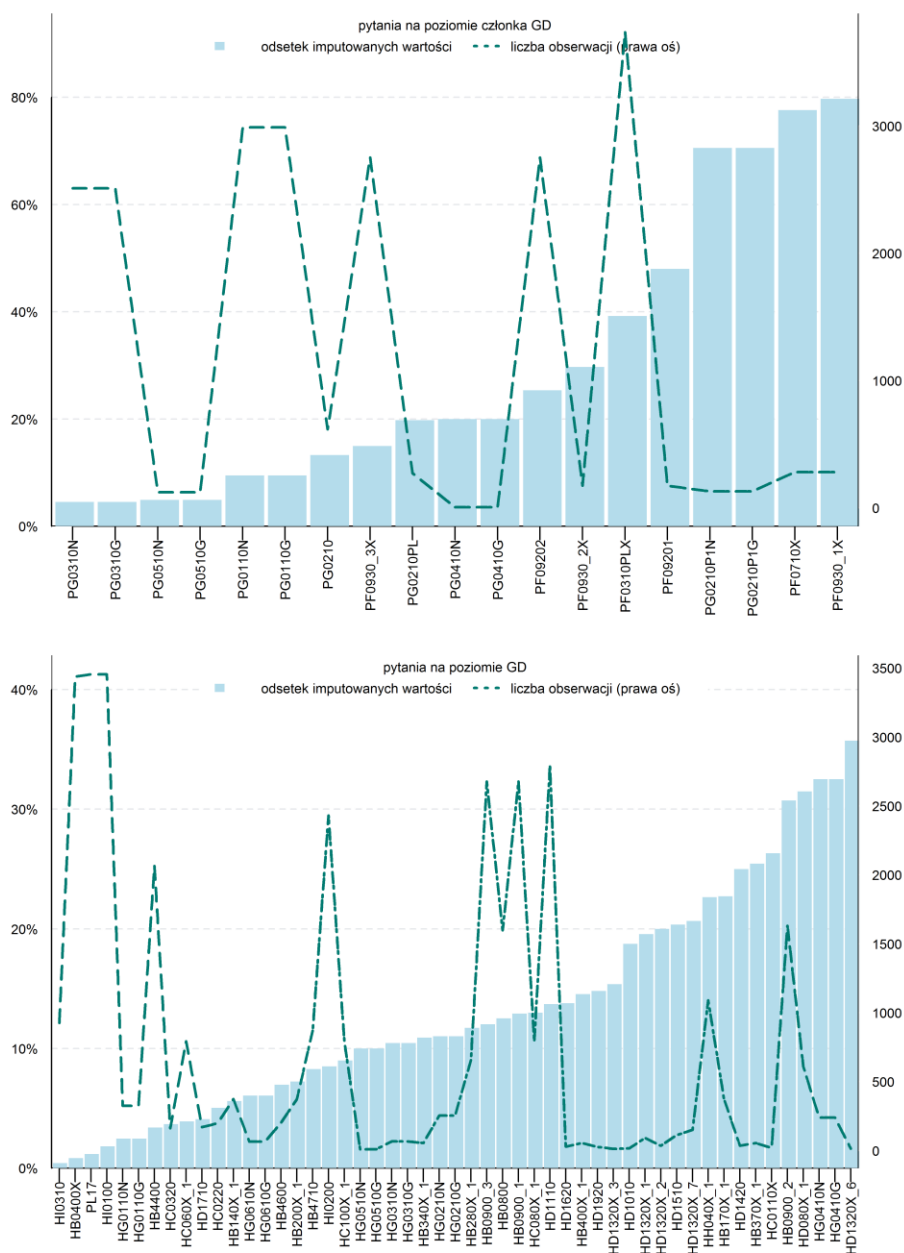
Imputacja w BZGD ma charakter wielokrotnej imputacji danych opartej na regresji stochastycznej. Zgodnie ze standardową procedurą, opisaną w powyższej części opracowania, założono, iż braki danych w cechach ilościowych kształtują się zgodnie z mechanizmem MAR. Jako brak danych klasyfikowano odpowiedzi „nie wiem”, „brak odpowiedzi” oraz te, w których podano wyłącznie przedział wartości (np. dochodów). Ze względu na prostotę obliczeń i pewne trudności w implementacji modeli dla danych o charakterze jakościowym, imputowano tylko cechy ilościowe. Imputowano wyłącznie braki odpowiedzi na pytania, na które dany respondent powinien odpowiedzieć zgodnie z konstrukcją logiczną kwestionariusza. Wypełniano pojedyncze braki danych, tj. dla jednostek, które w części odpowiedziały na pytania z ankiety (tzw. imputacja pozycyjna). W celu przeprowadzenia niezbędnych obliczeń wykorzystano oprogramowanie EMIR (*ECB Multiple Imputation Routines*), oparte o środowisko programistyczne SAS.

Odpowiednią jakość imputacji osiągnięto poprzez ekspercki wybór zmiennych do modeli regresyjnych oraz nakładanie deterministycznych ograniczeń na imputowane wartości w celu zapewnienia odpowiedniej wiarygodności wyników oraz wewnętrznej spójności bazy danych (np. chodzi o ograniczenia imputowanej wartości zdefiniowane poprzez samego respondenta w postaci wskazania przedziału wartości danej cechy lub ograniczenia wynikające z powiązań pomiędzy zmiennymi).

Przy ustalaniu sekwencji imputowanych zmiennych w kolejnym kroku procedury starano się minimalizować liczbę jeszcze nie zaimputowanych zmiennych, występujących w równaniu regresyjnym w charakterze zmiennych objaśniających. Unikanie sprzężeń zwrotnych miało na celu uniknięcie problemów związanych z występowaniem endogeniczności w równaniu. Tam gdzie niemożliwe było jednoczesne pominięcie cechy potencjalnie generującej endogeniczność oraz osiągnięcie zadowalającego dopasowania regresji do danych, podjęto dodatkowe działania mające na celu wyeliminowanie potencjalnych problemów z endogenicznością regresorów.

Przebieg procesu imputacji ilustruje poniższy wykres. Średnio imputowano 225 i 69 obserwacji dla każdej zmiennej, odpowiednio w pytaniach na poziomie członków gospodarstwa domowego i gospodarstwa domowego. W ujęciu względnym zaimputowano 30% wartości zmiennych ilościowych na poziomie członków gospodarstw domowych, oraz 13% wartości zmiennych ilościowych na poziomie gospodarstw domowych. Warto zauważyć, iż występuje istotna, ujemna korelacja pomiędzy odsetkiem zaimputowanych wartości a liczbą obserwacji dla zmiennej, wynikającą ze struktury logicznej kwestionariusza.

Wykres 2.7. Przebieg procesu imputacji w podziale na zmienne na poziomie członków gospodarstwa domowego i gospodarstw domowych.

Źródło: BZGD, NBP.

2.2.4. Edycja danych w BZGD

Aby uzyskać jak najdokładniejsze wyniki badania ankietowego, szczególnie istotny jest również proces weryfikacji danych. W przypadku ewentualnego wykrycia błędów czy niespójności danych stosuje się procedurę edycji danych (*data editing*). Polega ona na ponownym kontaktowaniu się ankietowanych z gospodarstwami domowymi, które udzieliły wątpliwych odpowiedzi i dzięki nowym informacjom korygowaniu danych, bądź wprowadzaniu korekt danych na podstawie wiedzy eksperckiej oraz uwag ankietowanych. HFCN¹³ w zależności od badanej zmiennej oraz kraju w różnym stopniu wykorzystywała edycję danych. W niektórych przypadkach skala wykorzystania tej procedury była dość znacząca (Belgia, Niemcy, Malta).

W BZGD skorygowano dane dotyczące polis ubezpieczeniowych na życie oraz dobrowolnych programów emerytalnych głównie z powodu niespójności agregatów tych zmiennych, wyznaczonych na podstawie danych z badania BZGD, z danymi prezentowanymi przez NBP i KNF. W przypadku polis ubezpieczeniowych na życie, uogólnione agregaty, wyznaczone na podstawie wypełnionych ankiet były znacznie wyższe od danych ze statystyk zewnętrznych (NBP, KNF). Po przeanalizowaniu tych danych oraz kwestionariusza ankietowego uznano, że respondenci najprawdopodobniej podawali ankietownikom wartość sumy ubezpieczenia, nie zaś wartości polisy do wykupu, co było intencją tego pytania¹⁴. W ramach edycji tej pozycji danych, łączną aktualną wartość polisy ubezpieczeniowej na życie wyliczono z wykorzystaniem zebranej dzięki ankiecie informacji o łącznej wartości rocznej składki na ten rodzaj polisy i przemnożeniu jej przez wartość dolnej¹⁵ granicy oszacowanego przedziału dla średniego okresu wpłat (5-10 lat), tj. 5 lat. Również w przypadku środków zgromadzonych przez gospodarstwa domowe w ramach dobrowolnych programów emerytalnych, wielkości zagregowane na podstawie uogólnionych wyników ankiety znacznie przekroczyły wielkości referencyjne, dostępne w publikacjach KNF i NBP¹⁶. Biorąc pod uwagę doświadczenia krajów, gdzie badania takie prowadzone są od lat, jak np. *Survey of Consumer Finance* w USA, respondenci nierzadko mają problem z poprawną klasyfikacją różnych programów emerytalnych, w których uczestniczą i z wyceną zgromadzonych w ten sposób aktywów¹⁷. Można domniemywać, że również w badaniu BZGD, respondenci raportowali jako należności z tytułu dobrowolnych programów emerytalnych również aktywa o innej naturze (np. zapewne OFE), co skutkowało zawyżeniem łącznych należności z tego tytułu. Zdecydowano więc, by dane przekazane przez respondentów skorygować, wykorzystując do oszacowania łącznej kwoty zgromadzonych środków na rachunkach dobrowolnych programów emerytalnych poza PPE podstawowe informacje o indywidualnych kontach emerytalnych IKE

¹³ HFCN (2013b).

¹⁴ W kolejnych edycjach badania pytanie to zostanie odpowiednio zmienione.

¹⁵ Przyjęcie dolnej granicy średniego okresu wpłat oznacza, że jest to konserwatywny szacunek środków zgromadzonych w formie polis ubezpieczeniowych na życie.

¹⁶ Np. NBP (2014), KNF (2013a).

¹⁷ Patrz: Bucks i Pence (2015).

i IKZE¹⁸ (limity wpłat – 4495 zł dla IKZE, 11139 zł dla IKE). Biorąc pod uwagę wysoką nieregularność wpłat (w ciągu roku średnio 30% kont jest zasilanych) założono, że jedynie najzamożniejsze gospodarstwa domowe partycypujące w tych programach regularnie opłacają składki emerytalne. Na podstawie wiedzy eksperckiej przyjęto trzyletni średni okres wpłacania. Ostatecznie, w odniesieniu do 30% najzamożniejszych gospodarstw domowych, zaangażowanych w dobrowolne programy emerytalne przyjęto, że składka na dobrowolny program, wynikająca z ankiety, mnożona była poprzez 36, jeśli składka była mniejsza niż 900 zł (wpłaty miesięczne) lub poprzez 12, jeśli składka była większa bądź równa 900zł (wpłaty kwartalne). Dla pozostałych gospodarstw domowych potraktowano deklarowaną przez respondenta składkę jako jednorazową wpłatę na dobrowolne konto emerytalne.

Konieczność skorygowania danych ankietowych dotyczyła także kredytów walutowych w zakresie ich wartości początkowej, wartości bieżącej oraz miesięcznej raty kredytowej, dla których niejednokrotnie identyfikowano zawyżone wartości. Niespójności te wynikały z różnic pomiędzy deklarowanym kodem waluty, a walutą w której rzeczywiście zaraportowano wartość zadłużenia. Kody walut i wartości kredytów w nich wyrażonych różniły się także pomiędzy wszystkimi trzema charakterystykami wartości zadłużenia. Przykładowo, respondenci zapytani o wartość początkową kredytu deklarowali posiadanie kredytu walutowego, co zostało w tym pytaniu poprawnie zakodowane, ale niewłaściwie odpowiadali w pytaniach o wartość bieżącą długu lub miesięczną ratę kredytową lub też na odwrót, bieżąca wartość długu lub miesięczna rata kredytowa wskazywały na posiadanie przez respondenta kredytu w walucie obcej, przy czym początkowa wartość kredytu zakodowana została jako kredyt złotowy.

Dane dotyczące wartości zadłużenia, uzyskane z ankiet, przeliczane były na złote na podstawie wskazanych kodów walut, z wykorzystaniem kursu aktualnego na moment prowadzenia badania. Gdyby przyjąć, że dane te były raportowane poprawnie, wówczas aktualna wartość zadłużenia z tytułu kredytów walutowych uogólniona na populację relatywnie dobrze przybliżyła znany ze źródeł zewnętrznych agregat¹⁹. Z kolei, po korekcie danych BZGD, wartość zadłużenia z tytułu kredytów walutowych spadła około 2-krotnie, osiągając poziom około 3-krotnie niższy od rzeczywistego agregatu. Przeprowadzenie korekty było konieczne, a nie uwzględnienie zidentyfikowanych problemów istotnie zniekształcałoby analizę zadłużenia gospodarstw domowych, w tym ich obciążenia długiem oraz wnioski z niej pochodzące. W ramach procesu korygowania danych, zidentyfikowano cechy, które mogą wskazywać na błędne raportowanie oraz obserwacje spełniające co najmniej jedną z nich tj. obserwacje charakteryzujące się: (1) ekstremalnie wysoką relacją długu do wartości nieruchomości (LTV), (2) relatywnie wysoką implikowaną

¹⁸ KNF (2015).

¹⁹ Dane na temat należności sektora bankowego wobec gospodarstw domowych publikowane przez NBP według stanu na 2013 r.

stopą oprocentowania²⁰ oraz (3) wysokim odsetkiem spłaconego kapitału przy jednocześnie długim okresie zapadalności kredytu. Założono, iż prawdopodobieństwo niespójności dla tych obserwacji jest najwyższe. Jako dodatkową informację potwierdzającą fakt, iż LTV nie powinien znacząco przekraczać 100% wyceny nieruchomości wykorzystano dane KNF, wskazujące, że dla ponad połowy umów dla kredytów walutowych LTV nie przekracza 80%. Wzięto też pod uwagę zapisy wchodzącej w życie w 2014 r. rekomendacji S z 2011 r. i 2013 r. o nie udzielaniu kredytów z LTV przekraczającym 80-90% i 95%. Przy weryfikowaniu wiarygodności oszacowanych stóp procentowych posłużono się przedziałami skonstruowanymi na podstawie statystyki zagranicznych stóp procentowych, przyjmując ich poziomy wg stopy LIBOR 3M, powiększonej o marżę, minimalnie 0,05% i maksymalnie 4,0%.

Po zidentyfikowaniu wątpliwych obserwacji i uzgodnieniu walut, w których zostały one zareportowane, skorygowano wartości kredytów dzieląc je przez kurs walutowy (w miejscach, w których wartość kredytu rzeczywiście podana została w złotych, a z uwagi na kod kredytu sugerujący walutę obcą, błędnie odczytano ją jako wartość kredytu w walucie obcej i przeliczono na złote). Powodów niespójności w raportowaniu kredytów walutowych upatrywać można w niewłaściwym zrozumieniu instrukcji ich rejestrowania przez ankierów, być może z uwagi na niewystarczająco jasne jej sformułowanie.

2.3. Porównanie z innymi źródłami danych

W niniejszym podrozdziale porównano wyniki uzyskane z pilotażu badania zasobności gospodarstw domowych (BZGD) do innych dostępnych źródeł informacji na temat sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych w Polsce. Na początku, wyniki BZGD odniesiono do rachunków narodowych oraz statystyk bankowych zawierających informacje na temat niektórych składowych gromadzonych aktywów i zobowiązań zaciąganych przez gospodarstwa domowe w Polsce. Wskaźniki stopnia pokrycia danymi BZGD informacji pochodzących z innych dostępnych źródeł porównano następnie do odpowiednich wskaźników dla krajów strefy euro. W kolejnym kroku, analizowano zgodność wyników BZGD i Badania Budżetów Gospodarstw Domowych (BBGD) pod kątem osiągniętych dochodów, wydatków ponoszonych przez gospodarstwa domowe w Polsce oraz częstotliwości zaciągania przez nie długu.

2.3.1. Porównanie wyników BZGD do rachunków narodowych i statystyk bankowych

Odniesienie wyników BZGD do analogicznych kategorii aktywów i pasywów pochodzących z rachunków narodowych oraz statystyk bankowych możliwe jest jedynie w ograniczonym zakresie. Ograniczenie to dotyczy zwłaszcza rzeczowych składników majątku, na których temat nie zbierano dotychczas informacji. Tym niemniej, analiza zgodności wyników BZGD z danymi na

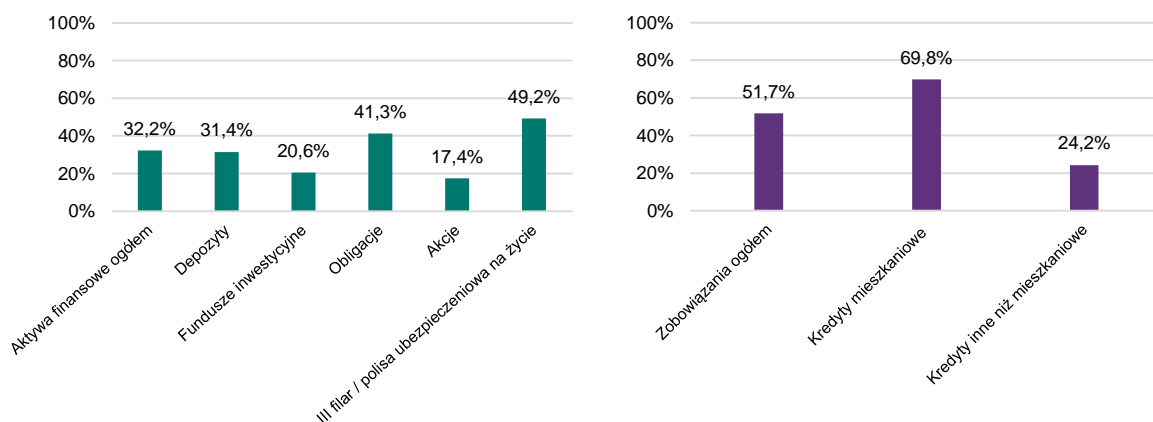
²⁰ Implikowana stopa procentowa oszacowana została na podstawie informacji o wartości raty kredytowej, aktualnej wartości zadłużenia oraz terminie zapadalności kredytu.

temat finansowych składników majątku gospodarstw domowych, dostępnymi w ramach statystyk NBP, umożliwia wyciągnięcie pewnych ogólnych i zgrubnych wniosków na temat stopnia wiarygodności wyników badania BZGD. Z drugiej strony, podczas formułowania takich wniosków należy mieć na uwadze, iż gospodarstwa domowe w sposób bardziej szczegółowy pytane były o posiadane aktywa rzeczowe aniżeli aktywa finansowe, co powinno wpływać na nieco lepsze odwzorowanie rzeczywistości w tym zakresie. Ponadto, analizując zgodność wyników BZGD z danymi ze źródeł zewnętrznych, w szczególności opartych na obligatoryjnej sprawozdawczości statystycznej, trudno jest oczekiwać, iż BZGD w pełni odzwierciedli te statystyki. BZGD jest badaniem ankietowym i jako takie jest obciążone typowymi dla tego rodzaju badań problemami, co również należy wziąć pod uwagę analizując wyniki (podstawowe problemy związane z prowadzeniem badań ankietowych przedstawiono we Wstępie do raportu *Zasobność gospodarstw domowych w Polsce* (NBP, 2015).

Porównując zagregowane wartości aktywów finansowych oraz zobowiązań deklarowanych przez respondentów BZGD, widać, że zgromadzone aktywa finansowe relatywnie mniej precyzyjnie przybliżają rzeczywistość aniżeli zaciągnięte zobowiązania. W Polsce, aktywa finansowe uogólnione na populację stanowią 32% ich rzeczywistej wartości. Niskie pokrycie dotyczy także poszczególnych składowych aktywów finansowych. W żadnym przypadku nie jest ono wyższe niż 50% rzeczywistej wartości, przy czym najwyższe ok. 49% dotyczy wartości polis ubezpieczeniowych, kategorii, która podlegała korektom eksperckim (zob. 2.2.4. Edycja danych w BZGD). Tendencja ta jest typowa także dla strefy euro, gdzie zachowania oszczędnościowe wydają się być równie mniej dokładnie odwzorowane (zob. Wykres 2.9).

Na tle aktywów finansowych, wartość zobowiązań gospodarstw domowych uzyskana na podstawie BZGD wypada korzystniej, w relacji do odpowiednich wartości referencyjnych. BZGD przybliża ok. 52% rzeczywistej wartości zobowiązań zaciągniętych przez gospodarstwa domowe w Polsce. W niemalże 70%, badanie właściwie odwzorowuje wartość zadłużenia mieszkaniowego, znacząco gorzej, w 24,2% wartość kredytów i pożyczek na cele inne niż mieszkaniowe.

Wykres 2.8. Wskaźnik pokrycia poszczególnych składników aktywów finansowych (lewy panel) oraz zobowiązań (prawy panel) gospodarstw domowych w Polsce (%)

Uwagi: Wskaźnik pokrycia obliczony został jako relacja wartości uogólnionych na populację danych jednostkowych z BZGD do wartości zagregowanych danych pochodzących z rachunków narodowych i sprawozdawczości bankowej.

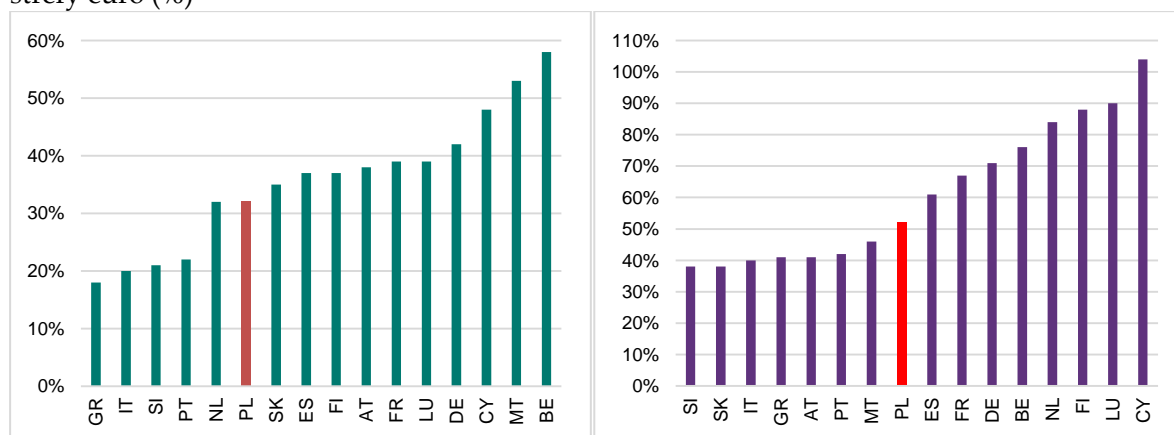
Do tego porównania wykorzystano, w części zobowiązania: publikację NBP *Dane finansowe sektora bankowego / Należności sektora bankowego wobec gospodarstw domowych według stanu na koniec 2013 r.*, a w części aktywa finansowe: informację NBP na temat *Krajowych aktywów finansowych gospodarstw domowych w I Q 2014 r.*

Źródło: BZGD, NBP.

Brak dokładnego odwzorowania aktywów finansowych jest problemem większości krajów biorących udział w badaniu. W przypadku Belgii, która na tle pozostałych krajów osiągnęła najlepsze przybliżenie, wskaźnik pokrycia nie przekroczył poziomu 58% (zob. Wykres 2.9.) Dla Polski, dokładność odwzorowania wartości aktywów finansowych znajduje się na poziomie nieco poniżej mediany dla krajów strefy euro (37%). Istotnie lepsze przybliżenie wartości zobowiązań obserwowane jest w całej strefie euro. Niektóre z krajów posiadają je na poziomie przekraczającym 80% rzeczywistej wartości danego agregatu²¹. Stopień pokrycia zobowiązań gospodarstw domowych w Polsce, wynikający z badania BZGD, kształtuje się w okolicach mediany dla strefy euro. Uzyskane na etapie pilotażu BZGD przybliżenie zobowiązań, w szczególności z tytułu kredytów mieszkaniowych, można traktować jako zadowalające.

²¹ Jak pokazują doświadczenia międzynarodowe (np. Johnson (2013) dla badania *Survey of Consumer Finance* w USA i Vermeulen (2014) dla szerszej grupy krajów), wykorzystanie danych administracyjnych (np. podatkowych) istotnie poprawia jakość badań ankietowych. W przypadku badania HFCS, znaczny zakres wykorzystania tego rodzaju danych występuje w Finlandii oraz w mniejszym stopniu – we Francji (ECB(2013b)). Jak pokazuje wykres 2.9, uogólnione wielkości zagregowane z badania HFCS stosunkowo lepiej, w porównaniu do średniej dla strefy euro, przybliżają dane z rachunków narodowych.

Wykres 2.9. Stopień pokrycia rzeczywistej wartości aktywów finansowych gromadzonych (lewy panel) i zobowiązań zaciąganych (prawy panel) przez gospodarstwa domowe w Polsce na tle strefy euro (%)

Oznaczenia: PL - Polska, BE - Belgia, DE - Niemcy, GR - Grecja, ES - Hiszpania, FR - Francja, IT - Włochy, CY - Cypr, LU - Luksemburg, MT - Malta, NL - Holandia, AT - Austria, PT - Portugalia, SI - Słowenia, SK - Słowacja, FI - Finlandia, EA - strefa euro.

Źródło: BZGD, NBP, EBC.

2.3.2. Porównanie wyników²² BZGD do BBGD

BZGD i BBGD pozwalają porównywać uogólnione na populację gospodarstw domowych dane dotyczące ich dochodów, wydatków oraz zadłużenia. Odnosząc wyniki uzyskane z pilotażu BZGD do BBGD, należy natomiast pamiętać o istotnych różnicach metodologicznych, które mogą mieć wpływ na wyciągane wnioski. Pomimo, iż obydwa badania gromadzą informacje na temat sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych, to stopień szczegółowości z jaką te dane są pozyskiwane jest w tych badaniach zróżnicowany.

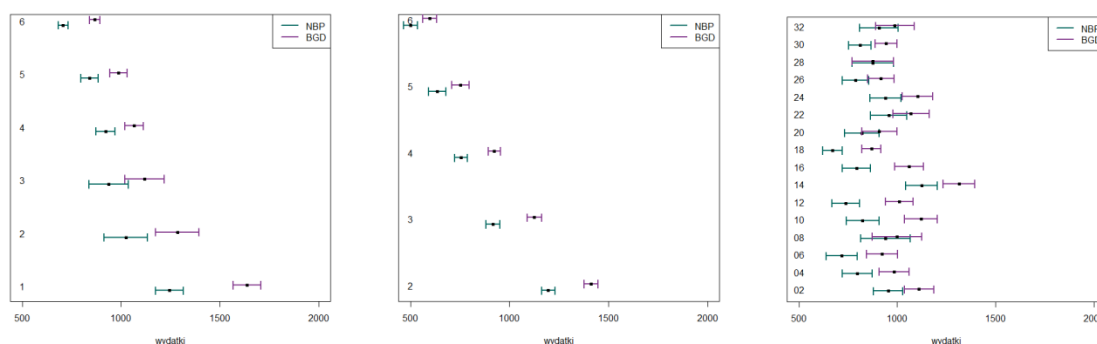
Domeną BZGD jest informacja na temat majątku i zadłużenia gospodarstw domowych, w związku z czym liczba pytań dotyczących składników majątku, kredytów i ich spłaty jest w tym badaniu rozbudowana. Podobnie szczegółowo badane są dochody gospodarstw domowych, ale z uwagi na długość ankiety pytania o wydatki (inne niż z tytułu spłaty kredytu) są mniej liczne i szczegółowe. Z kolei, BBGD dostarcza kompleksowej informacji na temat dochodów i wydatków, które, za wyjątkiem wydatków związanych z mieszkaniem, rejestrowane są samodzielnie przez respondentów w tzw. książeczkach budżetowych. Wydatki związane z mieszkaniem rejestrowane są natomiast przez ankietera po zadaniu wielu szczegółowych pytań, a dane o wydatkach rzadkich (np. zakup samochodu) uzupełniane danymi z wywiadu kwartalnego. Ponadto, w badaniu BBGD rejestrowane są wszystkie dochody (w tym, w naturze, dary jednorazowe) wpływające do gospodarstwa domowego, dotyczące miesiąca realizacji badania. Nieco bardziej pobieżnie w BBGD traktowane jest zadłużenie gospodarstw domowych.

²² Za GUS (2014).

Dostępna jest w tym zakresie informacja na temat odsetka zadłużonych, a fakt posiadania kredytów wynika jedynie z wykazania jego zaciągnięcia bądź spłaty w miesiącu badania.

Powyższe powody, w tym inne nie wymienione różnice metodologiczne²³ mają przełożenie na wyniki obydwu badań, które w zakresie dochodów, wydatków oraz zadłużenia pozostają mniej lub bardziej zróżnicowane. Skalę tych różnic prezentują poniższe wykresy, na których zaprezentowano przedziały ufności²⁴ dla przeciętnych wydatków oraz dochodów na osobę w gospodarstwie domowym, według trzech cech: klasy miejscowości, wielkości gospodarstwa domowego oraz województw oraz przedziały ufności dla frakcji gospodarstw domowych według rodzaju kredytu.

Wykres 2.10. Przedziały ufności (na poziomie 95%) dla cechy „przeciętne wydatki na 1 osobę w gospodarstwie domowym” według klas miejscowości (lewy panel), według wielkości gospodarstwa (środkowy panel) oraz według województw – porównanie wyników dla dwóch badań

Uwagi: Jeżeli przedziały ufności się nie nakładają to należy wnioskować, iż wyniki BZGD i BBGD istotnie się od siebie różnią, w odwrotnej sytuacji – jeżeli przedziały ufności się nakładają, stwierdzamy, iż wyniki nie różnią się od siebie istotnie.

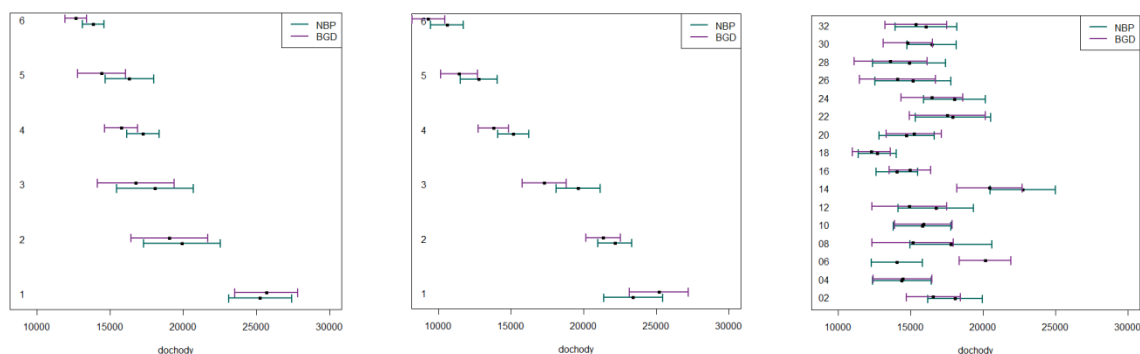
Kody klas miejscowości: KLM=1 – miasta o liczbie ludności 500 tys. i więcej, 2 – miasta od 200 do 499 tys., 3 – miasta od 100 do 199 tys., 4 – miasta od 20 do 99 tys., 5 – miasta poniżej 20 tys., 6 – wieś. Kody wielkości gospodarstwa: 1 – 1-osobowe, 2 – 2-osobowe, 3 – 3-osobowe, 4 – 4-osobowe, 5 – 5-osobowe, 6 – 6 i więcej osobowe. Kody województw: 02 – Dolnośląskie, 04 – Kujawsko-pomorskie, 06 – Lubelskie, 08 – Lubuskie, 10 – Łódzkie, 12 – Małopolskie, 14 – Mazowieckie, 16 – Opolskie, 18 – Podkarpackie, 20 – Podlaskie, 22 – Pomorskie, 24 – Śląskie, 26 – Świętokrzyskie, 28 – Warmińsko-mazurskie, 30 – Wielkopolskie, 32 – Zachodnio-pomorskie.

Źródło: NBP, GUS.

²³W BBGD nie przeprowadza się imputacji brakujących danych. Respondenci BBGD biorą udział w badaniu przez okres jednego miesiąca i rejestrują swoje dochody i wydatki dotyczące okresu badania tj. 01 stycznia do 31 grudnia każdego roku, a BZGD gromadzi informacje nie tak precyzyjnie datowane.

²⁴Dla wybranych dwóch cech oraz najważniejszych poziomów grupowania wyznaczono oceny błędów losowych, co umożliwiło konstrukcję przedziałów ufności przy przyjętym standardowym poziomie ufności 95%. Skonstruowane przedziały ufności pozwalają porównywać dwa badania i stwierdzać w poszczególnych przypadkach czy wyniki istotnie się od siebie różnią. Na wykresach porównujących podobieństwo wydatków i dochodów, ma to miejsce, gdy przedziały ufności się nie nakładają, w odwrotnej sytuacji – jeżeli przedziały ufności się nakładają, stwierdzamy, iż wyniki nie różnią się od siebie istotnie. Na wykresach porównujących frakcje gospodarstw domowych według rodzaju kredytu, o istotnych różnicach pomiędzy wynikami obydwu badań wnioskujemy, jeżeli przedział ufności znajduje się powyżej lub poniżej wartości estymatora oszacowanego na podstawie BBGD (w tym przypadku prezentowanego na wykresie słupkowym). Jeżeli natomiast zawiera on tę wartość, stwierdzamy, że wyniki nie są istotnie różne.

Wykres 2.11. Przedziały ufności (na poziomie 95%) dla cechy „przeciętne dochody na 1 osobę w gospodarstwie domowym” według klas miejscowości (lewy panel), według wielkości gospodarstwa (środkowy panel) oraz według województw – porównanie wyników dla dwóch badań

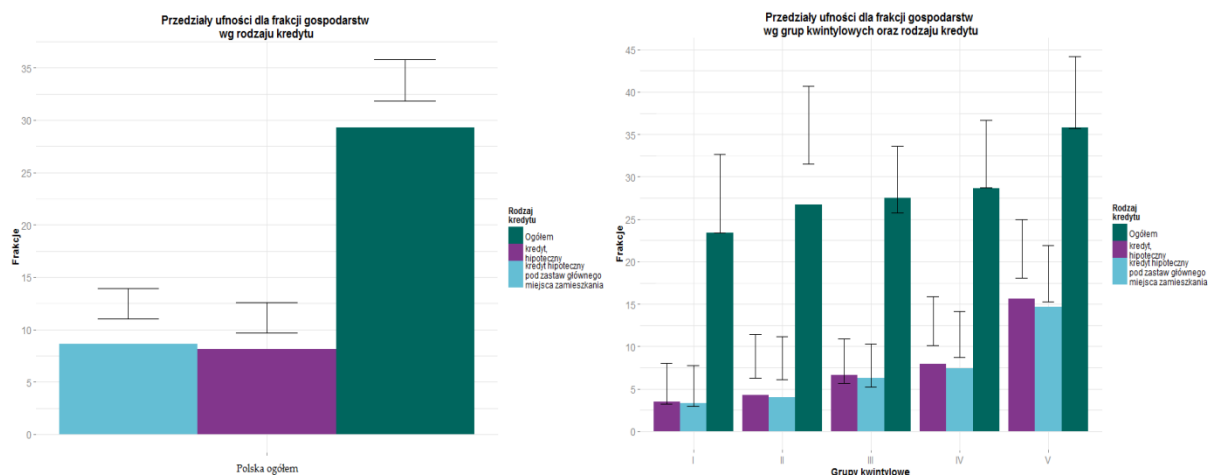

Uwagi: Jeżeli przedziały ufności się nie nakładają to należy wnioskować, iż wyniki BZGD i BBGD istotnie się od siebie różnią, w odwrotnej sytuacji – jeżeli przedziały ufności się nakładają, stwierdzamy, iż wyniki nie różnią się od siebie istotnie.

Kody klas miejscowości: KLM=1 – miasta o liczbie ludności 500 tys. i więcej, 2 – miasta od 200 do 499 tys., 3 – miasta od 100 do 199 tys., 4 – miasta od 20 do 99 tys., 5 – miasta poniżej 20 tys., 6 – wieś. Kody wielkości gospodarstwa: 1 – 1-osobowe, 2 – 2-osobowe, 3 – 3-osobowe, 4 – 4-osobowe, 5 – 5-osobowe, 6 – 6 i więcej osobowe. Kody województw: 02 – Dolnośląskie, 04 – Kujawsko-pomorskie, 06 – Lubelskie, 08 – Lubuskie, 10 – Łódzkie, 12 – Małopolskie, 14 – Mazowieckie, 16 – Opolskie, 18 – Podkarpackie, 20 – Podlaskie, 22 – Pomorskie, 24 – Śląskie, 26 – Świętokrzyskie, 28 – Warmińsko-mazurskie, 30 – Wielkopolskie, 32 – Zachodnio-pomorskie.

Źródło: NBP, GUS.

Wykres 2.12. Przedziały ufności dla frakcji gospodarstw domowych według rodzaju kredytu (lewy panel) oraz według grup kwintylowych i rodzaju kredytu

Uwagi: Jeżeli przedział ufności znajduje się powyżej lub poniżej wartości estymatora oszacowanego na podstawie BBGD (w tym przypadku prezentowanego na wykresie słupkowym) to wnioskujemy, iż różnice pomiędzy wynikami BZGD i BBGD są statystycznie istotne. Jeżeli natomiast zawiera on tę wartość, stwierdzamy, że wyniki nie są istotnie różne.

Źródło: NBP, GUS.

Analiza porównawcza wyników uzyskanych na podstawie BZGD i BBGD wskazuje, iż w zakresie dochodów, oceny punktowe są z reguły wyższe dla BZGD, ale praktycznie w większości

przypadków wyniki są statystycznie nie do odróżnienia, (zob. Wykres 2.11). Natomiast biorąc pod uwagę wydatki, w większości przypadków w BZGD kształtują się one na statystycznie istotnie niższym poziomie aniżeli w BBGD (zob. Wykres 2.10). Porównując wyniki obu badań pod względem powszechności występowania zadłużenia, według rodzaju kredytu i grup gospodarstw domowych, w BZGD uzyskano wyraźnie wyższy odsetek zadłużonych, tak w całej populacji gospodarstw domowych, jak i w grupach kwintylowych dochodu, zarówno dla kredytów ogółem, jak i kredytów hipotecznych, i są to z reguły różnice statystycznie istotne. Zbliżone do BZGD wyniki dotyczące powszechności ogólnego zadłużenia przedstawia badanie Diagnoza Społeczna²⁵, zgodnie z którym 37% gospodarstw domowych posiadało jakiekolwiek zadłużenie w 2013 r.

²⁵Diagnoza Społeczna (2013).

3. Formularz ankietowy

Formularz ankietowy w badaniu BZGD stanowi polski odpowiednik podstawowego formularza (*core questionnaire*), stosowanego w badaniu sieci badawczej *Household Finance and Consumption Network*. W przypadku naszego badania:

- zmieniono treść niektórych pytań,
- zastosowano inne grupowanie pytań w bloki tematyczne
- zmodyfikowano kolejność poszczególnych bloków tematycznych
- podzielono wywiad ankietowy na dwa etapy: pytania jakościowe („filtrując”), umożliwiające określenie ogólnego profilu respondenta (np. posiadanie nieruchomości, występowanie zadłużenia itp.) oraz w etapie drugim – pytania szczegółowe głównie natury ilościowej, gdzie respondent podaje wyceny składników majątku, poszczególnych rodzajów zadłużenia, dochodów itp.

Tego rodzaju modyfikacje kwestionariusza ankietowego są zgodne z ogólną zasadą, przyjętą w badaniu *Household Finance and Consumption Network*, zgodnie z którą kwestionariusze ankietowe dla poszczególnych krajów powinny umożliwić wyznaczenie badanych zmiennych, opisujących sytuację finansową gospodarstw domowych (podejście: „*output oriented*”), nie zaś być wierną kopią podstawowego formularza HFCN.

	GLÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY	al. Niepodległości 208, 00-925 Warszawa	www.stat.gov.pl
	NARODOWY BANK POLSKI	ul. Świętokrzyska 11/21, 00-919 Warszawa	www.nbp.pl
Badanie zasobności gospodarstw domowych w Polsce			NBP-02
2014			

Dział 1. DANE IDENTYFIKACYJNE GOSPODARSTWA DOMOWEGO

Wypełnia ankieter

1.1. Numer gospodarstwa domowego	SA 0010	1.2. Rejon statystyczny	1.3. Liczba gospodarstw domowych w mieszkaniu

Dział 2. INFORMACJA O REALIZACJI BADANIA

Wypełnia ankieter po przeprowadzeniu badania

2.1. Wynik realizacji wywiadu	SB 0100 SB 070 SB 080	2.2. Przyczyny odmowy bądź przerwania badania	PL 1
Wywiad zrealizowany:		<ul style="list-style-type: none"> • niechęć do badań ankietowych 1 • niechęć do problematyki zawartej w ankiecie (drażliwe pytania) 2 • obawa przed wykorzystaniem pozyskanych informacji do celów pozastatystycznych 3 • brak czasu 4 • zbyt długa i męcząca ankieta 5 • odmowa, przerwanie bez podania powodu 6 • nieobecność respondenta zorientowanego w sytuacji finansowej gospodarstwa domowego 7 	
<ul style="list-style-type: none"> • wywiad zrealizowany całkowicie 11 • wywiad zrealizowany częściowo (wypełniony przynajmniej Dział 4 oraz pyt.5.1 i 5.2 z Działu 5) 12 	<ul style="list-style-type: none"> →pyt.2.3 		
Wywiad niezrealizowany:			
<ul style="list-style-type: none"> • nie ma takiego adresu, 20 • budynek niemieszkalny, mieszkanie niezamieszkanе, lokal użytkowy, 21 • brak dostępu do mieszkania 22 • nikogo nie zastano w domu (czasowa nieobecność) 23 • odmowa kategoryczna 24 • odmowa w trakcie realizacji badania (niewypełniony Dział 4) 25 • niemożność udziału w badaniu z powodu choroby, wieku, niepełnosprawności 26 • gospodarstwa cudzoziemców 27 • inne przyczyny 28 	<ul style="list-style-type: none"> →STOP →pyt.2.3 →pyt.2.2 →pyt.2.3 		
		2.3. Łączna liczba wizyt (dla wywiadów przeprowadzonych i nieprzeprowadzonych)	SB 0900
		2.4. Czas trwania wywiadu (w minutach)	SB 0900 PL
		Wypełnić dla wywiadu zrealizowanego całkowicie	

Dział 3. INFORMACJA O MIEJSCU ZAMIESZKANIA RESPONDENTA I PRZEPROWADZONYM WYWIADZIE (dotyczy mieszkania wylosowanego)

Wypełnia ankieter. W przypadku wywiadu **zrealizowanego częściowo** (pyt.2.1=12) lub **niezrealizowanego** (pyt.2.1=symbole od 20 do 28, z wyjątkiem, gdy pyt 2.1=21) wypełnić jedynie pyt.3.1-3.7

3.1. Rodzaj budynku	SC 0100
• dom jednorodzinny wolnostojący	1
• dom jednorodzinny w zabudowie szeregowej	2
• budynek wielorodzinny	3
• inny	4

3.2. Lokalizacja miejsca zamieszkania	SC 0300
• centrum miasta	1
• rejon między centrum miasta a przedmieściem	2
• obrzeża miasta	3
• obszar słabo zaludniony, wieś	4

3.3. Klasyfikacja budynku	SC 0200
• luksusowy	1
• zamożny	2
• średniozamożny	3
• skromny	4
• ubogi	5
• bardzo ubogi	6

3.4. Ocena stanu budynku	SC 0400
• stan dobry	1
• stan dostateczny (drobne pęknięcia na ścianach, łuszcząca się farba)	2
• stan zły (wymaga remontu lub naprawy)	3
• ruina	4

3.5. Bezpieczeństwo budynku	SC 0700
<i>Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź</i>	
1. portier	1
2. strażnik	2
3. osiedle zamknięte (ogrodzenie, brama, strażnik).	3
4. tylko domofon.	4
5. inne zabezpieczenia (np.pies)	5
6. brak zabezpieczeń.	6

3.6. Porównanie domu respondenta do sąsiadujących budynków	SC 0500
• lepszy niż sąsiadujące budynki	1
• podobny do sąsiadujących budynków	2
• gorszy od sąsiadujących budynków	3
• w zasięgu wzroku nie ma innych budynków	4 → pyt.3.8

3.7. Klasyfikacja sąsiadujących budynków	SC 0600
• luksusowe	1
• zamożne	2
• średniozamożne	3
• skromne	4
• ubogie	5
• bardzo ubogie	6

3.8. Warunki mieszkaniowe respondenta	HR 0200
• doskonale	1
• dobre (wymaga malowania, drobnego wykończenia)	2
• dość dobre (wymaga drobnych prac remontowych np. usunięcia pęknięć na ścianach)	3
• złe (wymaga gruntownego remontu)	4
• brak oceny (ankieter nie widział mieszkania) . . .	5

3.9. Nastawienie respondenta do wywiadu	HR 0300
• przychylnie	1
• obojętne	2
• niechętnie	3

3.10. Ocena wiarygodności odpowiedzi	HR 0400
• odpowiedzi wiarygodne	1
• odpowiedzi budzące wątpliwość	2
• odpowiedzi mało wiarygodne	3

3.11. Stopień zrozumienia pytań przez respondenta	HR 0500
• doskonale	1
• dobre	2
• dość dobre	3
• słabe	4

3.12. Rzetelność udzielanej informacji na temat dochodu i poziomu zamożności	HR 0600
• dokładne	1
• dość dokładne	2
• niedokładne	3

3.13. Ocena łatwości udzielania odpowiedzi przez respondenta	HR 0800
• bardzo wysoka	1
• wysoka	2
• normalna	3
• niska	4
• bardzo niska	5

3.14. Umiejętność wystawiania się respondenta	HR 0900
• doskonała	1
• dobra	2
• dość dobra	3
• słaba	4

3.15. Zainteresowanie respondenta wywiadem	HR 1000
• bardzo duże	1
• duże	2
• średnie	3
• małe	4
• bardzo małe	5

3.16. Uczestnictwo innych osób podczas przeprowadzanego wywiadu	HR 1100
<i>Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź</i>	
1. dzieci w wieku poniżej 16 lat	1
2. współmałżonek/partner	2
3. inna osoba/osoby z gospodarstwa domowego ...	3
4. inna osoba/osoby spoza gospodarstwa domowego	4
5. brak innych osób	5

3.17. Czy respondent w czasie wywiadu korzystał ze źródeł pomocniczych – np w formie dokumentów, plików komputerowych?	HR 1300
• tak, często	1
• tak, czasami	2
• nie	3

3.18. Który z Działów ankiety był dla respondenta najtrudniejszy do zrozumienia?	HR 1300 PL1										
<i>Można wpisać maksymalnie symbole 3 działów. Jeżeli wszystkie działy były trudne, wpisać "50". Jeżeli żaden z działów nie sprawiał trudności, wpisać „30”</i>											
	<table border="1"> <tr> <td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td> </tr> </table>										

3.19. Który z Działów ankiety stanowił dla respondenta największy problem przy udzielaniu odpowiedzi?	HR 1300 PL2										
<i>Można wpisać maksymalnie symbole 3 działów. Jeżeli wszystkie działy były problematyczne, wpisać "50". Jeżeli żaden z działów nie sprawiał trudności, wpisać „30”</i>											
	<table border="1"> <tr> <td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td> </tr> </table>										

Dział 4. CHARAKTERYSTYKA OSÓB W GOSPODARSTWIE DOMOWYM

Proszę wpisać odpowiedni symbol dla każdej osoby wymienionej w pyt. 4.1

Identyfikator osoby. RA 0010	Skład osobowy gospodarstwa domowego Proszę wpisać poniżej imię lub inne określenie każdej osoby z gospodarstwa domowego. Wpisywanie osób prosimy zacząć od osoby odniesienia. <i>Osoba odniesienia – osoba najlepiej zorientowana w sytuacji materialnej gospodarstwa domowego</i>	RA 0200	RA 0300	RA 0400			RA 0500
		Płeć	Wiek	Kraj urodzenia (oznacza kraj stałego zamieszkania matki w momencie urodzenia dziecka, wg granic obowiązujących w trakcie przeprowadzania badania)			Przez ile lat mieszka Pan/Pani w Polsce?
		1 – mężczyzna 2 – kobieta	Jeśli nie wpisano wieku, proszę wpisać: 888 – nie wiem 999 – brak odpowiedzi	1 – Polska 2 – Europa 3 – inny kraj	8 - nie wiem 9 - brak odpowiedzi	Jeśli nie wpisano liczby lat, proszę wpisać: 888 – nie wiem 999 – brak odpowiedzi Jeżeli osoba mieszka krócej niż 6 miesięcy – wpisać „0”. Jeżeli osoba przebywała wielokrotnie w Polsce – należy uwzględnić wszystkie pobyty powyżej 6 miesięcy.	
				Jeśli wystąpi symbol 2 lub 3, wpisać kod kraju AT – Austria LU – Luksemburg TR – Turcja BE – Belgia LV – Łotwa IS – Islandia BG – Bułgaria MT – Malta NO – Norwegia CY – Cypr DE – Niemcy OE – pozostałe kraje europejskie HR – Chorwacja PT – Portugalia CZ – Republika Czeska RO – Rumunia DK – Dania SK – Słowacja EE – Estonia SI – Słowenia FI – Finlandia SE – Szwecja FR – Francja HU – Węgry EL – Grecja IT – Włochy ES – Hiszpania UK – Zjednoczone Królestwo NL – Holandia IE – Irlandia CH – Szwajcaria LT – Litwa			
	4.1	4.2	4.3	4.4			4.5
01					→ jeśli 2 lub 3, wpisz kod kraju		
02					→ jeśli 2 lub 3, wpisz kod kraju		
03					→ jeśli 2 lub 3, wpisz kod kraju		
04					→ jeśli 2 lub 3, wpisz kod kraju		
05					→ jeśli 2 lub 3, wpisz kod kraju		
06					→ jeśli 2 lub 3, wpisz kod kraju		
07					→ jeśli 2 lub 3, wpisz kod kraju		
08					→ jeśli 2 lub 3, wpisz kod kraju		
09					→ jeśli 2 lub 3, wpisz kod kraju		
10					→ jeśli 2 lub 3, wpisz kod kraju		

Identyfikator osoby. RA 0010	RA 0100	PA 0100	PA 0200
	Stopień pokrewieństwa do osoby odniesienia	Stan cywilny (dotyczy osób w wieku 16 lat i więcej)	Poziom najwyższego ukończonego wykształcenia (dotyczy osób w wieku 16 lat i więcej) <i>Proszę podać respondentowi kartę A1</i>
	01 – osoba odniesienia 02 – mąż, żona, 03 – partner/partnerka 04 – syn/córka 05 – ojciec/matka 06 – teść/teściowa 07 – dziadek/babka , pradziadek/prababka 08 – wnuk/wnuczka, prawnuk/prawnuczka 09 – brat/siostra 10 – inna osoba spokrewniona 11 – zięć/synowa 12 – osoba niespokrewniona 99 – brak odpowiedzi	1 – kawaler/panna 2 – żonaty/zamężna 4 – wdowiec/wdowa 5 – rozwiedziony/ rozwiedziona; separowany/ separowana 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi	00 – bez wykształcenia 10 – podstawowe 24 – gimnazjalne 31 – zasadnicze zawodowe 34 – średnie ogólnokształcące 35 – średnie zawodowe 45 – policealne 55 – kolegium nauczycielskie, języków obcych lub dla pracowników służb społecznych 66 – licencjat lub inżynier 76 – magister lub równorzędny 86 – wyższe ze stopniem naukowym 88 – nie wiem 99 – brak odpowiedzi
4.1	4.6	4.7	4.8
01	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
02	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
03	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
04	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
05	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
06	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
07	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
08	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
09	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
10	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

4.9. Numer osoby udzielającej informacji	PL 2
Numer osoby z pyt.4.1	<input type="text"/>
W przypadku osoby spoza gospodarstwa domowego wpisać 20	<input type="text"/>

Dział 5. GŁÓWNE MIEJSCE ZAMIESZKANIA

5.1. Czy mieszkanie/dom, w którym Pana/Panią zastaliśmy jest głównym miejscem zamieszkania Pana/Pani gospodarstwa domowego, czyli miejscem, w którym Pana/Pani gospodarstwo domowe mieszka przez przeważającą część roku?	HB 0300 PL
• tak	1
• nie	2

→ pyt.5.2

Główne miejsce zamieszkania – tj. miejsce, w którym Pan/Pani i gospodarstwo domowe mieszka przez przeważającą część roku.

5.2. Z jakiego tytułu Pana/Pani gospodarstwo domowe zamieszkuje główne miejsce zamieszkania:	HB 0300	
własność całości mieszkania/domu	10	→ pyt.5.4
spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu	11	
własność części mieszkania/domu	20	→ pyt.5.3
spółdzielcze własnościowe prawo do części lokalu	21	
najemca /podnajemca ponoszący koszty odstępnego	30	→ pyt.5.10
spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu	31	
najemca/podnajemca bez opłaty czynszu faktycznego (odstępnego) - bezpłatne użytkowanie		
mieszkanie służbowe	41	
mieszkanie u rodziny, znajomych	42	
mieszkanie inne	43	
nie wiem	88	
brak odpowiedzi	99	

→ pyt. 6.1 jeżeli symbol 10,11, 20 lub 21;

→ pyt. 7.1 przy pozostałych symbolach

Własność mieszkania (domu) – fakt posiadania mieszkania (domu), potwierdzony aktem notarialnym, w tym odrębne prawo własności do lokalu spółdzielczego, przez jednego z członków badanego gospodarstwa lub przez kilku członków na zasadzie współwłasności (np małżonkowie są współwłaścicielami mieszkania lub domu).

Czynsz faktyczny (odstępne) – kwota płacona przez najemcę właścicielowi lub głównemu użytkownikowi będąca przychodem właściciela lub głównego najemcy. Nie obejmuje kosztów związanych z użytkowaniem mieszkania przekazywanych jednostce administrującej budynkiem.

Bezpłatne użytkowanie – użytkowanie mieszkania/domu bez ponoszenia kosztów czynszu faktycznego (odstępnego).

Mieszkanie inne – z tytułu dożywocia, w charakterze tzw. „dzikich lokatorów”, za świadczenie pracy na rzecz właściciela, komunalne.

Uwaga: Na pyt.5.3 odpowiada gospodarstwo domowe, któremu w pyt. 5.2 zakreślono symbol 20,21.

5.3. Powiedział/a Pan/Pani, że Pana/Pani gospodarstwo domowe jest właścicielem części mieszkania/domu. Jaki jest procentowy udział Pana/Pani gospodarstwa domowego we własności mieszkania/domu?	HB 0500
udział procentowy	<input type="text"/>
nie wiem	888
brak odpowiedzi	999

Uwaga: Na pyt.5.4-5.9 odpowiada gospodarstwo domowe, któremu w pyt. 5.2 zakreślono symbol 10,11, 20 lub 21.

5.4. W jaki sposób Pana/Pani gospodarstwo domowe nabyło mieszkanie/dom?	HB 0600
zakup	1
samodzielna budowa	2
spadek	3
darowizna	4
nie wiem	8
brak odpowiedzi	9

5.5. W którym roku Pana/Pani gospodarstwo domowe nabyło prawo własności/współwłasności do obecnego głównego miejsca zamieszkania?	HB 0700
rok	<input type="text"/>
nie wiem	88
brak odpowiedzi	99

5.6. Jaka była wartość (cena) całego mieszkania/domu/ nieruchomości, łącznie z ziemią (działką) w momencie jego nabycia po raz pierwszy przez Pana/Pani gospodarstwo domowe?		HB 0800
<p>Proszę uwzględnić wartość całego mieszkania/domu/ nieruchomości niezależnie od udziału należącego do Pana/Pani gospodarstwa domowego. Jeżeli nieruchomość została nabyta przed 1.1.1995 r., - należy wpisać jej wartość przed denominacją.</p>		
1.	wartość (PLN)	<input type="text"/>
2.	symbol przedziału	<input type="text"/>
3.	nie wiem	88
4.	brak odpowiedzi	99

Jeżeli nie podano wartości, należy poprosić o wybór przedziału (z karty A2), w którym mieści się ta wartość.

5.7. Gdyby chciał/a Pan/i sprzedać mieszkanie/dom/nieruchomość (gospodarstwo rolne bez maszyn rolniczych, upraw oraz inwentarza żywego), to jaką Pana/Pani zdaniem kwotę można byłoby obecnie za nie uzyskać? (Proszę podać obecną wartość całego mieszkania/domu/nieruchomości niezależnie od części należącej do Pana/Pani gospodarstwa domowego)		HB 0900
5.7.1 Dom/mieszkanie		
1.	wartość (PLN)	<input type="text"/>
2.	symbol przedziału	<input type="text"/>
3.	nie wiem	88
4.	brak odpowiedzi	99
5.7.2 Ziemia (działka; pow. gospodarstwa rolnego)		
1.	wartość (PLN)	<input type="text"/>
2.	symbol przedziału	<input type="text"/>
3.	nie wiem	88
4.	brak odpowiedzi	99
5.7.3 Ogółem nieruchomość, tj. dom, budynki gospodarcze, ziemia (działka)		
1.	wartość (PLN)	<input type="text"/>
2.	symbol przedziału	<input type="text"/>
3.	nie wiem	88
4.	brak odpowiedzi	99

Jeżeli nie podano wartości, należy poprosić o wybór przedziału (z karty A2), w którym mieści się ta wartość.

Jeżeli nie podano wartości, należy poprosić o wybór przedziału (z karty A2), w którym mieści się ta wartość.

Jeżeli nie podano wartości, należy poprosić o wybór przedziału (z karty A2), w którym mieści się ta wartość.

5.8. Czy Pana/Pani gospodarstwo domowe planuje sprzedać to mieszkanie /dom w ciągu najbliższych dwóch lat ?	PL 3
Tak	1
Nie	2
nie wiem	8
brak odpowiedzi	9

5.9. O ile Pana/Pani zdaniem zmieni się wartość głównego miejsca zamieszkania w ciągu najbliższych dwóch lat?	PL 4
• spadnie o ponad 30%	1
• spadnie o 10-30%	2
• spadnie do 10%	3
• pozostanie na niezmiennym poziomie	4
• wzrośnie do 10%	5
• wzrośnie o 10 – 30%	6
• wzrośnie powyżej 30%	7
• nie wiem	8
• brak odpowiedzi	9

5.10. Jaka jest ogólna powierzchnia użytkowa głównego miejsca zamieszkania (cała powierzchnia mieszkania/domu oraz powierzchnia działki, na której stoi nieruchomość)?	HB 0100; HB 0100 PL	
	5.10.1 dom/ mieszkanie	5.10.2. ziemia (działka, pow. gosp. rolnego) <i>wypełnić dla domów jednorodzinnych</i>
1. powierzchnia w m ²	<input type="text"/>	<input type="text"/>
2. nie wiem	8	8
3. brak odpowiedzi	9	9

5.11. Od ilu lat Pan/Pani lub inna osoba z Pana/Pani gospodarstwa domowego mieszka w głównym miejscu zamieszkania (chodzi o osobę najdłużej zamieszkującą)?	HB 0200
liczba lat	<input type="text"/>
nie wiem	888
brak odpowiedzi	999

5.12. Jakie przeciętne miesięczne opłaty za główne miejsce zamieszkania ponosi Pana/Pani gospodarstwo domowe (koszty administracyjne i inne opłaty związane z zamieszkiwaniem jak np. konserwacja wind, usługi ochroniarskie, sprząatanie, wywóz śmieci, ogrzewanie, woda, fundusz remontowy, czynsz faktyczny (odstępne))?	HB 0400 HB 0410 HB 2300	
	1. wartość (PLN)	<input type="text"/>
2. symbol przedziału	<input type="text"/>	
3. nie ponosi opłat	7	
4. nie wiem	8	
5. brak odpowiedzi	9	

Nie należy uwzględniać opłat za media, ogrzewanie, jeśli są płacone oddzielnie

Jeżeli nie podano wartości, należy poprosić o wybór przedziału (z karty A2), w którym mieści się ta wartość.

5.13 Numer osoby udzielającej informacji	PL 5
Numer osoby z Dz.4 pyt.4.1 W przypadku osoby spoza gospodarstwa domowego wpisać 20	<input type="text"/>

Dział 6. KREDYTY, POŻYCZKI DOTYCZĄCE GŁÓWNEGO MIEJSCA ZAMIESZKANIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO

6.1 Czy obecnie główne miejsce zamieszkania Pana/Pani gospodarstwa domowego jest obciążone kredytem hipotecznym lub innym kredytem, pożyczką, które spłaca Pana/Pani gospodarstwo domowe?		HB 1000	→ pyt.7.1
tak	1	→ pyt.6.2	
nie	2	→pyt.7.1	
nie wiem	8		
brak odpowiedzi	9		

Kredyt hipoteczny – długoterminowy kredyt bankowy, którego zabezpieczeniem jest hipoteka. Udzielany najczęściej na budowę lub zakup nieruchomości.

Uwaga: Na pyt.6.2-6.18 odpowiada gospodarstwo domowe, któremu w pyt. 6.1 zakreślono symbol 1.

6.2. Powiedział(a) Pan/Pani, że główne miejsce zamieszkania Pana/Pani gospodarstwa domowego jest obciążone kredytem.		HB 1010
Ilość kredytów hipotecznymi lub innymi kredytami czy pożyczkami obciążone jest główne miejsce zamieszkania Pana/Pani gospodarstwa domowego ?		
liczba kredytów/pożyczek	<input type="text"/>	→pyt.7.1
nie wiem	8	
brak odpowiedzi	9	

Numer kredytu	Czy jest to kredyt:	HB 110	W jakiej instytucji zaciągnięto kredyt:	PL.6
		hipoteczny: 1 – zwykły 2 – odwrócona hipoteka 3 – refinansowany	inny kredyt lub pożyczka: 4 – zwykły 5 – refinansowany 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi	1 – w banku (w tym spółdzielczym) 2 – w SKOK 3 – w innej instytucji np. parabank, firma pożyczkowa 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi
6.3	6.4		6.5	
1	☐		☐	
2	☐		☐	
3	☐		☐	
4	☐		☐	
5	☐		☐	

Należy zebrać informacje dotyczące 5 najważniejszych kredytów tzn. o najwyższej wartości. Jeżeli kredyty są o podobnych wartościach to należy wybrać 5 kredytów, których pozostałe do spłacenia wartości są wyższe.

Refinansowanie kredytu oznacza spłatę istniejącego kredytu środkami pochodzącymi z nowego kredytu w tej samej kwocie lub w kwocie wyższej.

Odwrócona hipoteka – jest szczególnym rodzajem kredytu mieszkaniowego, który umożliwia uwolnienie kapitału z nieruchomości bez konieczności jej opuszczenia czy sprzedaży. Właściciel nieruchomości otrzymuje comiesięczne raty lub jednorazową wypłatę, a po jego śmierci druga strona umowy (np. bank) przejmuje nieruchomość..

Parabank - instytucja finansowa prowadząca działalność gospodarczą polegającą na oferowaniu usług i produktów finansowych podobnych do usług bankowych bez odpowiedniej licencji w obszarze nieobjętym nadzorem finansowym, czyli niepodlegające prawu bankowemu.

Uwaga: Pyt. 6.6-6.18 należy wypełnić tylko dla wypełnionych wierszy z pyt. 6.4.

6.6. W jakim celu zostały wykorzystane środki pochodzące z kredytu/kredytów/pożyczek? Należy wpisać „X” przy wybranym celu dla każdego z posiadanych kredytów.											HB 120
Wyszczególnienie <i>Proszę nie odczytywać kategorii odpowiedzi. Można zaznaczyć tylko jeden cel główny i jeden lub kilka celów dodatkowych dla każdego z kredytów/pożyczek.</i>	Sym-bol	Numer kredytu									
		1		2		3		4		5	
		Cel									
		główny	dodat-kowy	główny	dodat-kowy	główny	dodat-kowy	główny	dodat-kowy	główny	dodat-kowy
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Zakup lub budowa głównego miejsca zamieszkania	01										
Zakup innej nieruchomości (grunty, budynki)	02										
Remont lub modernizacja mieszkania/domu	03										
Zakup samochodu lub innego środka transportu	04										
Finansowanie działalności gospodarczej lub zawodowej	05										
Splata innych długów	06										
Cele edukacyjne	07										
Pokrycie kosztów utrzymania (żywność, opłaty mieszkaniowe)	08										
Inne	09										
Nie wiem (zakreślić symbol)	88	88	X	88	X	88	X	88	X	88	X
Brak odpowiedzi (zakreślić symbol)	99	99	X	99	X	99	X	99	X	99	X

	HB 130	HB 140	HB 150	HB 160
Numer kredytu	Proszę podać rok zaciągnięcia lub ostatniego refinansowania kredytu/pożyczki. <i>Jeżeli kredyt stanowi odwróconą pożyczkę hipoteczną należy podać rok, od którego rozpoczęły się płatności na rzecz gospodarstwa domowego.</i>	Ile wynosiła początkowa wartość kredytu (gdy został on udzielony lub ostatnio refinansowany)? <i>Jeżeli kredyt stanowi odwróconą pożyczkę hipoteczną należy wpisać wysokość pierwotnie otrzymanej kwoty.</i>	Czy kiedykolwiek Pan/Pani lub inna osoba z gospodarstwa domowego pożyczał(a) dodatkowe środki w ramach tego kredytu lub wówczas, gdy go Pan/Pani refinansował(a)? <i>Jeżeli kredyt stanowi odwróconą pożyczkę hipoteczną należy wpisać symbol 1.</i>	Proszę podać liczbę lat na jakie został udzielony lub ostatnio refinansowany kredyt. <i>Jeżeli kredyt stanowi odwróconą pożyczkę hipoteczną należy podać liczbę lat na jaką przewiduje się płatności na rzecz gospodarstwa domowego.</i>
	8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi	wartość 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi	Symbol waluty ¹⁾ 1 – PLN 2 – EUR 3 – CHF 4 – inna ²⁾ 1 – tak 2 – nie 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi	77 – nie określono liczby lat 88 – nie wiem 99 – brak odpowiedzi
6.3	6.7	6.8	6.9	6.10
1				
2				
3				
4				
5				

1) Jeżeli kredyt został zaciągnięty w dwóch walutach to należy go rozpisnąć w dwóch wierszach: jedną część wpisać w wierszu przeznaczonym dla tego kredytu, natomiast drugą część w wierszu nienumerowanym (ostatnim), wpisując odpowiedni numer kredytu.

2) Jeżeli kredyt został zaciągnięty w innej walucie należy jego wartość przeliczyć na PLN po aktualnym kursie (tzn. z dnia przeprowadzenia ankiety)

Numer kredytu	HB 170; HB 2100		HB 180	HB 180 PL
	Jaka wartość kredytu pozostała jeszcze do spłaty (bez odsetek, opłat, itp)? <i>wartość</i>		Czy stopa procentowa może się zmieniać w trakcie trwania umowy kredytowej?	Czy zmiana stopy procentowej zależy od:
	7 – odwrócona hipoteka 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi	Symbol waluty ¹⁾ 1 – PLN 2 – EUR 3 – CHF 4 – inna ²⁾	1 – tak 2 – nie 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi	1 – decyzji kredytodawcy (np.banku) 2 – stóp rynkowych 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi
6.3	6.12	6.13	6.14	6.15
1				
2				
3				
4				
5				

1) Patrz uwaga na str. 10;

2) Patrz uwaga na str. 10.

Numer kredytu	HB 200; HB 2200		HB 2200 PL
	Ile wynosi miesięczna spłata kredytu łącznie z odsetkami i kapitałem (bez podatku, ubezpieczeń, itp) ? <i>wartość</i>		Czy raty kredytu są wyliczone w umowie jako:
	8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi	Symbol waluty ¹⁾ 1 – PLN 2 – EUR 3 – CHF 4 – inna ²⁾	1 – równe 2 – malejące 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi
6.3	6.16	6.17	6.18
1			
2			
3			
4			
5			

1) Patrz uwaga na str. 10;

2) Patrz uwaga na str. 10.

Prowizja – opłata pobierana przez instytucje finansowe za określone operacje finansowe w tym za udzielenie kredytu.

Stopa procentowa – wskaźnik przychodu, jaki przysługuje posiadaczowi kapitału z racji udzielenia kredytu, pożyczki.

Stopa rynkowa – oprocentowanie kredytów i depozytów pomiędzy bankami.

Saldo kredytu - inaczej kapitał do spłaty, bez części odsetkowej.

6.19. Numer osoby udzielającej informacji	PL 7
Numer osoby z Dz.4 pyt.4.1	
W przypadku osoby spoza gospodarstwa domowego wpisać 20	

Dział 7. INNE NIERUCHOMOŚCI

7.1. Czy Pan/Pani lub inna osoba z gospodarstwa domowego posiada inne nieruchomości poza głównym miejscem zamieszkania takie jak: domy, mieszkania, garaże, biura, hotele, gospodarstwa rolne, grunty, place itp?		HB 2400
tak	1	→pyt.7.2
nie	2	→pyt.9.1
nie wiem	8	
brak odpowiedzi	9	

→ **pyt.8.1** lub **pyt.9.1** jeżeli gosp.dom. zakreślono symbol inny niż „1”

Nieruchomości – grunty, budynki, części budynków

Uwaga: Na pyt.7.2-7.10 odpowiada gospodarstwo domowe, któremu w pyt. 7.1 zakreślono symbol 1.

7.2. Powiedział(a) Pan/Pani, że Pana/Pani gospodarstwo domowe posiada inne nieruchomości poza głównym miejscem zamieszkania. Ile Pana/Pani gospodarstwo domowe posiada takich nieruchomości poza głównym miejscem zamieszkania?	HB 2410
liczba nieruchomości	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
nie wiem	88
brak odpowiedzi	99

Proszę podać informację dla każdej posiadanej nieruchomości:

	HB 250	HB 260; HB261; HB262; HB 263	PL 8	PL 9
Numer nieruchomości	Jakie są to nieruchomości?	Jaki jest główny cel wykorzystania nieruchomości (poza głównym miejscem zamieszkania)?	Czy w najbliższych dwóch latach Pana/Pani gospodarstwo domowe zamierza sprzedać tę nieruchomość?	Czy Pana/Pani gospodarstwo domowe planuje przekazać w darze (za życia) tę nieruchomość dzieciom lub innym osobom?
	01 – dom lub mieszkanie 02 – budynek mieszkalny 03 – budynek przemysłowy/magazyn 04 – działka budowlana/ posiadłość/ działka letniskowa/ziemia (inna, niż gospodarstwo rolne) 05 – garaż 06 – sklep 07 – biuro, lokal użytkowy 08 – hotel 09 – gospodarstwo rolne 10 – inne 88 – nie wiem 99 – brak odpowiedzi	1 – do prywatnych np. wypoczynku 2 – do działalności gospodarczej 3 – na wynajem lub dzierżawę 4 – na pozostałe cele 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi	1 – tak →pyt.7.8 2 – nie 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi	1 – tak 2 – nie 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi
7.3	7.4	7.5	7.6	7.7
1	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/>
2	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/>
3	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/>
4	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/>
5	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/>

	HB 270	HB 280; HB 2900	HB 280 PL; HB 2900PL
Numer nieruchomości	Jaki procent nieruchomości należy do Pana/Pani gospodarstwa domowego?	Gdyby Pan/Pani chciał(a) sprzedać posiadaną nieruchomość to zdaniem Pana/Pani jaką kwotę (w PLN) można byłoby obecnie za nią uzyskać (obecna wartość nieruchomości)? <i>W przypadku gospodarstwa rolnego należy podać wyłącznie wartość ziemi uprawnej i budynków (tj. bez maszyn, zasiewów i zwierząt).</i>	Proszę podać symbol przedziału z karty A2, w którym mieści się obecna wartość nieruchomości. 88 – nie wiem 99 – brak odpowiedzi
	888 – nie wiem 999 – brak odpowiedzi	8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi	
	<i>Jeśli wypełniono pyt. 7.9 nie wypełniać 7.10</i>		
7.3	7.8	7.9	7.10
1	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
2	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
3	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
4	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
5	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

7.11. Numer osoby udzielającej informacji	PL 10
Numer osoby z Dz.4 pyt.4.1	<input type="text"/>
<i>W przypadku osoby spoza gospodarstwa domowego wpisać 20</i>	<input type="text"/>
	<input type="text"/>

Dział 8. KREDYTY, POŻYCZKI, KTÓRYCH ZABEZPIECZENIEM SĄ INNE NIERUCHOMOŚCI

8.1. Czy Pan/Pani lub inna osoba z gospodarstwa domowego posiada obecnie kredyty hipoteczne lub inne kredyty/pożyczki, których zabezpieczeniem są inne nieruchomości poza głównym miejscem zamieszkania¹⁾?		HB 3000 → pyt.9.1
tak	1	→pyt.8.2
nie	2	→pyt.9.1
nie wiem	8	
brak odpowiedzi	9	

1) Jeżeli zabezpieczeniem kredytu jest jednocześnie główne miejsce zamieszkania i inna nieruchomość, to nie należy go rejestrować, jeśli wcześniej kredyt został zarejestrowany przy głównym miejscu zamieszkania.

Uwaga: Na pyt.8.2-8.18 odpowiada gospodarstwo domowe, któremu w pyt.8.1 zakreślono symbol 1.

8.2. Powiedział(a) Pan/Pani, że gospodarstwo domowe posiada obecnie kredyty/pożyczki, których zabezpieczeniem są inne, niż główne miejsce zamieszkania, nieruchomości. Iloma takimi kredytami obciążone są inne nieruchomości poza głównym miejscem zamieszkania Pana/Pani gospodarstwa domowego?	HB 3010
liczba kredytów	<input type="text"/>
nie wiem	8
brak odpowiedzi	9

Numer kredytu	Czy jest to kredyt:	HB 310	W jakiej instytucji zaciągnięto kredyt:	PL 11
		hipoteczny: 1 – zwykły 2 – odwrócona hipoteka 3 – refinansowany	Inny kredyt lub pożyczka: 4 – zwykły 5 – refinansowany 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi	1 – w banku (w tym spółdzielczym) 2 – w SKOK 3 – w innej instytucji np. parabank, firma pożyczkowa 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi
8.3	8.4		8.5	
1	<input type="text"/>		<input type="text"/>	
2	<input type="text"/>		<input type="text"/>	
3	<input type="text"/>		<input type="text"/>	
4	<input type="text"/>		<input type="text"/>	
5	<input type="text"/>		<input type="text"/>	

Należy zebrać informacje dotyczące 5 najważniejszych kredytów tzn. o najwyższej wartości. Jeżeli kredyty są o podobnych wartościach to należy wybrać 5 kredytów, których pozostałe do spłacenia wartości są wyższe.

Uwaga: Pyt. 8.6-8.18 należy wypełnić tylko dla wypełnionych wierszy z pyt. 8.4.

8.6. W jakim celu wykorzystane zostały środki pochodzące z kredytu/kredytów/pożyczek? Należy wpisać „X” przy wybranym celu dla każdego z posiadanych kredytów.											HB 320
Wyszczególnienie Proszę nie odczytywać kategorii odpowiedzi. Można zaznaczyć tylko jeden cel główny i jeden lub kilka celów dodatkowych dla każdego z kredytów.	Sym-bol	Numer kredytu									
		1		2		3		4		5	
		Cel									
		główny	dodatko- wy	główny	dodatko- wy	główny	dodatko- wy	główny	dodatko- wy	główny	dodatko- wy
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Zakup głównego miejsca zamieszkania	01										
Zakup innej nieruchomości (grunty, budynki)	02										
Remont lub modernizacja mieszkania/domu	03										
Zakup samochodu lub innego środka transportu	04										
Finansowanie działalności gospodarczej lub zawodowej	05										
Splata innych długów	06										
Cele edukacyjne	07										
Pokrycie kosztów utrzymania (żywność, opłaty mieszkaniowe)	08										
Inne	09										
Nie wiem (zakreślić symbol)	88	88	x	88	x	88	x	88	x	88	x
Brak odpowiedzi (zakreślić symbol)	99	99	x	99	x	99	x	99	x	99	x

	HB 330	HB 340		HB 350	HB 360
Numer kredytu	Proszę podać rok zaciągnięcia lub ostatniego refinansowania kredytu. Jeżeli kredyt stanowi odwróconą pożyczkę hipoteczną należy podać rok, od którego rozpoczęły się płatności na rzecz gospodarstwa domowego. 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi	Ile wynosiła początkowa wartość kredytu (gdy został on udzielony lub ostatnio refinansowany)? Jeżeli kredyt stanowi odwróconą pożyczkę hipoteczną należy wpisać wysokość pierwotnie otrzymanej kwoty. wartość		Czy kiedykolwiek Pan/Pani lub inna osoba z gospodarstwa domowego pożyczła(a) dodatkowe środki w ramach tego kredytu lub wówczas, gdy go Pan/Pani refinansował(a)? Jeżeli kredyt stanowi odwróconą pożyczkę hipoteczną należy wpisać symbol 1.	Proszę podać liczbę lat na jakie został udzielony/ zaciągnięty lub ostatnio refinansowany kredyt. Jeżeli kredyt stanowi odwróconą pożyczkę hipoteczną należy podać liczbę lat na jaką przewiduje się płatności na rzecz gospodarstwa domowego. 77 – nie określono liczby lat 88 – nie wiem 99 – brak odpowiedzi
		8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi	Symbol waluty ¹⁾ 1 – PLN 2 – EUR 3 – CHF 4 – inna ²⁾	1 – tak 2 – nie 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi	
8.3	8.7	8.8		8.9	8.10
1					
2					
3					
4					
5					

1) Jeżeli kredyt został zaciągnięty w dwóch walutach to należy go rozpisnąć w dwóch wierszach: jedną część wpisać w wierszu przeznaczonym dla tego kredytu, natomiast drugą część w wierszu nienumerowanym (ostatnim), wpisując odpowiedni numer kredytu.

2) Jeżeli kredyt został zaciągnięty w innej walucie należy jego wartość przeliczyć na PLN po aktualnym kursie (tzn. z dnia przeprowadzenia ankiety).

Numer kredytu	HB 370; HB 4100		HB 380	HB 380 PL
	Jaka wartość kredytu pozostała jeszcze do spłaty (bez odsetek, opłat, itp)? <i>wartość</i>		Czy stopa procentowa może się zmieniać w trakcie trwania umowy kredytowej?	Czy zmiana stopy procentowej zależy od:
	7 – odwrócona hipoteka 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi	Symbol waluty ¹⁾ 1 – PLN 2 – EUR 3 – CHF 4 – inna ²⁾	1 – tak 2 – nie 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi →pyt.8.16	1 – decyzji kredytodawcy, np. banku 2 – stóp rynkowych 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi
8.3	8.12	8.13	8.14	8.15
1	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐
5	☐	☐	☐	☐
	☐	☐	☐	☐

1) Patrz uwaga na str. 15.

2) Patrz uwaga na str. 15.

Numer kredytu	HB400; HB 4200		HB 4200 PL
	Ile wynosi miesięczna spłata kredytu łącznie z odsetkami i kapitałem (bez podatku, ubezpieczeń, itp)? <i>wartość</i>		Czy raty kredytu są wyliczone w umowie jako:
	8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi	Symbol waluty ¹⁾ 1 – PLN 2 – EUR 3 – CHF 4 – inna ²⁾	1 – równe 2 – malejące 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi
8.3	8.16	8.17	8.18
1	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐
5	☐	☐	☐
	☐	☐	☐

1) Patrz uwaga na str. 15.

2) Patrz uwaga na str. 15.

8.19. Numer osoby udzielającej informacji	PL 12
Numer osoby z Dz.4 pyt.4.1	☐
W przypadku osoby spoza gospodarstwa domowego wpisać 20	☐
	☐

DZIAŁ 9. POJAZDY I LEASING

9.1. Czy Pan/Pani lub inne osoby z gospodarstwa domowego posiadają samochody osobowe? Nie należy wliczać pojazdów stanowiących własność firmy (osoby prawnej) oraz pojazdów leasingowanych.		HB 4300	→ pyt.9.4
tak	1	→ pyt.9.2	→ pyt.9.4
nie	2		
nie wiem	8		
brak odpowiedzi	9		

Uwaga: Na pyt.9.2-9.3 odpowiada gospodarstwo domowe, któremu w pyt. 9.1 zakreślono symbol 1.

9.2. Powiedział(a) Pan/Pani, że gospodarstwo domowe posiada samochody osobowe (bez samochodów zarejestrowanych na firmę (osobę prawną) oraz pojazdów leasingowanych). Ile samochodów osobowych posiada Pana/Pani gospodarstwo domowe?		HB 4310
liczba samochodów		→ pyt.9.4
nie wiem	88	
brak odpowiedzi	99	

Leasing – przekazanie leasingobiorcy (korzystającemu) prawa do korzystania z określonej rzeczy na pewien określony czas, w zamian za ustalone opłaty ratalne. Leasingobiorca nie jest właścicielem tego dobra.

9.3. Gdyby chciał/a Pan/Pani sprzedać posiadane samochody to jaką Pana/Pani zdaniem kwotę można byłoby za nie uzyskać (obecna wartość samochodów)?		HB 4400
1.	wartość (PLN)	
2.	symbol przedziału	
3.	nie wiem	88
4.	brak odpowiedzi	99

Jeżeli nie podano wartości, należy poprosić o wybór przedziału (z karty A2), w którym mieści się ta wartość.

9.4. Czy Pan/Pani lub inna osoba z gospodarstwa domowego posiada motocykl, samochód ciężarowy, dostawczy, łódź, jacht lub inny pojazd jak np. przyczepa kempingowa? Nie należy wliczać pojazdów stanowiących własność firmy (osoby prawnej) oraz pojazdów leasingowanych.		HB 4500	→ pyt.9.8
tak	1	→ pyt.9.5	→ pyt.9.8
nie	2		
nie wiem	8		
brak odpowiedzi	9		

Uwaga: Na pyt.9.5-9.7 odpowiada gospodarstwo domowe, któremu w pyt. 9.4 zakreślono symbol 1.

Powiedział(a) Pan/Pani, że Pana/Pani gospodarstwo domowe posiada inne pojazdy poza samochodem osobowym (bez pojazdów stanowiących własność firmy (osoby prawnej) oraz pojazdów leasingowanych). Ile i jakie pojazdy posiada Pana/Pani gospodarstwo domowe?		HB 4510
Wyszczególnienie		liczba pojazdów
		88 – nie wiem
		99 – brak odpowiedzi
9.5		9.6
1	motocykle	
2	samochody ciężarowe	
3	samochody dostawcze	
4	samoloty	
5	łódzie/jachty	
6	inne pojazdy	

9.7. Gdyby chciał/a Pan/Pani sprzedać posiadane pojazdy to jaką Pana/Pani zdaniem kwotę można byłoby za nie uzyskać (obecna łączna wartość tych pojazdów)?		HB 4600
1.	wartość (PLN)	<input type="text"/>
2.	symbol przedziału	<input type="text"/>
3.	nie wiem	88
4.	brak odpowiedzi	99

Jeżeli nie podano wartości, należy poprosić o wybór przedziału (z karty A2), w którym mieści się ta wartość.

9.8. Czy Pan/Pani lub inna osoba z gospodarstwa domowego posiada obecnie umowę leasingu samochodu/samochodów?		HC 0100
tak	1	→ pyt.9.9
nie	2	→ pyt.9.11
nie wiem	8	
brak odpowiedzi	9	

→ pyt.10.1

Uwaga: Na pyt.9.9-9.10 odpowiada gospodarstwo domowe, któremu w pyt. 9.8 zakreślono symbol 1.

9.9. Powiedział(a) Pan/Pani, że gospodarstwo domowe posiada umowę leasingu samochodu/samochodów. Ile obecnie samochodów w leasingu posiada Pana/Pani gospodarstwo domowe?		HC 0100 PL
liczba samochodów	<input type="text"/>	
nie wiem	88	
brak odpowiedzi	99	

9.10. Ile wynosi łączna miesięczna kwota płatności leasingowych?		HC 0110
wartość (PLN)	<input type="text"/>	
nie wiem	88	
brak odpowiedzi	99	

9.11. Numer osoby udzielającej informacji	PL 13
Numer osoby z Dz.4 pyt.4.1	<input type="text"/>
W przypadku osoby spoza gospodarstwa domowego wpisać 20	<input type="text"/>

Dział 10. INNE KREDYTY I POŻYCZKI

10.1. Czy Pan/Pani lub inna osoba z gospodarstwa domowego posiada rachunek z limitem ujemnym (negatywnym) w instytucji finansowej? (Nie uwzględniać kart kredytowych)		HC 0200
tak	1	→pyt.10.2
nie	2	
nie wiem	8	→pyt.10.4
brak odpowiedzi	9	

→ pyt.10.4

Instytucja finansowa – jednostka organizacyjna, której podstawowym zadaniem jest gromadzenie i wydatkowanie środków pieniężnych (np. banki, SKOK, kasy zapomogowo-pożyczkowe, parabanki).

Uwaga: Na pyt. 10.2-10.3 odpowiada gospodarstwo domowe, któremu w pyt. 10.1 zakreślono symbol "1".

10.2. Powiedział(a) Pan/Pani, że osoby z gospodarstwa domowego posiadają linię kredytową lub rachunek debetowy. Czy obecnie osoby z gospodarstwa domowego mają niespłaconą linię kredytową bądź przekroczony limit zadłużenia na rachunku bieżącym?		HC 0210
tak	1	→ pyt.10.4
nie	2	
nie wiem	8	
brak odpowiedzi	9	

Rachunek z limitem ujemnym – rachunek bieżący (ROR, a vista) z limitem zadłużenia.

Karta kredytowa – plastikowa karta służąca do zakupu towarów na kredyt lub wypłacenia gotówki do ustalonej kwoty. Przyznany kredyt podlega spłacie na koniec ustalonego okresu, a od niespłaconej części (saldo) naliczane są odsetki.

10.3. Ile wynosi zadłużenie na linii kredytowej lub na rachunku bieżącym (z limitu zadłużenia)?		HC 0220
1.	wartość (PLN)	<input type="text"/>
2.	symbol przedziału	<input type="text"/>
3.	nie wiem	88
4.	brak odpowiedzi	99

Jeżeli nie podano wartości, należy poprosić o wybór przedziału (z karty A2), w którym mieści się ta wartość.

Sklepowa karta kredytowa – karta kredytowa wydawana przez konkretny sklep /przedsiębiorstwo; można z niej korzystać wyłącznie do dokonywania płatności w danym sklepie/przedsiębiorstwie.

10.4. Czy Pan/Pani lub inna osoba z gospodarstwa domowego posiada karty kredytowe (poza kartami służbowymi) lub sklepowe karty kredytowe? Nie uwzględniać kart debetowych		HC 0300
tak	1	→ pyt.10.5
nie	2	
nie wiem	8	→ pyt.10.7
brak odpowiedzi	9	

→ pyt.10.7

Uwaga: Na pyt. 10.5-10.6 odpowiada gospodarstwo domowe, któremu w pyt. 10.4 zakreślono symbol "1".

10.5. Powiedział(a) Pan/Pani, że osoby z gospodarstwa domowego posiadają kartę/karty kredytową/kredytowe. Czy po spłacie ostatniego rachunku pozostało niespłacone saldo na karcie/kartach kredytowej/kredytowych należącej/należących do Pana/Pani lub innych osób z gospodarstwa domowego?		HC 0310
tak	1	→ pyt.10.7
nie	2	
nie wiem	8	
brak odpowiedzi	9	

10.6. Ile wynosi zadłużenie na karcie kredytowej/kartach kredytowych?		HC 0320	
1.	wartość (PLN)		
2.	symbol przedziału		
3.	nie wiem	88	
4.	brak odpowiedzi	99	

Jeżeli nie podano wartości, należy poprosić o wybór przedziału (z karty A2), w którym mieści się ta wartość.

10.7. Czy Pan/Pani lub inna osoba z gospodarstwa domowego posiada inne kredyty np: samochodowe, konsumpcyjne, ratalne lub prywatne pożyczki od rodziny, znajomych, pracodawców?		HC 0400	
<i>Nie uwzględniać kart debetowych i kredytowych</i>			
Tak, w banku (w tym spółdzielczym)	1	→pyt.10.8	→pyt.10.20
Tak, w SKOK	2		
Tak, w innej instytucji (np. parabank, firma pożyczkowa)	3		
nie	4		
nie wiem	8		
brak odpowiedzi	9		

→ pyt.11.1

Uwaga: W pytaniu 10.7 należy uwzględnić również kredyty, pożyczki, zaciągnięte na działalność gospodarczą przez osoby fizyczne, a nie przez firmę.

Kredyt konsumpcyjny – kredyt udzielany przez instytucje finansowe na zakup towarów, który spłaca się w stałych ratach przez określony czas.

Zabezpieczenie – aktywa, które stanowią poręczenie spłaty kredytu.

10.8. Powiedział(a) Pan/Pani, że osoby z gospodarstwa domowego posiadają kredyty np. samochodowe, konsumpcyjne, ratalne lub prywatne pożyczki od rodziny, znajomych, pracodawców. Ile takich kredytów Państwo posiadają?		HC 0410	
liczba kredytów/pożyczek			→pyt.10.20
nie wiem	88		
brak odpowiedzi	99		

10.9. W jakim celu wykorzystane zostały środki pochodzące z tych kredytów i pożyczek?										HC 050	
<i>Należy wpisać X przy wybranym celu dla każdego kredytu lub pożyczki.</i>											
Wyszczególnienie <i>Proszę nie odczytywać odpowiedzi. Można zaznaczyć tylko jeden cel główny i jeden lub kilka celów dodatkowych dla każdego z kredytów.</i>	Symbol	Numer kredytu									
		1		2		3		4		5	
		cel									
		główny	dodat-kowy	główny	dodat-kowy	główny	dodat-kowy	główny	dodat-kowy	główny	dodat-kowy
Zakup głównego miejsca zamieszkania	01										
Zakup innej nieruchomości (grunty, budynki)	02										
Remont lub modernizacja mieszkania/domu	03										
Zakup samochodu lub innego środka transportu	04										
Finansowanie działalności gospodarczej lub zawodowej	05										
Spłata innych długów	06										
Cele edukacyjne	07										
Pokrycie kosztów utrzymania (żywność, opłaty mieszkaniowe)	08										
Inne	09										
Nie wiem	88	88	x	88	x	88	x	88	x	88	x
Brak odpowiedzi	99	99	x	99	x	99	x	99	x	99	x

Numer kredytu	HC 060		HC 070	HC 080: HC 1100	
	Ile wynosiła początkowa wartość kredytu/pożyczki?		Proszę podać liczbę miesięcy na jakie został zaciągnięty kredyt/pożyczka.	Jaka wartość kredytu/pożyczki pozostała jeszcze do spłaty (bez odsetek, opłat itp.)?	
	wartość			wartość	
	8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi	Symbol waluty ¹⁾ 1 – PLN 2 – EUR 3 – CHF 4 – inna ²⁾	777 – nie określono 888 – nie wiem 999 – brak odpowiedzi	8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi	Symbol waluty ¹⁾ 1 – PLN 2 – EUR 3 – CHF 4 – inna ²⁾
10.10	10.11	10.12	10.13	10.14	10.15
1					
2					
3					
4					
5					

1) Jeżeli kredyt został zaciągnięty w dwóch walutach to należy go rozpisać w dwóch wierszach: jedną część wpisać w wierszu przeznaczonym dla tego kredytu, natomiast drugą część w wierszu nienumerowanym (ostatnim), wpisując odpowiedni numer kredytu.

2) Jeżeli kredyt został zaciągnięty w innej walucie należy jego wartość przeliczyć na PLN po aktualnym kursie (tzn. z dnia przeprowadzenia ankiety).

Numer kredytu	HC 090	HC 090 PL	HC 100; HC 1200	
	Czy stopa procentowa może się zmieniać w trakcie trwania umowy kredytowej?	Czy zmiana stopy procentowej zależy od:	Ile wynosi obecna miesięczna spłata kredytu/pożyczki łącznie z odsetkami i kapitałem (bez podatku, ubezpieczeń, itp.)?	
			wartość	
	1 – tak 2 – nie 7 – nie dotyczy 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi →pyt.10.18	1 – decyzji kredytodawcy, np.banku 2 – stóp rynkowych 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi	8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi	Symbol waluty ¹⁾ 1 – PLN 2 – EUR 3 – CHF 4 – inna ²⁾
10.10	10.16	10.17	10.18	10.19
1				
2				
3				
4				
5				

1) Jeżeli kredyt został zaciągnięty w dwóch walutach to należy go rozpisać w dwóch wierszach: jedną część wpisać w wierszu przeznaczonym dla tego kredytu, natomiast drugą część w wierszu nienumerowanym (ostatnim), wpisując odpowiedni numer kredytu.

2) Jeżeli kredyt został zaciągnięty w innej walucie należy jego wartość przeliczyć na PLN po aktualnym kursie (tzn. z dnia przeprowadzenia ankiety).

10.20. Czy w ciągu ostatnich trzech lat Pan/Pani lub inne osoby z gospodarstwa domowego ubiegały się o kredyt poza kredytami, których zabezpieczeniem jest główne miejsce zamieszkania?		HC 1300
tak	1	→pyt.10.23
nie	2	
nie wiem	8	
brak odpowiedzi	9	

10.21. Czy w ciągu ostatnich trzech lat którykolwiek kredytodawca odrzucił wniosek o kredyt lub wysokość wnioskowanego kredytu osobom z Pana/Pani gospodarstwa domowego?		HC 1310
tak – wniosek został odrzucony	1	→pyt.10.23
tak – nie przyznano wnioskowanej kwoty	2	
nie - wniosek został przyjęty	3	
nie wiem	8	
brak odpowiedzi	9	

10.22. Czy w późniejszym terminie Pan/Pani lub inne osoby z gospodarstwa domowego uzyskały wnioskowany wcześniej kredyt (wysokość wnioskowanego kredytu) w tej samej lub innej instytucji?		HC 1320
tak	1	→pyt.10.24
nie	2	
nie wiem	8	
brak odpowiedzi	9	

10.23. Czy w ciągu ostatnich trzech lat Pan/Pani lub osoby z gospodarstwa domowego rozważały złożenie wniosku o kredyt lecz zrezygnowały sądząc, że wniosek zostanie odrzucony?		HC 1400
tak	1	
nie	2	
nie wiem	8	
brak odpowiedzi	9	

10.24. Numer osoby udzielającej informacji	PL 14									
<i>Numer osoby z Dz.4 pyt.4.1</i>	<table border="1"> <tr><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td></tr> <tr><td> </td><td> </td><td> </td></tr> </table>									
<i>W przypadku osoby spoza gospodarstwa domowego wpisać 20</i>										

Dział 11 ZASOBY FINANSOWE

11.1. Czy Pan/Pani lub inna osoba z gospodarstwa domowego posiada konto w banku, SKOK lub innej instytucji (np. rachunki bieżące, rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe – ROR, lokaty i rachunki oszczędnościowe, depozyty)?		HD 1100
tak	1	→pyt.11.2
nie	2	
nie wiem	8	→pyt.11.3
brak odpowiedzi	9	

Uwaga: Na pyt. 11.2 odpowiada gospodarstwo domowe, któremu w pyt. 11.1 zakreślono symbol "1".

11.2. Powiedział(a) Pan/Pani, że osoby z Pana/Pani gospodarstwa domowego posiadają rachunki bieżące, rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe ROR, lokaty, rachunki oszczędnościowe, depozyty. Ile obecnie wynoszą wszystkie środki zgromadzone na tych rachunkach?		HD 1110
1.	łącna wartość (w PLN)	<input type="text"/>
2.	symbol przedziału	<input type="text"/>
3.	nie wiem	88
4.	brak odpowiedzi	99

→ **pyt.11.3****Rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy**

– są to rachunki, na które można wpłacać środki w każdym czasie i wypłacać na każde żądanie. Są one przeznaczone tylko dla osób fizycznych

Lokaty terminowe – środki finansowe złożone w instytucjach finansowych, które nie mogą być wycofane przed upływem określonego terminu lub mogą być wycofane z poniesieniem pewnego rodzaju kary.

Depozyty oszczędnościowe – obejmują wszystkie depozyty złożone w instytucjach finansowych, w stosunku do których posiadacz rachunku może dokonać wpłat i wypłat dziennych.

Jeżeli nie podano wartości, należy poprosić o wybór przedziału (z karty A2), w którym mieści się ta wartość.

11.3. Czy Pan/Pani lub inna osoba z gospodarstwa domowego posiada udziały w funduszach inwestycyjnych?		HD 1300
tak	1	→pyt.11.4
nie	2	
nie wiem	8	→pyt.11.8
brak odpowiedzi	9	

→ **pyt.11.8**

Fundusze inwestycyjne – forma zbiorowego inwestowania, w której środki pieniężne są zbierane od wielu inwestorów i są inwestowane w akcje, obligacje lub inne papiery wartościowe.

Rachunek oszczędnościowy – rodzaj rachunku bankowego przeznaczonego na gromadzenie wartości pieniężnych, oferowany osobom fizycznym, ze zmienną stopą procentową, dający możliwość dostępu do środków w dowolnym momencie bez utraty odsetek

Uwaga: Na pyt. 11.4-11.7 odpowiada gospodarstwo domowe, któremu w pyt. 11.3 zakreślono symbol "1".

Powiedział(a) Pan/Pani, że Pana/Pan gospodarstwo domowe posiada udziały w funduszach inwestycyjnych.				
Rodzaje funduszy		HD 1310	HD 1320	Proszę podać symbol przedziału z karty A2, w którym mieści się obecna wartość posiadanych funduszy. <i>Nie wypełniać, jeśli wypełniono pyt.11.6.</i> 88 – nie wiem 99 – brak odpowiedzi
		Czy są to fundusze? 1 – tak 2 – nie 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi →pyt.11.8	Jaka jest obecnie wartość (w PLN) rynkowa posiadanych funduszy ¹⁾ ? 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi	
11.4		11.5	11.6	11.7
1	inwestujące głównie w akcje	☐	☐	☐
2	inwestujące głównie w obligacje	☐	☐	☐
3	inwestujące głównie w instrumenty rynku pieniężnego	☐	☐	☐
4	inwestujące głównie w nieruchomości	☐	☐	☐
5	hedgingowe (arbitrażowe)	☐	☐	☐
6	inne	☐	☐	☐
7	łącznie wartość funduszy ¹⁾	☐	☐	☐

1) Jeżeli nie uzyskano informacji o wartości każdego rodzaju funduszy, należy pozyskać informację o łącznej wartości posiadanych wszystkich funduszy, bądź przedział, w którym się one mieszczą.

Inwestujące głównie – należy rozumieć jako o najwyższym procentowym udziale.

Obligacje – dłużne papiery wartościowe, za pomocą których emitent zaciąga dług u posiadacza i jest zobowiązany do spłaty kapitału i odsetek w późniejszym terminie.

Akcje – papiery wartościowe, stanowiące udziały w kapitale spółki uprawniającym właściciela do części dywidendy. Akcje notowane w obrocie publicznym to akcje notowane na giełdzie tzn. mogą być tam kupowane i sprzedawane.

Fundusze hedgingowe (arbitrażowe) – fundusze bez ściśle określonej struktury aktywów, inwestujące w elastyczny sposób w różne aktywa i rynki. Przystąpienie do nich zwykle wymaga zainwestowania bardzo znacznego kapitału.

Instrumenty rynku pieniężnego – charakteryzują się niską rentownością, dużą płynnością oraz krótkim terminem realizacji. Należą do nich:

- bony skarbowe
- bony pieniężne
- krótkoterminowe papiery dłużne przedsiębiorstw
- certyfikaty depozytowe
- weksle
- czek
- akcepty bankowe
- depozyty międzybankowe

11.8. Czy Pan/Pani lub inna osoba z gospodarstwa domowego posiada obligacje zakupione indywidualnie (poza funduszami inwestycyjnymi) ?		HD 1400	→ pyt.11.11
tak	1	→pyt.11.9	
nie	2	→pyt.11.11	
nie wiem	8		
brak odpowiedzi	9		

Uwaga: Na pyt. 11.9-11.10 odpowiada gospodarstwo domowe, któremu w pyt. 11.8 zakreślono symbol 1.

11.9. Powiedział(a) Pan/Pani, że Pana/Pani gospodarstwo domowe posiada obligacje zakupione indywidualnie. Przez kogo zostały one wyemitowane?		HD 1410	
		Tak	Nie
1.	państwo lub inną instytucję państwową (komunalną)	1	2
2.	banki/innych pośredników finansowych	1	2
3.	inne podmioty (np.przedsiębiorstwa)	1	2
4.	nie wiem	8	x
5.	brak odpowiedzi	9	x

Obligacje zakupione indywidualnie poza funduszami inwestycyjnymi – obligacje, których jesteśmy bezpośrednim właścicielem, kupione na własny rachunek np. poprzez rachunek inwestycyjny w biurze maklerskim lub fizycznie w banku, a nie poprzez fundusz, który inwestuje m.in. w obligacje.

11.10. Jaka jest obecnie wartość rynkowa posiadanych przez Pana/Pani gospodarstwo domowe obligacji zakupionych indywidualnie?		HD 1420
1.	łączna wartość (w PLN)	<input type="text"/>
2.	symbol przedziału	<input type="text"/>
3.	nie wiem	88
4.	brak odpowiedzi	99

Jeżeli nie podano wartości, należy poprosić o wybór przedziału (z karty A2), w którym mieści się ta wartość.

11.11. Czy Pan/Pani lub inna osoba z gospodarstwa domowego posiada akcje spółek notowanych na giełdzie zakupione indywidualnie (poza funduszami inwestycyjnymi), bądź jako pierwotny właściciel?		HD 1500	→ pyt.11.14
tak	1	→pyt.11.12	
nie	2	→pyt.11.14	
nie wiem	8		
brak odpowiedzi	9		

Giełda – miejsce, na którym sprzedawane są określone towary lub papiery wartościowe po cenach ogłoszonych w codziennych notowaniach, np. Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie.

Uwaga: Na pyt. 11.12-11.13 odpowiada gospodarstwo domowe, któremu w pyt. 11.11 zakreśliło symbol "1".

11.12. Powiedział(a) Pan/Pani, że Pana/Pani gospodarstwo domowe posiada akcje spółek notowanych na giełdzie zakupionych indywidualnie (poza funduszami inwestycyjnymi). Jaka jest obecnie ich wartość rynkowa?		HD 1510
1.	łączna wartość (w PLN)	<input type="text"/>
2.	symbol przedziału	<input type="text"/>
3.	nie wiem	88
4.	brak odpowiedzi	99

Jeżeli nie podano wartości, należy poprosić o wybór przedziału (z karty A2), w którym mieści się ta wartość.

11.13. Czy którakolwiek z tych akcji została wyemitowana przez spółkę zagraniczną?	HD 1520
tak	1
nie	2
nie wiem	8
brak odpowiedzi	9

Doradca finansowy – osoba, której rolą jest przede wszystkim przekazanie klientowi merytorycznej wiedzy i doradztwo na temat ochrony jego majątku.

11.14. Czy Pan/Pani lub inna osoba z gospodarstwa domowego posiada środki finansowe na rachunkach zarządzanych przez osoby specjalizujące się w tej dziedzinie np. maklerów, doradców finansowych (nie uwzględniać umów emerytalnych i ubezpieczeniowych)	HD 1600	
tak	1	→ pyt.11.15
nie	2	→ pyt.11.16
nie wiem	8	
brak odpowiedzi	9	

→ pyt.11.16

Makler papierów wartościowych – osoba zawodowo zajmująca się pośrednictwem w transakcjach kupna – sprzedaży papierów wartościowych (np. akcji, obligacji) dla klienta w zamian za wynagrodzenie ustalone w procentach od wartości transakcji (prowizja).

Uwaga: Na pyt. 11.15 odpowiada gospodarstwo domowe, któremu w pyt. 11.14 zakreślono symbol "1".

11.15. Powiedział(a) Pan/Pani, że Pana/Pani gospodarstwo domowe posiada rachunki zarządzane przez osobę specjalizującą się w działalności finansowej. Jaka jest obecnie wartość wszystkich tych środków finansowych?	HD 1620
1. łączna wartość (w PLN)	<input type="text"/>
2. symbol przedziału	<input type="text"/>
3. nie wiem	88
4. brak odpowiedzi	99

Jeżeli nie podano wartości, należy poprosić o wybór przedziału (z karty A2), w którym mieści się ta wartość.

11.16. Czy osoby spoza Pana/Pani gospodarstwa domowego są Pana/Pani gospodarstwu domowemu winne pieniądze np. z tytułu udzielonej pożyczki, weksle?	HD 1700	
tak	1	→pyt.11.17
nie	2	→pyt.11.18
nie wiem	8	
brak odpowiedzi	9	

→ pyt.11.18

Uwaga: Na pyt. 11.17 odpowiada gospodarstwo domowe, któremu w pyt. 11.16 zakreślono symbol "1".

11.17. Powiedział(a) Pan/Pani, że osoby spoza Pana/Pani gospodarstwa domowego są Pana/Pani gospodarstwu domowemu winne pieniądze np. z tytułu udzielonej pożyczki, weksle. Jaka to jest kwota ogółem?	HD 1710
1. łączna wartość (w PLN)	<input type="text"/>
2. symbol przedziału	<input type="text"/>
3. nie wiem	88
4. brak odpowiedzi	99

Jeżeli nie podano wartości, należy poprosić o wybór przedziału (z karty A2), w którym mieści się ta wartość.

11.18. Które z poniższych stwierdzeń opisuje najdokładniej skalę ryzyka finansowego jakie Pana/Pani gospodarstwo domowe jest skłonne podjąć oszczędzając lub dokonując inwestycji?		HD 1800
<i>Proszę pokazać respondentowi kartę A3. Zaznaczyć tylko jedną odpowiedź.</i>		
podejmuję znaczne ryzyko oczekując znacznych zysków	1	
podejmuję ryzyko finansowe powyżej przeciętnego poziomu oczekując zysków powyżej przeciętnego poziomu	2	
podejmuję przeciętne ryzyko oczekując przeciętnych zysków	3	
podejmuję małe ryzyko oczekując małych zysków	4	
podejmuję małe ryzyko oczekując średnich zysków	5	
podejmuję małe ryzyko oczekując dużych zysków	6	
nie podejmuję żadnego ryzyka finansowego	7	
nie wiem	8	
brak odpowiedzi	9	

→ pyt.11.19

Ryzyko finansowe – możliwość poniesienia straty z tytułu transakcji finansowej.

Futures (kontrakt terminowy) – instrument finansowy, będący rodzajem umowy zawartej pomiędzy kupującym (sprzedającym) a giełdą, w której sprzedający zobowiązuje się sprzedać określony instrument bazowy za ściśle określoną cenę w ściśle określonym terminie.

Aktywa – posiadane przedmioty i prawa, np. domy, nieruchomości, pojazdy, urządzenia, przedmioty wartościowe (biżuteria, obrazy).

11.19. Czy Pan/Pani lub inna osoba z gospodarstwa domowego posiada: instrumenty pochodne (kontrakty terminowe, opcje), certyfikaty oparte na indeksach, metale szlachetne (bez biżuterii), tantiemy, pozostałe wcześniej nie wymienione aktywa?		HD 1900
tak	1	→ pyt.11.20
nie	2	
nie wiem	8	→ pyt.11.21
brak odpowiedzi	9	

→ pyt.11.21

Tantiema – umowna opłata ustalana procentowo, płacona uprawnionemu z tytułu praw autorskich, majątkowych (kompozytorowi, filmowcowi, tłumaczowi, producentowi), a uzyskana od użytkowników za odtworzenie dzieła (np. filmu).

Do **metali szlachetnych** zalicza się m.in. platynę, srebro, złoto.

Uwaga: Na pyt. 11.20 odpowiada gospodarstwo domowe, któremu w pyt. 11.19 zakreślono symbol "1".

11.20. Powiedział(a) Pan/Pani, że Pana/Pani gospodarstwo domowe posiada instrumenty pochodne (kontrakty terminowe, opcje), certyfikaty oparte na indeksach, metale szlachetne, tantiemy. Jaka jest ich obecna wartość?		HD 1920
1.	łączna wartość (w PLN)	<input type="text"/>
2.	symbol przedziału	<input type="text"/>
3.	nie wiem	88
4.	brak odpowiedzi	99

Jeżeli nie podano wartości, należy poprosić o wybór przedziału (z karty A2), w którym mieści się ta wartość.

11.21. Czy Pana/Pani gospodarstwo domowego ma jakikolwiek majątek za granicą (nieruchomości, papiery wartościowe, oszczędności, spółki nie notowane na giełdzie)?		PL 15	→ pyt.11.22
tak	1	→pyt.11.22	
nie	2		
nie wiem	8		
brak odpowiedzi	9		

11.22. Czy Pan/Pani lub inna osoba z gospodarstwa domowego posiada przedmioty wartościowe, takie jak biżuteria, dzieła sztuki, antyki, numizmaty itp?		HB 4700	→ pyt.12.4
tak	1	→pyt.11.23	
nie	2		
nie wiem	8		
brak odpowiedzi	9		

Uwaga: Na pyt. 11.23 odpowiada gospodarstwo domowe, któremu w pyt. 11.22 zakreślono symbol "1".

11.23. Powiedział(a) Pan/Pani, że posiadają Państwo przedmioty wartościowe, takie jak biżuteria, dzieła sztuki, antyki, numizmaty. Gdyby chciał/a Pan/Pani sprzedać te wszystkie przedmioty wartościowe to jaką Pana/Pani zdaniem kwotę można byłoby za nie obecnie uzyskać (łącznie wartość tych przedmiotów)?		HB 4710	Jeżeli nie podano wartości, należy poprosić o wybór przedziału (z karty A2), w którym mieści się ta wartość.
1.	wartość (PLN)	<input type="text"/>	
2.	symbol przedziału	<input type="text"/>	
3.	nie wiem	88	
4.	brak odpowiedzi	99	

11.24. Numer osoby udzielającej informacji	PL 16
Numer osoby z Dz.4 pyt.4.1	<input type="text"/>
W przypadku osoby spoza gospodarstwa domowego wpisać 20	<input type="text"/>

Dział 12 WYDATKI GOSPODARSTWA DOMOWEGO

12.1. Ile wynoszą przeciętne miesięczne wydatki ogółem Pana/Pani gospodarstwa domowego w tym nie tylko podstawowe, tj. na żywność, opłaty mieszkaniowe, ale także te związane ze zdrowiem, edukacją, kulturą wypoczynkiem, turystyką, sprzętem elektronicznym, prezentami, transportem i łącznie?		PL 17	
<i>(Nie uwzględniać spłaty kredytów, pożyczek.)</i>			
1.	łączna wartość (w PLN)	_ _ _ _ _ _ _	
2.	symbol przedziału	_ _	
3.	nie wiem	88	
4.	brak odpowiedzi	99	

Jeżeli nie podano wartości, należy poprosić o wybór przedziału (z karty A2), w którym mieści się ta wartość.

12.2. Ile przeciętnie w miesiącu wydaje Pana/Pani gospodarstwo domowe na żywność i napoje bezalkoholowe spożywane w domu?		HI 0100	
1.	wartość (w PLN)	_ _ _ _ _ _ _	
2.	symbol przedziału	_ _	
3.	nie wiem	88	
4.	brak odpowiedzi	99	

Jeżeli nie podano wartości, należy poprosić o wybór przedziału (z karty A2), w którym mieści się ta wartość.

12.3. Ile przeciętnie miesięcznie wydaje Pana/Pani gospodarstwo domowe na posiłki spożywane poza gospodarstwem domowym (restauracje, bary, kawiarnie itp), nie dofinansowane z zakładu pracy?		HI 0200	
1.	wartość (w PLN)	_ _ _ _ _ _ _	
2.	symbol przedziału	_ _	
3.	nie wiem	88	
4.	brak odpowiedzi	99	

Jeżeli nie podano wartości, należy poprosić o wybór przedziału (z karty A2), w którym mieści się ta wartość.

12.4. Czy Pana/Pani gospodarstwo domowe przekazywało w 2013 r regularnie środki pieniężne osobom spoza gospodarstwa domowego (np. alimenty, pomoc dla krewnych) oraz instytucjom charytatywnym i innym (kościół)?		HI 0300	
	tak	1	→ pyt.12.5
	nie	2	→ pyt.12.6
	nie wiem	8	
	brak odpowiedzi	9	

→ pyt.12.6

Regularność – według powtarzającego się rytmu, planu, co jakiś czas, w stałych odstępach czasowych, systematycznie.

Uwaga: Na pyt. 12.5 odpowiada gospodarstwo domowe, któremu w pyt. 12.4 zakreślono symbol „1”.

12.5. Powiedział(a) Pan/Pani, że w 2013 r przekazywał(a) regularnie dary pieniężne osobom spoza gospodarstwa domowego lub instytucjom charytatywnym. Jaka to była kwota <u>średnio miesięcznie</u> ?		HI 0310	
1.	wartość (w PLN)	_ _ _ _ _ _ _	
2.	symbol przedziału	_ _	
3.	nie wiem	88	
4.	brak odpowiedzi	99	

Jeżeli nie podano wartości, należy poprosić o wybór przedziału (z karty A2), w którym mieści się ta wartość.

12.6. Czy Pana/Pani gospodarstwo domowe oszczędza?		PL 18
tak, regularnie (np. co miesiąc, kwartał, rok) odkłada pewne środki, które nie są na bieżąco wydawane	1	→pyt.12.7
tak, nieregularnie	2	
nie	3	→pyt.12.8
nie wiem	8	
brak odpowiedzi	9	

→ pyt.13.1, 13.2

Oszczędzanie – odkładanie pewnych kwot, które są akumulowane i nie są na bieżąco wydawane.

Uwaga: Na pyt. 12.7 odpowiada gospodarstwo domowe, któremu w pyt. 12.6 zakreślono symbol „1” lub „2”.

12.7 Powiedział(a) Pan/Pani, że gospodarstwo domowe oszczędza. Na jaki cel Pana/Pani gospodarstwo domowe oszczędza? <i>Proszę nie odczytywać kategorii odpowiedzi. Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.</i>	HI 0400
zakup własnego domu, mieszkania	01
inne duże zakupy (inne miejsca mieszkania, pojazdy, meble itp)	02
założenie prywatnej firmy lub inwestycje finansowe w istniejącej firmie	03
inwestycje w aktywa finansowe	04
zabezpieczenie na wypadek nieprzewidzianych sytuacji	05
splątę długu	06
zabezpieczenie na starość	07
podróże/ wakacje	08
edukację/ wsparcie dla dzieci lub wnuków	09
zapisy w testamencie	10
wykorzystanie dofinansowania przez państwo (np. dofinansowanie do oszczędności zgromadzonych w kasach mieszkaniowych)	11
inny	12
nie wiem	88
brak odpowiedzi	99

12.8. Czy w ciągu 2013 roku wydatki ogółem Pana/Pani gospodarstwa domowego były wyższe, niższe bądź na zbliżonym poziomie do <u>wydatków</u> w przeciętnym roku (nie należy uwzględniać środków finansowych przeznaczonych na zakup akcji, obligacji, oszczędności)?	HI 0500
wyższe od wydatków w przeciętnym roku	1
niższe od wydatków w przeciętnym roku	2
na zbliżonym poziomie do wydatków w przeciętnym roku	3
nie wiem	8
brak odpowiedzi	9

12.9. Czy w ciągu 2013 roku wydatki ogółem Pana/Pani gospodarstwa domowego były wyższe, podobne czy niższe niż <u>uzyskane dochody</u> (nie należy uwzględniać środków finansowych przeznaczonych na zakup akcji, obligacji, oszczędności)?	HI 0600	
wyższe niż dochody	1	→pyt.12.10
podobne do dochodów	2	
niższe niż dochody	3	→pyt.12.11
nie wiem	8	
brak odpowiedzi	9	

12.10. Z jakich źródeł Pana/Pani gospodarstwo domowe pokryło wydatki przekraczające dochody Pana/Pani gospodarstwa domowego? <i>(Można zakreślić kilka odpowiedzi)</i>	HI 0700
sprzedaż majątku rzeczowego i finansowego	01
skorzystanie z karty kredytowej	02
zaciągnięcie kredytu	03
wykorzystanie oszczędności	04
dary od rodziny/znajomych	05
pożyczki od rodziny/znajomych	06
niezapłacenie niektórych rachunków (np. za czynsz, prąd)	07
inne	08
nie wiem	88
brak odpowiedzi	99

12.11. Czy w ciągu ostatnich 2 lat (2012-2013) wydatki ogółem Pana/Pani gospodarstwa domowego były wyższe, podobne czy niższe niż uzyskane <u>dochody</u> (nie należy uwzględniać środków finansowych przeznaczonych na zakup akcji, obligacji, oszczędności)?	HI 0600 PL
wyższe niż dochody	1
podobne do dochodów	2
niższe niż dochody	3
nie wiem	8
brak odpowiedzi	9

12.12. Czy w trudnej sytuacji życiowej mogłoby Pana/Pani gospodarstwo domowe uzyskać pomoc finansową w kwocie 10 000 zł łącznie od osób spoza Pana/Pani gospodarstwa domowego (rodziny, przyjaciół)?	HI 0800
tak	1
nie	2
nie wiem	8
brak odpowiedzi	9

12.13. Numer osoby udzielającej informacji	PL 19
<i>Numer osoby z Dz.4 pyt.4.1</i>	
<i>W przypadku osoby spoza gospodarstwa domowego wpisać 20</i>	

Dział 13 STATUS NA RYNKU PRACY I DOCHODY GOSPODARSTWA DOMOWEGO

Dotyczy osób w wieku 16 lat i więcej

Identyfikator osoby. RA 0010	PE 0100 → pyt. 13.13		PE 0300		PE 0400	
	Czy uważa się Pan/Pani za osobę: <i>Proszę podać respondentowi kartę A4</i>		W jakim zawodzie i na jakim stanowisku Pan/Pani pracuje w głównym miejscu pracy?		Jaki rodzaj działalności prowadzi instytucja (firma), która jest Pana/Pani głównym miejscem pracy?	
	01 – pracującą 02 – pracującą, ale czasowo nieobecną w pracy 03 – bezrobotną 04 – ucznia, studenta 05 – emeryta, rencistę 06 – trwale niezdolną do pracy 08 – prowadzącą gospodarstwo domowe 09 – inną 77 – brak dodatkowego statusu 88 – nie wiem 99 – brak odpowiedzi		opis zawodu	symbol	opis działalności	symbol
				XX – nie wiem YY – brak odpowiedzi		XX – nie wiem YY – brak odpowiedzi
	głównie	dodatkowo	Na pytania te odpowiadają osoby, które w pyt.13.1 lub 13.2 wpisały symbol 01, 02			
4.1	13.1	13.2	13.3		13.4	
01						
02						
03						
04						
05						
06						
07						
08						
09						
10						

Dotyczy osób w wieku 16 lat i więcej

Identyfikator osoby. RA 0010	PE 0500	PE 0600 PL	PE 0600	PE 0700	PE 0800
	Jaki posiada Pan/Pani rodzaj umowy o pracę w głównym miejscu pracy?	Ile tygodni w roku Pan/Pani pracuje w głównym miejscu pracy?	Ile średnio godzin tygodniowo w ciągu roku Pan/Pani pracuje w głównym miejscu pracy?	Liczba kolejnych lat przepracowanych w obecnym głównym miejscu pracy.	Czy poza główną pracą ma Pan/Pani pracę dodatkową?
	1 – na czas nieokreślony 2 – na czas określony 7 – nie dotyczy 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi	<i>Dotyczy pracowników sezonowych lub osób pracujących dorywczo</i> 77 – nie dotyczy 88 – nie wiem 99 – brak odpowiedzi	888 – nie wiem 999 – brak odpowiedzi	<i>Jeśli osoba przepracowała krócej niż 1 rok, wpisać „0”</i> 88 – nie wiem 99 – brak odpowiedzi	1 – tak 2 – nie 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi
<i>Na pytania te odpowiadają osoby, które w pyt. 13.1 lub 13.2 wpisały symbol 01, 02</i>					
4.1	13.5	13.6	13.7	13.8	13.9
01	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
02	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
03	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
04	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
05	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
06	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
07	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
08	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
09	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
10	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Dotyczy osób w wieku 16 lat i więcej

Identyfikator osoby. RA 0010	PE 0900	PE 1000	PE 1100	HG 0100; HG 0200; HG 0300; HG 0400; HG 0600; HD 060; HD 0200; HD 0100; PE 0810; PE 0200; PG 0100; PG 0200; PG 0300; PG 0400; PG 0500				
	Czy kiedykolwiek Pan/Pani pracował/a ponad 6 miesięcy?	Całkowity staż pracy od ukończenia 16 lat w latach ¹⁾	W jakim wieku Pan/Pani zamierza przestać pracować?	Proszę powiedzieć, z jakich źródeł osoby z Pana/Pani gospodarstwa domowego otrzymywały dochody w 2013 r.?				
	<p>Odpowiadają osoby, które w pyt. 13.1 lub 13.2 zaznaczyły wyłączenie symbole od 03 do 09 oraz 88 i 99</p> <p>1 – tak 2 – nie 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi</p> <p>→ pyt. 13.12</p>	<p>Odpowiadają osoby, które w pyt. 13.1 lub 13.2 zaznaczyły symbole od 01-02 lub w pyt. 13.10 zakreśliły symbol 1</p> <p>88 – nie wiem 99 – brak odpowiedzi</p>	<p>77 – nie dotyczy 88 – nie wiem 99 – brak odpowiedzi</p>	<p>11 – praca najemna 20 – praca na własny rachunek - bez zatrudniania pracowników 25 – praca na własny rachunek w firmie notowanej na giełdzie – pracodawca 26 – praca na własny rachunek w firmie nie notowanej na giełdzie- pracodawca 27 – pomaganie w pracy na własny rachunek 30 – emerytura publiczna 31 – renta 32 – emerytura prywatna lub z pracowniczych programów emerytalnych 40 – zasiłek i świadczenie dla bezrobotnych 41 – pomoc publiczna (zasiłki rodzinne, mieszkaniowe, socjalne, stypendia) 42 – dary, alimenty od osób prywatnych 50 – wynajem nieruchomości 51 – dochody z własności – oszczędności, odsetki, akcje, obligacje 52 – dywidendy, zyski z inwestycji kapitałowych przedsiębiorstwa (nieaktywny wspólnik) 60 – inne dochody (wygrane, odszkodowania, odprawy, nagrody) 70 – pozostawanie na utrzymaniu</p>				
4.1	13.10	13.11	13.12	13.13				
				1	2	3	4	5
01								
02								
03								
04								
05								
06								
07								
08								
09								
10								

1) Uwzględnić tylko te prace, w których przepracowano 6 m-cy i więcej

Dotyczy osób w wieku 16 lat i więcej

Identyfikator osoby. RA 0010	PG 0110			PG 0210		PG 0210 PL	
	Proszę podać kwotę (w PLN) uzyskanego w ciągu 2013 r dochodu z tytułu pracy najemnej (należy uwzględnić również dochody z pracy w nadgodzinach, premie, itp). <i>Wypełnić dla osób, które w pyt. 13.13 zaznaczyły symbol 11</i>			Proszę podać kwotę (w PLN) uzyskanego w ciągu 2013 r dochodu z tytułu pracy na własny rachunek, bez zatrudniania pracowników, przeznaczoną na potrzeby gospodarstwa domowego. <i>Wypełnić dla osób, które w pyt. 13.13 zaznaczyły symbol 20</i>		Proszę podać kwotę (w PLN) uzyskanego w ciągu 2013 r dochodu z tytułu pracy na własny rachunek, jako pracodawca, przeznaczoną na potrzeby gospodarstwa domowego. <i>Wypełnić dla osób, które w pyt. 13.13 zaznaczyły symbol 25, 26 lub 27</i>	
	brutto	netto	symbol przedziału netto (karta A2)	netto	symbol przedziału netto (karta A2)	netto	symbol przedziału netto (karta A2)
	8 – nie wiem , 9 – brak odpowiedzi	8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi	88 – nie wiem 99 – brak odpowiedzi	8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi	88 – nie wiem 99 – brak odpowiedzi	8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi	88 – nie wiem 99 – brak odpowiedzi
	<i>Jeżeli nie wypełniono pyt. 13.14 i 13.15, wypełnić pyt. 13.16</i>			<i>Jeżeli nie wypełniono pyt. 13.17, wypełnić pyt. 13.18</i>		<i>Jeżeli nie wypełniono pyt. 13.19, wypełnić pyt. 13.20</i>	
4.1	13.14	13.15	13.16	13.17	13.18	13.19	13.20
01							
02							
03							
04							
05							
06							
07							
08							
09							
10							

Identyfikator osoby. RA 0010	PG 0210 PL1			PG 0310		
	Proszę podać kwotę (w PLN) uzyskanego w ciągu 2013 r dochodu z wypłaty z zysku, dywidendy. <i>Wypełnić dla osób, które w pyt. 13.13 zaznaczyły symbol 25 i 26</i>			Proszę podać kwotę (w PLN) uzyskanego w ciągu 2013 r dochodu z tytułu emerytur i rent publicznych. <i>Wypełnić dla osób, które w pyt. 13.13 zaznaczyły symbol 30-31</i>		
	brutto	netto	symbol przedziału netto (karta A2)	brutto	netto	symbol przedziału netto (karta A2)
	8 - nie wiem 9 - brak odpowiedzi	8 - nie wiem 9 - brak odpowiedzi	88 - nie wiem 99 - brak odpowiedzi	8 - nie wiem 9 - brak odpowiedzi	8 - nie wiem 9 - brak odpowiedzi	88 - nie wiem 99 - brak odpowiedzi
	<i>Jeżeli nie wypełniono pyt. 13.21 i 13.22, wypełnić pyt. 13.23</i>			<i>Jeżeli nie wypełniono pyt. 13.24 i 13.25, wypełnić pyt. 13.26</i>		
4.1	13.21	13.22	13.23	13.24	13.25	13.26
01						
02						
03						
04						
05						
06						
07						
08						
09						
10						

Identyfikator osoby. RA 0010	PG 0410			PG 0510		
	Proszę podać kwotę (w PLN) uzyskanego w ciągu 2013 r dochodu z tytułu prywatnych bądź pracowniczych programów emerytalnych. <i>Wypełnić dla osób, które w pyt. 13.13 zaznaczyły symbol 32</i>			Proszę podać kwotę (w PLN) uzyskanego w ciągu 2013 r dochodu z tytułu zasiłków i świadczeń dla bezrobotnych, zasiłków przedemerytalnych i zasiłków szkoleniowych. <i>Wypełnić dla osób, które w pyt. 13.13 zaznaczyły symbol 40</i>		
	brutto	netto	symbol przedziału netto (karta A2)	brutto	netto	symbol przedziału netto (karta A2)
	8 - nie wiem , 9 - brak odpowiedzi	8 - nie wiem 9 - brak odpowiedzi	88 - nie wiem 99 - brak odpowiedzi	8 - nie wiem , 9 - brak odpowiedzi	8 - nie wiem 9 - brak odpowiedzi	88 - nie wiem 99 - brak odpowiedzi
	<i>Jeżeli nie wypełniono pyt. 13.27 i 13.28, wypełnić pyt. 13.29</i>			<i>Jeżeli nie wypełniono pyt. 13.30 i 13.31, wypełnić pyt. 13.32</i>		
4.1	13.27	13.28	13.29	13.30	13.31	13.32
01	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
02	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
03	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
04	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
05	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
06	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
07	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
08	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
09	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
10	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Pytanie należy wypełnić wówczas, gdy przynajmniej jednej osobie w pyt. 13.13 wpisano symbol 41

13.33. Proszę podać wysokość dochodu (w PLN) uzyskanego ze stałej pomocy społecznej w 2013 roku		HG 0110
1.	kwota brutto	<input type="text"/>
2.	kwota netto	<input type="text"/>
3.	symbol przedziału	<input type="text"/>
4.	nie wiem	88
5.	brak odpowiedzi	99

Jeżeli dochód jest nieopodatkowany, należy wpisać tę samą kwotę brutto i netto.

Jeżeli nie podano wartości brutto ani netto, należy poprosić o wybór przedziału (z karty A2), w którym mieści się wartość brutto.

Pytanie należy wypełnić wówczas, gdy przynajmniej jednej osobie w pyt. 13.13 wpisano symbol 42

13.34. Proszę podać wysokość dochodu (w PLN) uzyskanego w 2013 roku z tytułu alimentów, z regularnych darów od osób prywatnych spoza gospodarstwa domowego lub instytucji, organizacji, itp.		HG 0210
1.	kwota brutto	<input type="text"/>
2.	kwota netto	<input type="text"/>
3.	symbol przedziału	<input type="text"/>
4.	nie wiem	88
5.	brak odpowiedzi	99

Jeżeli nie podano wartości brutto ani netto, należy poprosić o wybór przedziału (z karty A2), w którym mieści się wartość brutto.

Pytanie należy wypełnić wówczas, gdy przynajmniej jednej osobie w pyt. 13.13 wpisano symbol 50

13.35. Ile wynosił dochód (w PLN) uzyskany przez Pana/Pani gospodarstwo domowe z wynajmu nieruchomości (gruntu, budynków)?		HG 0310
1.	kwota brutto (po potrąceniu kosztów, ale bez potrącenia podatku)	<input type="text"/>
2.	kwota netto (po opodatkowaniu)	<input type="text"/>
3.	symbol przedziału	<input type="text"/>
4.	nie wiem	88
5.	brak odpowiedzi	99

Jeżeli nie podano wartości brutto ani netto, należy poprosić o wybór przedziału (z karty A2), w którym mieści się wartość brutto.

Dywidenda – część zysków spółki po opodatkowaniu, jaką wypłaca się akcjonariuszowi.

Pytanie należy wypełnić wówczas, gdy przynajmniej jednej osobie w pyt. 13.13 wpisano symbol 51

13.36. Ile wynosił dochód (w PLN) uzyskany przez Pana/Pani gospodarstwo domowe w 2013 r. z tytułu odsetek od rachunków oszczędnościowych lub dywidend, obligacji, funduszy inwestycyjnych, itp? Nie uwzględniać wypłat z zysku, dywidendy wymienionych w pyt. 13.21-13.23		HG 0410
1.	kwota brutto	<input type="text"/>
2.	kwota netto	<input type="text"/>
3.	symbol przedziału	<input type="text"/>
4.	nie wiem	88
5.	brak odpowiedzi	99

Jeżeli nie podano wartości brutto ani netto, należy poprosić o wybór przedziału (z karty A2), w którym mieści się wartość brutto.

Odsetki – kwota, którą dłużnik zobowiązuje się zapłacić na rzecz wierzyciela za dany okres bez zmniejszenia kwoty kapitału.

Pytanie należy wypełnić wówczas, gdy przynajmniej jednej osobie w pyt. 13.13 wpisano symbol 52

13.37. Czy Pana/Pani gospodarstwo domowe uzyskało w 2013 r dochód z tytułu udziału w firmie, w której był(a) Pan/Pani wyłącznie w charakterze inwestora lub wspólnika nieaktywnego? (dochody udziałowców firm nie notowanych na giełdzie)		HG 0500
tak	1	→pyt.13.39
nie	2	
nie wiem	8	
brak odpowiedzi	9	

13.38. Ile wynosiła łączna kwota dochodu (w PLN) uzyskana przez Pana/Pani gospodarstwo domowe z w 2013 r z tytułu udziałów w firmie/firmach, w których był(a) Pan/Pani wyłącznie w charakterze inwestora lub wspólnika nieaktywnego?		HG 0510
1.	kwota brutto	<input type="text"/>
2.	kwota netto	<input type="text"/>
3.	symbol przedziału	<input type="text"/>
4.	nie wiem	88
5.	brak odpowiedzi	99

Jeżeli nie podano wartości brutto ani netto, należy poprosić o wybór przedziału (z karty A2), w którym mieści się wartość brutto.

Pytanie należy wypełnić wówczas, gdy przynajmniej jednej osobie w pyt. 13.13 wpisano symbol 60

13.39. Ile wynosiła kwota (w PLN) uzyskana przez Pana/Pani gospodarstwo domowe z w 2013 r z innych źródeł, tj nagród, odpraw, wygranych w grach hazardowych, odszkodowań itp?		HG 0610
1.	kwota brutto	<input type="text"/>
2.	kwota netto	<input type="text"/>
3.	symbol przedziału	<input type="text"/>
4.	nie wiem	88
5.	brak odpowiedzi	99

Jeżeli nie podano wartości brutto ani netto, należy poprosić o wybór przedziału (z karty A2), w którym mieści się wartość brutto.

Uwaga: Na pyt. 13.40 - 13.41 odpowiadają **wszystkie** gospodarstwa domowe, niezależnie od rodzaju głównego i dodatkowego źródła utrzymania.

13.40. Biorąc pod uwagę sumę kwot uzyskanych ze wszystkich źródeł dochodów czy powiedziałaby Pan (powiedziałyby Pani), że dochód Pana/Pani gospodarstwa domowego w 2013 r. był wyjątkowo wysoki lub niski w porównaniu z kwotą uzyskiwaną przez Pana/Pani gospodarstwo domowe w przeciętnym roku?		HG 0700
wyjątkowo wysoki	1	
na podobnym poziomie	2	
wyjątkowo niski	3	
nie wiem	8	
brak odpowiedzi	9	

13.41. Czy przewiduje Pan/Pani, że w 2014 r. zmiana dochodu Pana/Pani gospodarstwa domowego w porównaniu do zmiany cen będzie korzystna, niekorzystna czy taka sama?		HG 0800
korzystna, tj. dochód wzrośnie szybciej niż ceny	1	
niekorzystna, tj.. dochód wzrośnie wolniej niż ceny	2	
taka sama - dochód zmieni się w takim samym tempie jak ceny	3	
nie wiem	8	
brak odpowiedzi	9	

→ pyt.14.9

Identyfikator osoby. RA 0010	HD 060 PL; HD 0200 PL; HD 0100 PL; HG 0100 PL; HG 0200 PL; HG 0300 PL; HG 0400 PL; HG 0600 PL; PE 0810 PL; PE 0200 PL; PG 0100 PL; PG 0200 PL; PG 0300 PL; PG 0400 PL; PG 0500 PL;	
	Proszę podać obecne główne i dodatkowe źródło utrzymania Pana/Pani i innych członków gospodarstwa domowego:	
	11 – praca najemna 20 – praca na własny rachunek - bez zatrudniania pracowników 25 – praca na własny rachunek w firmie notowanej na giełdzie – pracodawca 26 – praca na własny rachunek w firmie nie notowanej na giełdzie- pracodawca 27 – pomaganie w pracy na własny rachunek 30 – emerytura publiczna 31 – renta 32 – emerytura prywatna lub z pracowniczych programów emerytalnych 40 – zasiłek i świadczenie dla bezrobotnych 41 – pomoc publiczna (zasiłki rodzinne, mieszkaniowe, socjalne, stypendia) 42 – dary, alimenty od osób prywatnych 50 – wynajem nieruchomości 51 – dochody z własności – oszczędności, odsetki, akcje, obligacje 52 – dywidendy, zyski z inwestycji kapitałowych przedsiębiorstwa (nieaktywny wspólnik) 60 – inne dochody (wygrane, odszkodowania, odprawy, nagrody) 70 – pozostawanie na utrzymaniu 77 – brak dodatkowego źródła utrzymania 88 – nie wiem 99 – brak odpowiedzi	
	główne	dodatkowe
	4.1	13.42 13.43
	01	
	02	
	03	
	04	
	05	
06		
07		
08		
09		
10		

13.44. Numer osoby udzielającej informacji	PG 9020 PE 9020
Numer osoby z Dz.4 pyt.4.1	
W przypadku osoby spoza gospodarstwa domowego wpisać 20	

Dział 14 DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

Uwaga: Na pyt. 14.1-14.8 odpowiada gospodarstwo domowe, któremu w pyt. 13.42 lub 13.43 tj w głównym lub dodatkowym źródle utrzymania wpisano symbol 20 lub 26.

14.1. Powiedział(a) Pan/Pani, że jest Pan/Pani lub inna osoba z gospodarstwa domowego właścicielem/ współwłaścicielem firmy nienotowanej na giełdzie/gospodarstwa rolnego. Ile takich firm posiada Pana/Pani gospodarstwo domowe?		HD 0210
liczba firm	<input type="text"/>	→pyt.14.2
nie wiem	88	→pyt.14.9
brak odpowiedzi	99	

Numer firmy	HD 030		HD 040
	Jaką główną działalność prowadzi firma Pana/Pani lub innej osoby z gospodarstwa domowego?		Jaka jest forma prawna firmy? 1 – jednoosobowa działalność gospodarcza, wolny zawód 2 – działalność gospodarcza wieloosobowa-pracodawca 3 – spółka osobowa (jawna, partnerska, komandytowa, komandytowo-akcyjna) 4 – spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 5 – spółka akcyjna 6 – spółdzielnia 7 – organizacja o charakterze niezarobkowym (stowarzyszenie, fundacja) 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi
	opis	Symbol działalności XX – nie wiem YY – brak odpowiedzi	
14.2	14.3		14.4
1		<input type="text"/>	<input type="text"/>
2		<input type="text"/>	<input type="text"/>
3		<input type="text"/>	<input type="text"/>
4		<input type="text"/>	<input type="text"/>
5		<input type="text"/>	<input type="text"/>

Jeśli firmy różnią się pod względem formy prawnej, udziału procentowego, to należy je rozpisać w osobnych wierszach, nawet jeśli prowadzą taką samą działalność (ten sam symbol PKD).

Numer firmy	HD 050	HD 070	HD 080; HD 0900		
	Jaka była maksymalna liczba osób pracujących w firmie w 2013 r łącznie z osobami z Pana/Pani gospodarstwa domowego? 888 – nie wiem 999 – brak odpowiedzi	Jaki jest procentowy udział Pana/Pani gospodarstwa domowego we własności firmy? 888 – nie wiem 999 – brak odpowiedzi	Jaka jest wartość netto (w PLN) firmy lub części należącej do Pana/Pani gospodarstwa domowego ¹⁾ ? 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi	Proszę podać symbol przedziału z karty A2, w którym mieści się obecna wartość firmy. 88 – nie wiem 99 – brak odpowiedzi	
			Jeżeli wypełniono pyt. 14.7 nie wypełniać. 14.8		
14.2	14.5	14.6	14.7	14.8	
1	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
2	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
3	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
4	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
5	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	

1) Oznacza to kwotę, jaką Pana/Pani gospodarstwo domowe mogłoby uzyskać ze sprzedaży firmy (części należącej do Pana/Pani gospodarstwa domowego), uwzględniając oczekiwane zyski, wartość aktywów i odliczając zadłużenie firmy. W przypadku wartości ujemnej wpisać „0”.

Jeśli jest to gospodarstwo rolne należy uwzględnić również wartość maszyn rolniczych, upraw, inwentarza.

Jeżeli respondent potrafi określić jedynie łączną wartość firmy, należy wykorzystać pyt.14.6 i obliczyć prawidłową wartość.

14.9. Czy Pan/Pani lub inna osoba z gospodarstwa domowego posiada udziały w firmie (firmach) ¹⁾ nienotowanych na giełdzie (w obrocie publicznym) wyłącznie w charakterze inwestora lub nieaktywnego wspólnika, ale w niej nie pracuje?		HD 1000
tak	1	→pyt. 14.10
nie	2	
nie wiem	8	→pyt. 14.11
brak odpowiedzi	9	

→ pyt.15.1

Nieaktywny wspólnik – nieformalny współwłaściciel zapewniający firmie kapitał, lecz nie angażujący się w jej prowadzenie.

1) Udział w firmie wyłącznie w charakterze inwestora lub cichego wspólnika oznacza, że osoba z gospodarstwa domowego nie prowadzi tej firmy ani nie uczestniczy w zarządzaniu spółką.

Uwaga: Na pyt. 14.10 odpowiada gospodarstwo domowe, któremu w pyt. 14.9 zakreślono symbol „1”.

14.10. Powiedział(a) Pan/Pani, że Pana/Pani gospodarstwo domowe posiada udziały w firmie/firmach nienotowanych na giełdzie wyłącznie w charakterze inwestora lub nieaktywnego wspólnika. Ile wynosi wartość udziału/ów w firmie/firmach należących do Pana/Pani lub innej osoby z gospodarstwa domowego?		HD 1010
<i>(Łączna wartość wszystkich udziałów we wszystkich firmach)</i>		
1.	łączna wartość brutto (w PLN)	<input type="text"/>
2.	symbol przedziału	<input type="text"/>
3.	nie wiem	88
4.	brak odpowiedzi	99

Jeżeli nie podano wartości, należy poprosić o wybór przedziału (z karty A2), w którym mieści się ta wartość.

14.11. Numer osoby udzielającej informacji	PL 20
Numer osoby z Dz.4 pyt.4.1	
W przypadku osoby spoza gospodarstwa domowego wpisać 20	
<input type="text"/>	

Dział 15. SPADKI I DAROWIZNY

15.1. Czy Pan/Pani lub inna osoba z gospodarstwa domowego otrzymała kiedykolwiek spadek lub darowiznę o znacznej wartości (pieniężny bądź niepieniężny) od osoby spoza gospodarstwa domowego (tj.osoby, która w momencie przekazania nie była zaliczona do składu gospodarstwa domowego)?		HH 0100
tak	1	→ pyt.15.2
nie	2	→ pyt.15.10
nie wiem	8	
brak odpowiedzi	9	

→ pyt.16.1

Papiery wartościowe – dokumenty mające stwierdzić lub stwierdzające istnienie określonego prawa majątkowego, przysługującego ich właścicielowi. Dzieli się na papiery gwarantujące stały dochód (obligacje, bony) albo zmienny dochód wynikający z prawa udziału w majątku lub zysku osiąganym przez emitującą jednostkę (akcje, udziały).

Uwaga: Na pyt. 15.2-15.9 odpowiada gospodarstwo domowe, któremu w pyt. 15.1 zakreślono symbol „1”.

15.2. Powiedział(a) Pan/Pani, że Pana/Pani gospodarstwo domowe otrzymało darowiznę lub spadek. Ile gospodarstwo domowe otrzymało darowizn, spadków?		HH 0110
liczba		
nie wiem		88
brak odpowiedzi		99

Proszę podać informację o każdym otrzymanym spadku/darowiznie.

Nr spadku/darowizny	HH 020	HH 030	HH 040	HH 040PL	HH 050	HH 060
	Rok otrzymania spadku/darowizny	Rodzaj otrzymanego spadku/darowizny	Wartość spadku/darowizny w momencie jego otrzymania (w PLN)		Forma przekazania	Od kogo otrzymano spadek/darowiznę?
	8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi	01 – środki pieniężne 02 – mieszkanie/dom 03 – korzystanie z lokalu mieszkalnego 04 – ziemia/działka budowlana 05 – firma, gospodarstwo rolne 06 – papiery wartościowe 07 – biżuteria, dzieła sztuki, meble 08 – ubezpieczenie na życie 09 – pozostałe 88 – nie wiem 99 – brak odpowiedzi	wartość w PLN	symbol przedziału (karta A2)	1 – darowizna 2 – spadek 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi	01 – dziadków ze strony matki 02 – dziadków ze strony ojca 03 – rodziców 04 – dzieci 05 – innych krewnych 06 – innych osób 07 – współmałżonka 88 – nie wiem 99 – brak odpowiedzi
			Jeżeli wypełniono pyt. 15.6, nie wypełniać pyt 15.7			
15.3	15.4	15.5	15.6	15.7	15.8	15.9
1						
2						
3						
4						
5						
6						

15.10. Czy w najbliższych 10 latach spodziewa się Pan/Pani lub inna osoba z Pana/Pani gospodarstwa domowego otrzymać darowiznę/ spadek o wysokiej wartości od osoby spoza gospodarstwa domowego?		HH 0700
tak	1	
nie	2	
nie wiem	8	
brak odpowiedzi	9	

15.11. Czy Pana/Pani gospodarstwo domowe planuje przekazanie znacznych środków finansowych lub innych aktywów poza nieruchomościami dzieciom, jako np. pomoc w usamodzielnieniu się lub założeniu rodziny?		PL 21
tak	1	
nie	2	
nie wiem	8	
brak odpowiedzi	9	

15.12. Numer osoby udzielającej informacji	PL 22
Numer osoby z Dz.4 pyt.4.1	
W przypadku osoby spoza gospodarstwa domowego wpisać 20	

Dział 16. PLANY EMERYTALNE

Dotyczy osób w wieku 16 lat i więcej

Identyfikator osoby - RA 0010	PF 0100 → pyt 17.1	PF 0110	PF 0300		PF 0310 PL	PF 0600	PF 0900	PF 0910 PL2
	Czy osoby z gospodarstwa domowego odkładają składki na państwową emeryturę (ZUS, KRUS, OFE)?	Powiedział (a) Pan/Pani, że osoby z gospodarstwa domowego odprowadzały składki emerytalne na państwową emeryturę. W jakim filarze osoby te znajdują się?	Ogólna liczba lat odprowadzania przez osoby z gospodarstwa domowego składki na program emerytalny?		W jakiej wysokości emerytury spodziewają się osoby z Pana/Pani gospodarstwa domowego?	Czy osoby z gospodarstwa domowego		
			Na pytania odpowiadają osoby, które w pyt. 16.1 zakreśliły symbol 1			są objęte pracowniczym programem emerytalnym?	Posiadają dobrowolny (prywatny) plan emerytalny inny niż PPE (III filar)?	Posiadają polisę ubezpieczenia na życie?
1 – tak 2 – nie 7 – nie dotyczy ¹⁾ 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi	1 – ZUS; KRUS 2 – ZUS + OFE 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi	ZUS/KRUS 88 – nie wiem 99 – brak odpowiedzi	OFE (powstał w 1999 r) 88 – nie wiem 99 – brak odpowiedzi	Wartość (brutto) w PLN	8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi	1 – tak 2 – nie 8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi.		
4.1	16.1	16.2	16.3	16.4	16.5	16.6	16.7	16.8
01								
02								
03								
04								
05								
06								
07								
08								
09								
10								

1) Odnosi się do osób pobierających obecnie emeryturę (krajową lub zagraniczną), tzn. tych, które w pyt.13.42, lub 13.43 wpisały symbol 30.

Dotyczy osób w wieku 16 lat i więcej

Identyfikator osoby. RA 0010	PF 0710; PF 0710 PL		PF 0920; PF0920 PL1	
	Jaka kwota znajduje się obecnie na rachunkach pracowniczego programu emerytalnego osób z Pana/Pani gospodarstwa domowego? <i>Wypełnić dla osób, które w pyt. 16.6 wpisały symbol 1</i>		Łączna kwota zgromadzonych środków na rachunkach dobrowolnych programów emerytalnych poza PPE <i>Wypełnić dla osób, które w pyt. 16.7 wpisały symbol 1</i>	
	wartość w PLN	symbol przedziału (karta A2)	Wartość w PLN	symbol przedziału (karta A2)
	8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi	88 – nie wiem 99 – brak odpowiedzi	8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi	88 – nie wiem 99 – brak odpowiedzi
<i>Jeżeli wypełniono pyt. 16.9, nie wypełniać pyt. 16.10</i>			<i>Jeżeli wypełniono pyt. 16.11, nie wypełniać pyt. 16.12</i>	
4.1	16.9	16.10	16.11	16.12
01	_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _	_ _ _ _	_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _	_ _ _ _
02	_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _	_ _ _ _	_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _	_ _ _ _
03	_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _	_ _ _ _	_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _	_ _ _ _
04	_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _	_ _ _ _	_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _	_ _ _ _
05	_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _	_ _ _ _	_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _	_ _ _ _
06	_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _	_ _ _ _	_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _	_ _ _ _
07	_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _	_ _ _ _	_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _	_ _ _ _
08	_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _	_ _ _ _	_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _	_ _ _ _
09	_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _	_ _ _ _	_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _	_ _ _ _
10	_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _	_ _ _ _	_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _	_ _ _ _

Pracowniczy program emerytalny (PPE) – dodatkowa, dobrowolna forma oszczędności emerytalnych (tzw. III filar).

Dobrowolny (prywatny) plan emerytalny – uczestnictwo w nich jest dobrowolne. Plany te są opracowywane i zarządzane przez fundusz emerytalny lub instytucję finansową.

Dotyczy osób w wieku 16 lat i więcej

Identyfikator osoby. RA 0010	PF 0920; PF 0920 PL 2		PF 0930		
	Łączna wartość polisy ubezpieczeniowej na życie <i>Wypełnić dla osób, które w pyt. 16.8 wpisały symbol 1</i>		Łączna wartość miesięcznej składki na		
	wartość w PLN	symbol przedziału (karta A2)	pracowniczy program emerytalny PPE	dobrowolny plan emerytalny (bez PPE) – III filar	polisę ubezpieczeniową na życie
	8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi	88 – nie wiem 99 – brak odpowiedzi	8 – nie wiem 9 – brak odpowiedzi		
	<i>Jeżeli wypełniono pyt. 16.13, nie wypełniać pyt. 16.14</i>		<i>Wypełnić, jeśli w pyt. 16.6 wpisano „1”</i>	<i>Wypełnić, jeśli w pyt. 16.7 wpisano „1”</i>	<i>Wypełnić, jeśli w pyt. 16.8 wpisano „1”</i>
4.1	16.13	16.14	16.15	16.16	16.17
01					
02					
03					
04					
05					
06					
07					
08					
09					
10					

16.18. Numer osoby udzielającej informacji	PF 9020						
Numer osoby z Dz.4 pyt.4.1 W przypadku osoby spoza gospodarstwa domowego wpisać 20							
<table border="1" style="width: 100%; height: 40px;"> <tr><td style="width: 50%;"></td><td style="width: 50%;"></td></tr> <tr><td style="width: 50%;"></td><td style="width: 50%;"></td></tr> <tr><td style="width: 50%;"></td><td style="width: 50%;"></td></tr> </table>							

Dział 17. informacje uzupełniające

17.1. Czy Pana/Pani gospodarstwo domowe ma odłożoną jakąś rezerwę finansową na czarną godzinę, środki na zakup dóbr w przyszłości czy jakiegokolwiek środki, które nie są na bieżąco wydawane i które traktuje Pan/Pani jak oszczędności czy inwestycje?		PL 23	→ pyt.5,1
tak	1	→pyt.17.2	
nie	2		
nie wiem	8	→pyt.17.3	
brak odpowiedzi	9		

Uwaga: Na pyt. 17.2 odpowiada gospodarstwo domowe, któremu w pyt. 17.1 zakreślono symbol "1".

17.2. Jak długo odłożona rezerwa finansowa (oszczędności/inwestycje) poza nieruchomością dotyczącą głównego miejsca zamieszkania pozwoliłyby Pana/Pani gospodarstwu domowemu żyć na zbliżonym poziomie do dotychczasowego?		PL 24
• nie dłużej niż przez miesiąc	1	
• powyżej miesiąca do 3 miesięcy	2	
• powyżej 3 miesięcy do ½ roku	3	
• od ½ roku do roku	4	
• powyżej roku	5	
• nie wiem	8	
• brak odpowiedzi	9	

17.3. Jak Pan/Pani ocenia swoją sytuację finansową biorąc pod uwagę wszystkie środki finansowe, inne aktywa i zobowiązania, jakie posiada Pana/Pani gospodarstwo domowe,? Proszę wybrać symbol od 1 do 10, gdzie 1 oznacza „całkowicie niezadowolająca”, a 10 „wyjątkowo zadowolająca”?		PL 25									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	88	99
↑ całkowicie niezadowolająca									↑ wyjątkowo zadowolająca	↑ nie wiem	↑ brak odpowiedzi

17.4. Jak bardzo w skali od 1 do 5 zgadza się Pan/Pani ze zdaniem, że Pana/Pani gospodarstwo domowe jest nadmiernie zadłużone?		PL 26
zdecydowanie się zgadzam	1	
zgadzam się	2	
być może	3	
nie zgadzam się	4	
zdecydowanie się nie zgadzam	5	
nie wiem	8	
brak odpowiedzi	9	

17.5. Jak, w skali od 1 do 7, gdzie 1 oznacza ocenę bardzo niską, a 7 ocenę bardzo wysoką, ocenia Pan/Pani swoją wiedzę na temat zagadnień finansowych?		PL 27						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
↑ ocena bardzo niska						↑ ocena bardzo wysoka	↑ nie wiem	↑ brak odpowiedzi

17.6. Numer osoby udzielającej informacji	PL 28
Numer osoby z Dz.4 pyt.4.1 W przypadku osoby spoza gospodarstwa domowego wpisać 20	

**Dziękujemy Państwu
za udział w badaniu**

Uwagi ankietera:

HR 1500: HR 1600

Numer
ankietera

	-		-				
--	---	--	---	--	--	--	--

Sporządził(a)
(imię i nazwisko ankietera)

.....
(data przeprowadzenia wywiadu)

Sprawdził(a)
(imię i nazwisko inspektora)

.....
(data)

Bibliografia

Allison, P. (2002): *Missing Data*. Vol. 136, SAGE Publications.

Bucks, Brian, K., and Karen M. Pence (2015), *Wealth, Pensions, Debt, and Savings: Considerations for a Panel Survey*, Finance and Economics Discussion Series 2015-019. Washington: Board of Governors of the Federal Reserve System.

Diagnoza Społeczna (2013) *Warunki i jakość życia Polaków*, Warszawa.

Enders, C. (2010): *Applied Missing Data Analysis*. Methodology in the social sciences, Guilford Press.

GUS (2014), *Raport z pilotażu badania „Zasobność gospodarstw domowych w Polsce” (wersja rozszerzona)*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa (opracowanie wewnętrzne).

Johnson, Barry W. (2013), *An Enduring Partnership: Incorporating Administrative Data into Sample Design for the Survey of Consumer Finances*, Proceedings of the Survey Research Methods Section, American Statistical Association.

KNF (2011), *Rekomendacja S dotycząca dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi finansującymi nieruchomości oraz zabezpieczonymi hipotecznie*, Warszawa.

KNF (2013a) *Biuletyn Roczny. Rynek ubezpieczeń 2013. Sprawozdanie statystyczne KNF-02*.

KNF (2013b), *Raport o sytuacji banków w 2013 r.*, Warszawa.

KNF (2013c), *Rekomendacja S dotycząca dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie*, Warszawa.

KNF (2015), *Indywidualne konta emerytalne oraz indywidualne konta zabezpieczenia emerytalnego w 2014 roku*, Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, Warszawa.

NBP (2014), *Rozwój systemu finansowego w Polsce w 2013 r.*, Narodowy Bank Polski, Warszawa.

NBP (2015), *Zasobność gospodarstw domowych w Polsce. Raport z badania pilotażowego 2014 r.*, Narodowy Bank Polski, Warszawa.

Riphahn T., Serfling O., *Item Non-Response on Income and Wealth Questions*, 2002, IZA Discussion Paper No. 573.

Rubin, D. B. (1987): *Multiple imputation for nonresponse in surveys*. John Wiley & Sons, Inc.

Rubin, D. B. (1996): *Multiple Imputation After 18+ Years*. Journal of the American Statistical Association, 91(434), pp. 473–489.

Schafer, J. L. (1997): *Analysis of Incomplete Multivariate Data*. Chapman & Hall, London.

www.nbp.pl

